SAN-ANTONIO

DRAGĂ, PASEAZĂ-MI MICROBII TĂI

Editura FORUM

Coperta: TUDOR ISPAS

I.S.B.N. 973-9065-91-0
Pentru această versiune toate drepturile
rezervate EDITURII „FORUM" – BUCUREȘTI

CA SĂ-ȚI INTRE MAI UȘOR LA DOVLEAC CELE CE URMEAZĂ...

– Stai nițel, să mă picur, zise borțosul chelbos care purta șosete mov, găurite la călcâie.

– Ai să te picuri la toamnă, replică arțăgos tovarășul lui, un omuleț uscățiv, cu mutră de obsedat sexual.

O medalie pioasă, reprezentându-l poate pe Iisus (sau pe vreunul dintre peonii acestuia?) i se bălăbănea pe pieptul scobit, dar păros. Băiatul avea câteva manii și un anumit har în a le exploata. Grație lor, dădea iluzia că ar fi un intelectual ursuz.

Cei doi inși urcau o potecă de munte numită odinioară „de catâri". Dar catârii sunt pe cale de dispariție, aoleu!, mie-mi spui, cu mecanizarea asta, la dracu!

Grasul renunță la nevoia de a se ușura și gemu din pricina sandalelor cu talpă de piele ce alunecau pe stâncile lustruite. Tovarășul lui de povârniș îi sugeră că trebuia să fi fost încă și mai tembel decât presupunea el singur despre sine, dacă se încălțase în halul ăla înainte de a porni la o escaladă. Atunci pântecosul renunță să se mai plângă și continuă să urce panta bună pentru niscai capre negre, frânt de la mijloc sub greutatea considerabilă a unui pachet bizar și lunguieț.

Soarele ardea de mama focului. Un pumn de insecte țârâiau în bruma de vegetație ce părea extirpată dintr-un ierbar, atât era de gălbejită și fără sevă.

Sub ei se vedea valea înverzită, într-un cadru ca de carte poștală. Un drum albăstrui evada dintr-acolo, luând muntele cu asalt. Cu cât urca mai sus, cu atât descria mai multe serpentine, iar buclele acestora se înnodau mai strâns. La jumătatea pantei, drumul zăbovea de-a lungul unei formidabile lucrări de artă construite în evantai. Enorma scoică de beton era un baraj menit să adune apele unui minuscul torent. Văzând lacul format, îți venea greu să crezi că acesta fusese zămislit de râușorul cu unde zburdalnice.

Matahala pleșuvă și stârpitura uscățivă ajunseră la un soi de platformă naturală care domina de minune barajul. Din locul unde se aflau, aveau o vedere inexpugnabilă asupra drumului pe care platforma îl încununa, ca și asupra construcției tehnice aflate pe malul drept al torentului, ușor în aval. O esplanadă asfaltată se întindea, strălucitoare, în fața construcției geometrice semănând cu un blockhaus și totodată o uzină. Niște drapele fluturau în vârful a trei catarge de înălțime descrescătoare. În fața drapelelor se ridica o mică estradă menită să susțină neghiobia unui tribun a cărui sosire era, în chip vădit, așteptată. Mai mulți militari făceau instrucție mișcându-se molatic în căldura toridă. Un serviciu de ordine, în ținută de ceremonie, se pregătea să facă față unei hoarde de automobile. Civili gravi și plini de importanță se învârteau de colo colo ca niște animale care așteaptă să li se dea de mâncare. Pe scurt, domnea o atmosferă de inaugurare republicană.

– Ce aștepți de nu desfaci calabalâcul ăla din pachet? întrebă cu asprime uscățivul mărunțel, cu mutră de obsedat sexual.

Haidamacul chelbos își trăgea sufletul încredințându-și privirile tâmpe golului dimprejur.

Totuși murmură:

– De ce, mă rog, spui calabalâcul din pachet, de vreme ce nu tu l-ai cărat?

Era un răspuns mai degrabă filozofic, și interlocutorul rămăsese să se gândească la asta, în timp ce chelul dezlega husa din pânză groasă, impermeabilă.

Piticul slăbănog se așeză pe un pietroi oportun, neted și curat.

Muntele mirosea frumos, a ierburi sălbatice. Și era străbătut de fiori mărunți din pricina șopârlelor care mișunau în regiune.

Chelul burduhănos despachetă un aparat cilindric, destul de ciudat, prevăzut cu o lunetă de ochire și dotat cu un trepied telescopic. Mașinăria semăna cu o lunetă astronomică și în același timp cu o bazooka. Mici cabluri de reglaj, din cauciuc cenușiu, atârnau peste tot din cilindru, ca niște mărunțaie smulse unui trup.

– Aici unde suntem, dădu grasul asigurări, putem fi văzuți de jos ca un nas în mijlocul unui obraz.

– Ei și? ripostă slabul. Facem ceva rău?

*
* *

În față mergeau trei motocicliști cu mănuși albe și dispuși în formă de săgeată. Apoi venea o tărăboanță a poliției, albastră și destul de meschină, și în sfârșit cortegiul, alcătuit din mașini negre, bine clădite, dintre care una se fălea cu un steguleț tricolor. Înăuntrul ei, Sauveur Linduré[1], ministru de stat, își repeta peroratia discursului. De bună seamă, avea să-l citească pe acesta din urmă, totuși ținea să-și reverse ultimele triluri fără a se sluji de însemnări, într-o orăcăială cu tremolouri, punctată de gesturi corespunzătoare. Remarcase că discursurile sunt aidoma curselor cicliste, care adesea se câștigă pe ultimii metri. Se cuvenea să plaseze un demaraj oratoric la momentul potrivit, când asistența atinge pragul somnolenței. O frază brutală ca s-o răcorească, o alta ca s-o supravolteze. Și pe urmă *the end* magistral, cu vorbe puține, dar dintre cele foarte sforăitoare, de-alde alea care îți pingelesc inima cu pământ al patriei și te duc de-a dreptul spre „imnațional".

– Uite-i pe domnii ăia! avertiză borțosul chelbos.

Sfrijitul care moțăia evocând un trecut agreabil se ridică în capul oaselor. Fruntea îndelung expusă la soare îl ustura. Privi spre baraj. În jurul oriflamelor se îngrămădise un ciopor de gură-cască sosit cu mașinile pe care forțele de poliție le vegheaseră să se înșire de-a lungul drumului. Indivizii în cauză

[1] Mântuitorul Învârtoșat (n. tr.).

veniseră ca la Turul Franței, regretând în chip confuz că trebuia să-l aplaude pe Saveur Linduré și nu pe Poulidor[1].

Oficialii debarcară în dreptul estradei. Lumea își strânse una alteia mâinile, uneori în mai multe reprize, de teamă să nu uite s-o facă. Apoi fu servită o muzică militară, foarte zglobie, aruncată spre ecouri precum grăunțele spre păsări. După care Saveur Linduré se desprinse dintre ceilalți, deoarece caracteristica puterii e izolarea, și urcă toate cele patru trepte ale estradei destinate să facă din el o făptură de elită.

Își încălță nasul cu o pereche de ochelari uriași, cu ramă de baga, și, de departe, începu să semene cu o bufniță. Apoi plimbă asupra mulțimii adunate una dintre acele priviri sigure pe care le conferă puterea. Și scoase din buzunar un morman de hârtii ce răspândi neliniște în auditoriu. Zgomotul foilor despăturite, amplificat de microfon, îi trimise pe toți cu gândul la un gigantic lavatory supraaglomerat cu diareici.

Sauveur Linduré porni la atac, cu un glas musculos dar lubrificat, perfect pus la punct cu ajutorul magnetofonului:

– Există bărbați care, aidoma castorilor...

– Îți convine? întrebă huiduma cheală cu șosete rupte, dezlipindu-și de ocular felinarul stâng.

Mititelul stafidit se apropie și-și lipi de vizorul mașinăriei cel mai bun dintre ochi. Mira în formă de cruce împărțea ceafa ministrului în patru felii mișcătoare.

– E și mai jumulit decât tine, zise. În regulă, pune-i foc.

Grasul acționă maneta cromată a blocului metalic racordat, prin intermediul mai multor cabluri, la falsa bazooka. Un mic led portocaliu se aprinse.

– Noroc că-i gras, murmură scofâlcitul pentru sine însuși.

– Adicătelea? mormăi tovarășul lui, căruia fraza i se păru aluzivă.

– Fiindcă o să se miște mai puțin. De altfel citește, așa că stă cu moaca pe loc.

– ...geniul uman, acest îmblânzitor al planetei...

---

[1] Roată de Aur (n. tr.).

Linduré iubea din cale afară fraza aceea. Fiindcă îi aparținea. De altfel era singura din tot discursul pe care o zămislise chiar el. Pentru a face lumea s-o aplaude, coborî hârțoagele și așteptă. Când un orator acționează astfel, auditoriul pricepe în mod spontan că e invitat să bată din palme, și nu întârzie să subscrie solicitării, mai puțin pentru a da satisfacție tribunului și mai mult pentru a scurta durata prestației acestuia.

Răsunară deci ovații în sos picant.

Linduré zâmbi, mulțumit, și repetă:

– Geniul uman, acest îmblânzitor al planetei...

Exact în acea clipă, pirpiriul costeliv acționă, de sus, trăgaciul cu cablu al instrumentului său.

– ...și care se bucură de natură... continuă ministrul.

Își duse la ceafă mâna-făcătoare-de-saluturi, masându-și partea din spate a genialului craniu unde tocmai îi apăruse o înțepătură dezagreabilă. Dar înțepătura continuă să-și facă de cap (!) și după ce el retrase mâna. Linduré continuă lectura discursului. Înțepătura semăna din ce în ce mai mult cu acțiunea unui burghiu.

„Sper ca vreunul din tembelii ăștia să aibă o aspirină!" se gândi, în planul al doilea, Sauveur Linduré.

Citi mai departe, cu o voce care, fără ca el să-și dea seama, devenise un pic riscantă.

Ajuns în sfârșit la punctul din peroratie (însemnat cu o linie roșie) unde trebuia să se desprindă de antrenor și să se avânte de unul singur pe pista velodromului, ministrul își strecură hârtia în buzunar, își drese glasul și se pregăti să-și lanseze cucurigitul superb și generos.

Dar rămase mut.

Era o gaură, un gol, un alb integral.

Încercă să-și readucă în minte cuvintele acelea frumos zidite, care i se refuzau. Zadarnic. Trebui să recurgă la hârțoage și să-și citească sfârșitul discursului, cu o voce mohorâtă și cavernoasă, fără impact la ascultători.

După care, furios pe el însuși, coborî turbat de pe estradă, într-un pârâit de ovații politicoase.

În clipa aceea încă nu știa că își pierduse pentru totdeauna memoria.

EXHIBIȚIONISTUL

– Îți spun că el e! strigă Béru.

– Care el?

– Ba chiar îți spun că ei sunt!

– Care ei?

În loc să-mi răspundă, se ridică în picioare în fața măsuței noastre de marmură, asemeni unui naufragiu pe pluta lui, când i se pare că a zărit o dâră de fum, și urlă ca să domine zgomotul circulației de pe Bulevardul Saint-Martin:

– Molasson[1]!

Glasul lui, mai viguros decât cele o mie de sirene salutând sosirea lui Tabarly la Newport, imobilizează doi bărbați care abia au ieșit din gura de metrou. Unul dintre ei e tânăr, zdravăn, cu gâtul scurt, celălalt slab și amărât. Cel dintâi îl târăște pe cel de-al doilea la capătul unui lanț, fiindcă i-a pus cătușele. Béru gesticulează atât de peremptoriu, încât ciudata pereche se apropie de noi, sub privirile interesate ale celorlalți clienți ai terasei, mereu lacomi de chestii de acest fel (și am să trec peste aceia dintre gură-cască ce cască gura, de mama focului, pe bulevard).

Respectivii privilegiați au atunci norocul să asiste la o scenă pe ici pe colo neobișnuită: Bérurier îmbrățișând un

[1] Blegul (n. tr.).

inculpat și totodată strângând, plin de efuziune, caraba ăluia de l-a înhățat.

S-ar zice că nu și-a dat seama de pozițiile diferite ale celor doi care, deși similari la prima vedere, sunt fundamental diferiți, întrucât unul dintre dânșii are cheia cătușelor.

– Hai să luați cevașilea cu noi, băieții!

– Fără supărare! răspunde junele-haidamac-fără-gât, ridicându-și încheietura mâinii stângi pentru a sublinia lipsa de brodeală a momentului.

– A, nu, Evariste, nu face una ca asta! protestează Grasul. Luați ceva tare în dos, domnii mei, să radem o udeală. Noi suntem cu absint, Antonio și mândel, ca în vacanță.

Grasul bate pe umăr un tânăr student la frecangeală care, la o masă învecinată, își tocește cursurile.

– Te scoli o țără, tipule? îl întrebă.

Studentul, un fătălău plin de coșuri pe care nu le tratează nici măcar cu penseta, se ridică surprins.

– Mersi, mă gândeam numai la scaun, face Grasul, trăgând complementul de sub fesele estudiantine.

Trântește scaunul lângă masa noastră. Recuperează încă unul, ceva mai departe, ocolind un băiețel îmbrăcat în grenadină de culoarea limonadei, în ciuda protestelor maicii-mari a respectivului.

Polițistul întâmplător și prada lui iau loc, fără altă invitație. Eu, în vremea acestor mărunte manevre, am avut răgazul să-l confrunt pe arestat: e vorba despre domnul Félix, profesorul de la litere pe care l-am cunoscut odinioară, Béru și cu mine, în cursul unei memorabile croaziere. Demnul bărbat (devenit un bărbat nedemn dacă e să dau crezare brățării de oțel ce-i slujește drept pripon), s-a ghiftuit cu prăbușire la fizică. E jigărit, netuns, palid, cu boarfe de anarhist dinainte de 1914. Privirea lui febrilă nu exprimă nici un pic de tandrețe, și nu-i mai rămâne decât să fie și flămând pentru a-ți stârni mila.

Se așează uitându-se în altă parte. Molasson, ofițer de poliție patentat, e stânjenit. Întrucât m-a recunoscut, n-a îndrăznit să refuze păhărelul propus de Béru, dar e foarte evident că zelosul funcționar nu are obiceiul să se hidrateze în tovărășia celor pe care i-a umflat.

– Îl cunoașteți pe individ, domnule comisar? întreabă, cu glas de înmormântare (cu atât mai nimerit, cu cât e întotdeauna cel mai bun).

– Cum te văd și mă vezi, răspunse Béru, în dreptul și în locul meu; am făcut ocolul lumii împreună. E un tip dom' Felisc. Cel mai grozav șțromeleac din Franța!

– Știu, replică Molasson.

Tonul lui arogant ne face să sperăm niște urmări captivante. O simplă mișcare a bărbiei mele le și declanșează.

– L-am prins pe coridoarele metroului, dedându-se la exhibiționism. Cu sexul bălăbănindu-se în aer, își trăgea în lături pulpanele impermeabilului când vreo cucoană trecea prin fața lui. Tocmai impermeabilul ăsta mi-a atras atenția – pe o asemenea căldură, era necuviincios.

Béru își clătină mutra primitivă, de gânditor lipsit de obiectul muncii.

– În halul ăsta ai ajuns, dom' Felisc? Un bărbat ca matale, cu așa un macaz, de o așa capacitate că pentru întâiași dată în viața mea eu unul m-am dat bătut? Un fenomen de-o astfel de mărime, încât la bordul lui *Mer d'Alors* pasagerele se îmbulzeau în cabină la mata, de făceau coadă să se lase cufundate care mai de care și așa și pe dincolo? Dar ce-ai pățit? Nu ți se mai fâlfâie sau ce?

Félix găsește pe suprafața Grasului un teritoriu unde să aterizeze privirile lui scârbite și declamă:

– *Te-azvârli în hău, pe bune; rai, cer, ce mai contează? în plin necunoscut să afli lucruri noi.*

– Ceea ce, pe franțuzește, ar vrea să zică... se neliniștește Găliganul care e o grămadă de chestii, numai baudelairian nu.

– Când nu mai ai nimica, prietene, cauți altceva.

Îmi așez mâna compătimitoare pe umărul descărnat al personajului.

– Hai, explică-ne problemele dumitale, dragul meu Félix. Și dumneata, Molasson, fii om de treabă: eliberează-l pe domnul de infama brățară care îl deghizează în răufăcător.

Ofițerul de poliție, fără gât (să facă), ezită o idee și scoate fiarele profesorului. La care domnul Félix face ca toată lumea aflată în situația lui: își masează încheieturile.

– N-a fost un lucru lipsit de interes, declară el; oprobiul poate fi un stimulent. Faptul de a te găsi într-o stare dezonorantă îți conferă un soi de noblețe inversă.

– În loc să te slobozești la gură, măi Félisc, mai bine zi-ne cum de-ai ajuns să-ți expui maneta prin atenansele metroului! îl întrerupe Bérurier, optând deodată pentru o tutuire propice efuziunilor.

– Explicația e simplă, domnilor – nu mai aveam ce să citesc. Or, pentru mine, a fi lipsit de lectură e ca pentru un pește a fi privat de apă, lectura constituind mediul meu natural.

– Și cine te împiedică să citești, puță?

– Pur și simplu lipsa de cărți. E un argument fără replică, nu?

Ne întreprivim, după care pupilele noastre focalizează asupra personajului. Să-și fi pierdut acesta rațiunea? Aparențele sale fizice dau de înțeles că, într-adevăr, omul ține mai degrabă de azil decât de pușcărie.

El ne simte lipsa de înțelegere și o remediază.

– Îmi veți obiecta că tomuri sunt căcălău, face profesorul arătând spre librăria din vecinătate, la a cărei tejghea doi arabi privesc cu invidie spre niște reviste porcoase îmbrăcate în celofan. Aparențe, domnilor! Aparențe! Înșelăciune! Fals și uz de fals! De un sfert de veac nu mai există cărți, fiindcă nu mai există autori. Cărțile autorilor, ale celor adevărați, le știu pe dinafară, de la Homer până la Louis-Ferdinand Céline. Îl știu pe Platon, îi știu pe Clément Marot, Louise Labbé, Montaigne, Corneille și pe ceilalți, toată lumea bună. Îl știu până și pe Malraux, e bine? Dar în prezent totul s-a sfârșit – nu mai e nimeni. Pustiu! Oamenii prost informați se tem de sfârșitul lumii, când de fapt el a și avut loc! Literatura de azi? Care? Nu mai există azi, deci nu mai există literatură. Din când în când, mânat de cine știe ce diavol, intru pe la negustorii de hârtie numiți încă librari – mă întreb de ce? Iau ceea ce ei spun că ar fi o lucrare proaspăt tipărită. O deschid. Îi arunc o privire furișă. Blestemăție! O bălmăjeală de cuvinte. Faliment total al ideilor! Mucegai al gândurilor! Și ce mai sintaxă! Ce talmeș-balmeș! Ce uzurpare! Ce abuz de tiparniță! Închid la repezeală volumul. Până nu mă vede cineva. Înapoiez deșertăciunea deșertăciunii. Golul

îmi dă amețeli, prieteni. Mă întorc la mine acasă, cu coada între picioare până la cotor, îndurerat, sărăcit. O, Doamne, pentru ce nu mai au ăștia nimic de spus și nu știu nici măcar asta să spună? De ce și-au pierdut limba? De ce se îndârjesc să-l batjocorească pe Gutenberg? De aici înainte literele s-au fosilizat. Citim cărți cam cum am descifra niște gravuri rupestre. Pleiada[1] – și gata. Dar asta e o chestie de demult. Fiindcă arta îmbătrânește. Rembrandt – bravo, dar la muzeu! Ați vrea voi, ăștia, să trăiți în tovărășia unuia ca Rembrandt? Așa că, de-a lungul timpului, Buffon, Voltaire, Rousseau... rahat! Eu aș vrea o expresie a zilelor noastre. Am nevoie de o literatură care să mă ajute să încetez a mă plictisi. Da, domnilor, îmi arăt armamentul din dotare pe culoarele Metropolitanului, e adevărat. Nu sunt deosebit de sadic, în sfârșit nu mai mult decât oricare altul; iar dacă acționez astfel e *ca să fac* ceva, înțelegeți? Ca să creez o emoție! Făcând asta, provoc o senzație publică. Deci întreprind o operă socială. Natura m-a dotat cu un sex de mare anvergură, slavă ei; exhibându-l, eu îl exprim; stârnesc senzații multiple: indignare, admirație, ipocrizie, invidie, reverie etc. Pe scurt, îndeplinesc, de voie, de nevoie, un act literar, mă urmăriți? Marchez spiritul, îl răscolesc, îl impresionez. Gestul meu este o scriitură. Sper că sare în ochi.

O lungă tăcere.

Stânjenită.

Apoi Bérurier își drege glasul și declară:

– Ascultă, Félisc, de acord, sare în ochi, dar totuși ar trebui să consulți și tu un puț-holog.

*
* *

Molasson ne-a părăsit. La cererea mea, a consimțit să dea uitării delictul profesorului. Și acum mergem cu toții prin praful încins al bulevardului, care pute a benzină arsă și întrepicioare

[1] Nume dat unor grupuri de câte șapte poeți în trei etape ale istoriei, în Grecia antică și în Franța, (pe vremea lui Henri II și a lui Ludovic XIII (n. tr.).

nespălate. Domnul Félix tropăie mărunțel, mormăind ranchiune ascunse. Se numără printre cei a căror viață n-a fost o reușită. Iar el o depășește doar puțin, cum ne depășește și pe noi, pe nesimțite, pe trotuarul ticsit de bipezi prost finisați. Îl urmăm în tăcere, dezolați în chip nedeslușit de disperarea lui. Ți-ar plăcea, câteodată, să le întinzi oamenilor mâna. Ceea ce te împiedică e certitudinea că ei n-ar vedea-o. O mână întinsă nu e comod de reperat printre atâtea brațe ridicate în jurul tău în semn de salut. Sau, când o zărești, ți-e frică de o capcană. Sunt atâtea șmecherii peste tot...

Profesorul o ia pieziș pe strada Quincampois, vestită prin banca aflată acolo. După încă treizeci de pași, se oprește în fața unui căsoi sinistru, umflat, lepros, cu pereții sprijiniți de proptele și părând atins de variolă.

– Aici locuiesc, ne zice, salutare!

Face o mișcare semicirculară, gen gladiator omagiindu-l pe Cesar. Apoi se înfundă într-un anus negru și fetid.

Rămânem oleacă în fața cotețului său mizer. Suntem absolut nehotărâți, deloc mulțumiți de omenire.

Bérurier oftează:

– Părerea mea e că băiatul e dus cu sorcova. Spune tu dacă nu e o nenorocire, când are o asemenea rangă, cu care ar fi putut deschide atâtea uși dacă ar fi știut să se slujească de ea...

Ne punem iar în mișcare.

Și în marș.

Niște boarfe ne interpelează deosebit de amabil, în pragul unor hoteluri naufragiate. Sunt care de care înțolite mai sexy. Mai cu seamă una, bine croită, blondă, căreia Grasul nu-i rezistă. Fătuca trebuie să atârne pe puțin două sute de livre (nedevalorizate). Poartă cizme înalte, lăcuite, negre, care îi urcă până la jumătatea buturilor, o fustiță de tenniswoman și un soi de hamac cu grătar, răsucit în chip de sutien.

– Eu nu mai pot, declară Umflătură.

– Nici eu, confirm referindu-mă la altceva.

– Nu mai rezist, face el.

O abordează pe agățătoare, și urmează cumplitul dialog de mai jos:

– Cam cât ceri c-ai face, frumusețeo?

– O sutică de mărunței, mititelule.

– Ce, ești cucu, ăsta-i tarif de cartier brava!

– Pentru tine, o las cu optzeci, că ai ochi de hăndrălău, dar mai jos nema.

– Păi n-am decât cincizeci de firfirici, scumpete!

– Hai să te servesc totuși, dar numai un rând, că nu-mi arde să dau faliment.

– Gracias, ești om de înțeles. Da' ia zi, așa între noi, nu cumvașilea ai ceva sisi, hm?

Zeița în fustiță se înfurie pe nasoale.

– Ia ascultă, artistule, ești truli la cap? Mersi de compliment, te crezi pe vremea lui Francisc ăl Dintâi, când se-ntorcea lumea de la Napoli? Dacă e vreunul dintre noi cu sisi, apăi pun pariu că tu ești ăla. Și, numai fiindcă m-ai întrebat, mă gândesc dacă nu cumva chiar așa e. Doar găina de cântă face ouă.

– Nu te șucări, frumoaso, vino mai bine să-mi potolești pasiunile. Tu ce faci, Sana, mă aștepți la barul hotelului?

Fără să ia seama la răspunsul meu, o șterge pe urmele cuceririi lui de cincizeci de franci.

Toate astea nu prezintă o importanță capitală, sunt de acord. Chestii de-ale vieții, ce mai! Dacă-ți vorbesc despre ele aici, o fac ca să-ți explic cum cauze-mici-efecte-mari. Ai să vezi mai încolo. Fiindcă, dacă stăm să ne gândim bine, de nu s-ar fi cocoțat Grasul pe matahala de parașută în fustanelă, punându-mă în posesia unui mic capital de timpi morți, n-aș fi avut niciodată strania idee de a urca la domnul Félix pentru a-i întoarce arcul de la pendulă acestui biet ins deznădăjduit, constrâns să-și arate formidabilul ornament în fața utilizatoarelor metroului, pentru a se exterioriza. Félix ăsta a reinventat cântecele de vitejie. Disperarea lui intelectuală l-a constrâns la cele mai urâte extremisme. Dacă nu iau seama, grija mea față de mizeria omenească, halul în care aceasta îmi trezește compătimirea au tendința să mă deghizeze în Sfântul Vincent de Paul. Îmi spun că nu a fost de ajuns să-i redau gentilului prof libertatea. Adevăratele vorbe bune, căldura unei atingeri, interesul unei priviri, perspectivele unor relații episodice îl pot ajuta pe un băiat aflat în nenorocire. Așa că, în vreme ce Master Béru

va deretica printr-o micuță puțostopistă bulevardieră, eu mă duc să-i adresez vreo două vorbe protejatului meu.

E la doi pași.

Plonjez sub un portic prost pavat, unde solul dansează în sunetele unei corale de pisici. Spații obscure și libidinoase mi se propun în chip redutabil.

Ochesc, într-o lumină de sarcofag, o ființă nehotărâtă, probabil de sex odinioară feminin. Se drapează în boarfe negre, fiindcă e văduvă pe de-a întregul și dintotdeauna.

– Domnul Félix, mă rog?

– La primul etaj.

Vocea pare să iasă de sub o piatră, laolaltă cu o grămadă de libărci panicate. Imobilul ăsta, pe punctul de a dispărea în neant, pute a agonie. E o duhoare aspră, care te amorțește.

Treptele scării sunt masturbante, scobite pe mijloc de prea multe veniri și plecări, reveniri și evadări zadarnice.

Număr douăzeci și șapte, pentru a mă înșela cu privire la durata călătoriei, și iată-mă în fața unei uși frumoase ca un rahat, în lumina de pucioasă venind dinspre casa scărilor. O foaie de hârtie prinsă cu o piuneză pe batant anunță cu litere desenate cu o cariocă roșie: *Félix mizantropul. Și dedesubt: rog să nu fiu plictisit fără un motiv imperios.* Caut un mâner de sonerie. Ușa e lipsită de așa ceva. Îmi încovrig deja arătătorul cel mai bun pentru a ciocăni în ea, când o voce femeiască, foarte melodioasă, îmi oprește gestul.

– Vreau să înțelegeți, dragul meu domn, că tot ceea ce v-am propus înseamnă o salvare. Ședeam adineauri pe terasa acelei cafenele de pe bulevard și am auzit conversația dumneavoastră cu oamenii de la poliție. Cuvintele dumneavoastră și mai ales tonul pe care le-ați rostit m-au făcut imediat să înțeleg că, în mod ideal, dar ce zic eu – în chip fantastic, sunteți chiar omul pe care-l caut.

– Explicați-vă.

– Sunt asistenta profesorului Chultenmayer.

– Nu figurează în batalionul meu.

– N-are importanță. Aflați că profesorul Chultenmayer a descoperit de curând un dezactivator al creierului, care prezintă proprietatea de a deconecta memoria oricărui individ.

– Grozavă curățenie!

– Poftim?

– Vorbesc despre memorie. Ah, amintirile, ce mai prăsilă ticăloasă! Cum să poți aprecia prezentul, când trecutul te coplește? Orice clipă se referă la altă clipă. Începând cu a doua zi a existenței sale, individul încetează să mai fie nou, și începe să devină rutinier.

– Ei bine, domnule Félix, tocmai că noi vă putem vindeca de memorie. Imaginați-vă cum va arăta existența dumneavoastră când va fi neîncetat nouă. O veți descoperi fără răgaz. Și, dacă interpretez în sens strict cuvintele dumneavoastră de adineauri, există ceva mai bun.

– Mai bun?

– Spuneați că trăiți pentru a citi?

– Exact.

– Și că ați citit tot ce era de citit, iar acum muriți de pe urma epuizării intelectuale, nu-i așa?

– Cât se poate de adevărat.

– O dată debarasat de toate amintirile, scumpe domnule, această masă literară va fi din nou virgină pentru dumneavoastră. Pe scurt, vă aduceți la zero contorul cunoștințelor. Va trebui să învățați totul de la început, deci să existați încă o dată. Ceea ce vă propunem noi, de fapt, este să jucați alba-neagra cu viața dumneavoastră.

O tăcere. Hotărât lucru, îmi spun în fața acestei uși de rahat (prin culoarea și mirosul ei), azi e ziua țăcăniților. Dar creierul meu, încă netratat de profesorul Chultenmayer, nu are timp să alunece pe coaja de banană a considerațiilor mai mult sau mai puțin metafizice. Deoarece Félix exclamă:

– Să fie cu putință?

– Este cu putință.

– Durează mult tratamentul?

– Zece secunde.

– Operație?

– Nici pomeneală, simplă proiectare a unei raze asupra cefei dumneavoastră.

– A fost de acum experimentată?

– Cu un succes total.

– Scopul descoperirii?

– Să potolească unii subiecți excesivi.

– Și de ce eu?

– Fiindcă Chultenmayer are nevoie de un subiect care se supune de bună voie experienței. Până acum, aceasta a fost efectuată fără știrea celor interesați.

– Nu prea catolice procedeele dumneavoastră!

– Știința și catolicismul n-au făcut niciodată casă bună, domnule Félix; merg, poate, în aceeași direcție, dar pe drumuri atât de diferite...

Și persoana cu voce agreabilă râde cu atâta tragere de inimă, încât ești ispitit s-o imiți. De altfel Félix e cucerit. Scoate un gângurit cavernos, pe care un surd l-ar putea accepta foarte lesne drept un semn al ilarității. Redevenit serios, întreabă:

– Și pentru ce Satana ăsta cumsecade al dumneavoastră are nevoie de un subiect care să consimtă la experiență?

– Pentru a-și doza la perfecție tehnica. Să vă explic. În actualul stadiu al descoperirii sale, administrează o încărcătură a razei lui, pe care o numește „Raza Uitării", și pacientul se pomenește, fără veste, lipsit de memorie. Chultenmayer ar dori să aibă un control total asupra... să zicem puterilor proprii. Să procedeze la o neutralizare progresivă a memoriei cuiva și să acționeze și în sens contrar, adică să-l readucă pe subiect în starea sa inițială. Pentru aceasta, cooperarea celui interesat este indispensabilă.

– Și profesorul Cutare nu găsește cobai?

Doamna invizibilă (pentru mine) recurge la o ușoară ironie:

– Cine altul decât un bărbat de excepție, aflat într-o stare de spirit cu totul deosebită, ar consimți la ablațiunea amintirilor lui? Când pentru majoritatea indivizilor acestea reprezintă capitalul cel mai prețios? Iată de ce, asistând din întâmplare la mica scenă de mai înainte, nu m-am putut opri să mă gândesc că dumneavoastră sunteți subiectul ideal: un soi de desperado, inteligent, extrem de cultivat și, cu siguranță, curios să participați, fizic și cerebral, la o experiență revoluționară. Dacă lucrurile stau altfel, iertați-mă pentru vizită.

Urmează o tăcere care are asupra mea același efect ca atunci când ai pierdut contactul cu un post de radio, când toate

pălăvrăgelile celor de acolo deviază în eter, și neantul vine să-ți odihnească urechile; te prinzi?

– Nu mai lucrați? întreabă doamna.

– Pensia, draga mea. Retragerea! Un cuvânt care n-ar trebui să existe decât pentru generali. Totul s-a dat peste cap în prima dimineață în care, la ora când, în zilele celelalte, mă bărbieream, am putut rămâne în pat. Demobilizat, m-am simțit mai rău decât inutil: zadarnic. E un sentiment cumplit. Nu-mi rămăsese decât sexul planturos. Vreți să-l vedeți?

– Nu simt nevoia, domnule Félix, protestează doamna, pe care o ghicești în culmea supliciilor, dar care încearcă să-și țină firea.

– Nu cumva sunteți lesbiană? întrebă politicos Félix.

– Absolut deloc.

– Atunci o frumusețe de coadă bărbătească vă interesează, scumpa mea. Toate femeile cu moravuri ortodoxe sunt interesate de o coadă de bărbat. Vă rog să o luați în considerație pe a mea: ca și capul lui Danton, merită osteneala. Fiți liniștită, nu încerc să atentez la pudoarea dumneavoastră, pur și simplu mă aștept să citesc în ochii dumneavoastră uimirea și, cine știe, admirația pe care unele binevoiesc s-o acorde corpului meu delict. Așteptați s-o extrag. Am rămas cu prohabul tradițional: cel cu nasturi. De bună seamă, nasturii se mai întâmplă să-ți cadă, dar lucrul ăsta e de preferat unui fermoar înțepenit sau care îți rănește glandul când te grăbești prea tare să te întorci în pantaloni. Mi s-a întâmplat să-mi zgârii glandul, doamnă, după deșertări brutal întrerupte. Și un gland zgâriat, credeți-mă, nu e deloc comod de plimbat în chiloți. Drace! Nu mai iese o dată afurisita? Ah, un sex supradimensionat nu se poate manipula lesne, credeți-mă! Chiar după șaizeci și cinci de ani de practică, tot mă mai lupt s-o scot din pantaloni, cum se străduiește un pescar de păstrăvi să smulgă dintr-un pârâu un exemplar de trei livre, când a pus un ac prea mic. Remarcați că în cazul meu lucrurile stau tocmai invers: acul meu e prea mare. Încă nițel; gata, am dat de ea! Ce părere aveți despre chestia asta, scumpă prietenă? Fiți de acord cu mine că e foarte frumoasă. Nu vreau să vă constrâng la lingușiri, ferească Dumnezeu; ce aștept din partea dumneavoastră e o reacție spontană, sinceră și viguroasă,

cum zicea marele mahăr ăla de odinioară. Ei bine, ce spuneți? Fie vorba între noi.

– Năucitor! bâiguie persoana.

– Nu-i așa? Și încă o vedeți într-o poziție plină de modestie: gândiți-vă că, atunci când zburdă, volumul i se triplează, pe puțin. Sunteți cumva curioasă de un asemenea spectacol, scumpă doamnă? În cazul acesta faceți-mi cinstea de a-mi lua coada cu amândouă mâinile și a-i imprima câteva mișcări de du-te-vino, propice pentru a o aduce la alcătuirea dorită.

– Dar domnule!...

– Nu, fără împotriviri între noi.

– Sunt măritată, domnule!

– *Errare humanum est,* biata mea prietenă.

– Înțelegeți-mă, îmi iubesc bărbatul!

– Dumnezeu să ocrotească această dragoste! strigă tare, dar cu destulă ironie primprejur, Félix cel cumsecade. Numai că ce treabă are, doamnă, dragostea dumneavoastră conjugală cu acest sex-fenomen? Și pentru care pricini spectacolul circului Barnum i-ar putea fi contraindicat unui credincios? Dacă vă rog să procedați la dilatarea cozii mele prin manipulări la urma urmei absolut inofensive, nu o fac pentru a aduce atingere prestigiului soțului dumneavoastră, ci pentru a vă întipări solid în amintire o imagine care, după spusele multora, merită să supraviețuiască acolo.

– Oh, domnule...

– Haideți, doamnă, prezentul ne poruncește, nu-l faceți să eșueze din pricina unor idei preconcepute, prost concepute și, prin aceasta, prost folosite. Contribuiți la triumful meu, doamnă. Gesturile pe care vi le sugerez nu lezează cu nimic pasiunile dumneavoastră maritale, absolut dimpotrivă.

– Și dacă... dacă vă...

– Încoțopenesc, nu vă fie teamă de cuvinte, draga mea, sunt la fel de puțin redutabile ca și sexul meu. Ei bine, dacă mă încoțopeniți?

– Ați accepta să participați la experiențele noastre?

– Lucrul rămâne de discutat, scumpă prietenă. Întâi faceți ce v-am zis, pe urmă mai vedem noi. Hotărârile noastre sunt ca

fluturii, clătinându-se de incertitudine, și care se așază întâi aici, pe urmă aiurea, în voia adierilor de vânt...

Doamna, convinsă sau cel puțin învinsă, subscrie cererii lui Félix, ceea ce se poate constata grație brățării Cartier, cu trei inele, pe care o poartă.

– Efectul nu se lasă așteptat, nu-i așa, dulce doamnă? face amicul nostru, cu un glas care pălește. Ah, aveți un simț tactil admirabil de bine dezvoltat! Continuați... Continuați fără să schimbați deloc ritmul. Magnific! Încă! Da! Daaaa!

După o țâră de timp, curtenitorul Félix zbiară de să crape și mai abitir imobilul:

– Și acuma suge-o, japiță!

UN DOMN CARE NU-ȘI VREA BINELE

Béru are ochii morocănoși și încercănați ai unui basset englezesc hidrofob, ce a primit sarcina de a se duce să scoată o rață împușcată în mijlocul unui iaz ale cărui ape prezintă o temperatură învecinată cu zero.

Îți dai seama?

Mă zdrobește cu nemulțumirea lui.

– Cu unul ca tine poate pe dracu omul să se ducă să pună și el un număr. Va să zică, eu mă strofoc, în viteza a patra, să-mi golesc problema, ca să nu te fac să aștepți, și când mă întorc – nimeni. Domnul și-a luat tălpășița. Păi dacă e să-mi aduc aminte, de câte ori a rămas mandea pe stradă, uitat de Dumnezeu, în vreme ce matale îți vedeai de cursele cu obstacole pe la câte o damicelă? Hmm?

În loc să-i răspund, îl chem prin interfon pe Mathias.

Gacica Claudette, valoroasa noastră secretară bună la de toate (e croită din același material ca și sugarii), își plimbă flotoarele într-un decolteu atât de ametitor, încât i se vede și permanentul pubian. Îmi întinde o foaie ruptă dintr-un bloc-notes:

– Un tip care a sunat de mai multe ori și va reveni în următoarele zece minute.

Citesc: „Aldebert Mudas“[1].

---

[1] *Moue d'as* – moue – mutră; as – vulvă (n. tr.).

– În legătură cu ce?

– N-a precizat. Avea numai două vorbe în gură: „confidențial" și „urgent".

Mathias apare, și parcă asistăm la un răsărit de soare în munți, atât de feeric îi strălucește roșcovanului coama înflăcărată!

– Nevoie de mine, domnule comisar?

– Ia zi, tu care le știi pe toate despre lumea științifică, ai auzit vorbindu-se despre un profesor Chultenmayer?

El se încruntă – sprâncenele îi sunt ceva mai puțin roșcate decât pletele – și repetă:

– Chultenmayer?

Aștept să opereze activitatea de căutare pe sub grămada de hățișuri incandescente. Dar Mathias își scutură – știi ce? Capul. Un tip ca el în fața unui bărbat ca mine. Nostim, nu?

– N-am auzit niciodată de numele ăsta, domnule comisar.

Cu Ruginitul nu e cazul să mai insiști. Când știe - știe și când nu știe – nu știe.

– Vrei să te pun la curent? Eminentul personaj locuiește în Fundătura Raiului, la numărul 88, către Vaugirard.

– Bun...

– Se pare că ar fi inventat o anumită rază „a Uitării", care ar neutraliza memoria. Lasă impresia unei chestii cam greu de digerat, ești de acord?

– Ba nu, de ce? se miră Mathias. Totul e posibil.

Asta cam așa e: totul e posibil. Suntem prea adesea grăbiți s-o uităm. Ne încredem în limite, dar limitele se retrag fără încetare.

Cârâitoarea de pe biroul meu dă semne de viață, și luminița verde care împodobește aparatul telefonic începe să palpite.

– Vrei să răspund eu? se obligă Béru.

– Nu merită osteneala.

Vocea Claudettei anunță laconic:

– E domnul Mudas.

– Bingo, preiau legătura.

Și iată că în trompa lui Eustațiu cea din partea dreaptă am parte de o răsuflare gâfâită.

– Comisarul San-Antonio?

– Da.

– După cum mi s-a părut, ferestrele dumneavoastră dau spre Champs-Élysées?

– Și ce-i cu asta?

– Vă duceți la geam și așteptați câteva minute, mă găsesc la oficiul poștal de peste drum. Până traversez și ajung pe trotuarul dumneavoastră...

– Dar...

– E un chioșc de ziare, aproape în dreptul agenției dumneavoastră, nu?

– Ascultă, domnule Mudas...

– Ba nu, dumneavoastră mă ascultați pe mine! O să mă opresc lângă acest chioșc. Port un costum gri foarte deschis și o cămașă albastră deschciată la guler. Acolo se va petrece totul, priviți cu mare atenție. Dați instrucțiuni să nu fiți deranjat sub nici un pretext, chiar dacă ar interveni vreun telefon urgent. M-ați înțeles bine?

– Domnule Mudas, aș vrea tare mult să înțeleg. Dacă binevoiești să-mi oferi câteva explicații...

– Inutil, faptele vor vorbi mai bine decât aș reuși eu s-o fac. Va să zică, ne-am înțeles, mergeți la fereastră și nu vă mai mișcați de acolo, îmi dați cuvântul dumneavoastră?

– Dar, în sfârșit, Doamne Dumnezeule...

– Dați-mi cuvântul de onoare!

Vocea capătă deodată accente patetice.

– Foarte bine, ai cuvântul meu.

Un intens oftat de ușurare.

– Mulțumesc.

Interlocutorul închide telefonul.

– Ai o moacă ca un semn de întrebare, constată Grasul. Ce e cu nenea ăla?

– Un țăcănit. Îmi cere să stau la fereastră și să mă uit la el, asigurându-mă că se va petrece ceva.

– Ce?

– Tocmai că refuză să precizeze.

Mă duc la geam și-l deschid, în pofida căldurii din exterior, care ne va carboniza instalația de aer condiționat.

– Coborâți amândoi, le poruncesc oamenilor mei. Tipul zice că poartă un costum gri deschis și o cămașă albastră. Fiți gata să interveniți.

Prin frunzișul copacilor zăresc oficiul poștal de pe Champs-Élysées și furnicarul de du-te-vino de acolo. Tutungeria elegantă de alături. Niște îndrăgostiți care își înfulecă gura unul altuia, în plină circulație, chiar dacă un taxi-driver iese pe jumătate prin geam pentru a le striga o scârboșenie – poți avea încredere în oamenii ăștia și în replicile lor prompte, realizate cu ajutorul revistei *Hérisson* pe care o citesc în timpul staționării.

Bum! Iată clientul anunțat. Un nene în gri foarte deschis, cu o cămașă bleumarin. Așadar există, nu avem de-a face pe de-a întregul cu o farsă. E înalt... Ar fi trebuit să-mi iau binoclul. E într-un sertar, însă nu vreau să-l slăbesc din ochi pe tip. Acesta traversează puțin pe lângă zebră, haina deschisă își flutură pulpanele. Omul are pasul hotărât, întins, de militar american. Părul îi e castaniu, puțin roșcat după cum îmi pot da seama de la distanță. Gata, urcă pe trotuar, vine spre imobilul nostru. Trei negri înțoliți de-ți iau ochii trec pe lângă el, înghesuindu-l ușor, dar băiatul nu reacționează deloc. Urcă pe Champs Élisees până la chioșcul de ziare din fața lui *Paris Detective Agency*. Și aici se imobilizează. Fața i se ridică spre mine. În mod evident, omul mă caută. Mă zărește. Își înclină capul, satisfăcut. Îi adresez mașinal un semn, gestul aruncătorului de harpoane care semnifică „urcă încoace"! Dar el refuză, cu o altă clătinare a capului. Înfricoșat deodată, privesc împrejurul lui. Trecătorii indiferenți deambulează fără grabă. Automobiliștii bântuie prin aleea laterală, în căutarea unui ipotetic loc de parcare. Drama la Paris, când ești automobilist, este aceea că, o dată instalat la volanul hodoroagei tale, trebuie să găsești un loc unde să poți opri. De parcă droașca n-ar mai avea frâne și nimic n-o mai poate stopa, cu excepția unei catastrofe. Câteodată, la unele telescopări la care asist, mă întreb dacă nu cumva unul dintre băieții implicați în afacere s-a plictisit să tot caute o parcare și preferă să-și bumbăcească fierotenia ca să termine o dată, să pună capăt rotocoalelor infernale, cerșetoriei după un loc de staționare, din pricina cărora a ajuns să i se acrească de viață.

Dar basta, să ne întoarcem la interlocutorul meu cel ciudat. E aici, proptit pe picioare, santinelă în inima mișcării, apărat de firavul meterez reprezentat de chioșcul cu mărșăvii. Lasă impresia că ar aștepta nu se știe ce chestie foarte deosebită, improbabilă chiar. Apoi, cu un gest rapid, își duce mâna la buzunarul pantalonilor și scoate un pistolet negru, a cărui țeavă și-o lipește de tâmplă. În ciuda zgomotelor circulației, aud perfect detunătura. Pare să se detașeze de vacarmul ambiant. E seacă. Se ridică un pic de fum albăstrui. Un val stacojiu inundă capul tipului care se prăbușește. Lumea din jur o rupe la fugă, urlând. Bérurier și Mathias, aflați la pândă lângă intrarea în imobilul nostru, intervin.

Iar eu, fascinat, buimăcit, rămân rezemat de fereastră, murmurând:

– Nu-i adevărat! Nu, nu se poate să fie adevărat!

Și totuși e adevărat.

FERPAR

Ei bine, nu știu dacă-ți dai seama, dar genul ăsta de aventură îți face moralul harcea-parcea. Un tip îți telefonează ca să-ți ceară să-l privești de la fereastră și-și umple tărtăcuța cu bomboane, în plin Champs-Élisées! Un menestrel zărghit, care îți oferă spectacolul morții lui de parcă i-ar cânta o serenadă propriei matracuce. Multă lume necăjită pe Pământul ăsta, nu?

În cele din urmă mă smulg de la geam și-l închid pe cel din urmă, pentru a regăsi aerul artificial, dar răcoros, al biroului meu. Oamenii sunt destul de proști încât să aștepte sosirea verii și apoi iute să se apere de ea îndată ce apare, deși nu e decât în trecere. Procedăm la un *rewriting* al timpului, la fel cum în presă se *rewrite* manuscrisele; pentru ca totul să se uniformizeze, să fie bine calibrat, să nu iasă prin nimic în evidență. Într-o zi, vor fi astupate mările și aplatizată Himalaya cea atât de istovitor de urcat. Prevăd lucrul ăsta, îl prezic în mod solemn. Când anunț câte ceva, nătărăii de voi credeți că umblu cu goange. Dar o să vedeți că harul de Nostradamus al lui San-Antonio e făurit din același bronz ca și alexandrinii hugolieni.

Fiindcă mi-a trecut prin minte orice idee, se va și materializa ceea ce era de demonstrat! L-ați auzit adineauri pe Mathias? Totul e cu putință. Imposibil e tocmai imposibilul.

– Sunteți bolnav, domnule comisar? se neliniștește Claudette.

Îi răspund că nu. Totuși aș da la boboci, din toată inima. Lucrul cel mai cumplit e că omul a venit să se proțăpească în fața ochilor mei, precum Charlot în fața aparatului său de filmat, și m-a insultat în felul cel mai rău: făcându-și de petrecanie sub nasul meu. Drace, n-am fost obișnuit cu așa ceva!

Când îți iei zilele, n-o faci cum ai arunca un chiștoc cu un bobârnac. Există, fatalmente, un ceremonial al sinuciderii. În sfârșit, așa mi se pare mie. Te desparți de tine fără să-ți faci griji pentru ceilalți, cel puțin atunci când ești sincer; nu vorbesc despre cei care se sclifosesc ca să se strecoare binișor în prima pagină din *France-Soir*. Te-ai prins?

Ascensorul mă coboară în marele nostru hol marmoreean, pe care aplicele îl fac să semene cu un nou Versailles revăzut și corectat de personalul raioanelor de lux ale magazinului Samaritaine.

Năvala e de acum enormă. Mai mulți agenți trudesc cu șoldurile și cu glasul pentru a-i împrăștia pe toți acești hoitari magnifici. Sunt nevoit să-mi pun în funcție coatele și posteriorul ca să ajung în first rang. Béru și Mathias au îngenuncheat pe trotuar, de o parte și de alta a sinucigașului. Mathias îl palpează, Béru îi scotocește buzunarele. Probabil că și-au dat la iveală calitatea de polițiști, întrucât cei doi agenți aflați de față îi lasă să acționete.

– Ei bine? zic.

Omul zace pe spate, și ochii lui deschiși parcă mă privesc, mă imploră ceva de dincolo de moarte. O moacă interesantă, palidă, cu pistrui și irisul decolorat. Favoriții, cum li se spunea odinioară, îi coboară până la curba maxilarelor și sunt ușor ondulați. Un băiat frumos, la vreo treizeci de ani. O vârstă la care nu te prea împușți, de acord?

– Mort, îmi răspunde Mathias. N-are nici o noimă, așa-i?

Se aude sirena sinistră a unei ambulanțe. Curcani-brancardieri își fac apariția în trap săltat, își desfășoară targa, îl încarcă pe domnul Mudas și îl îmbarcă.

– Există martori? întreabă un brigadier.

Îi fac un semn lui Béru.

Grasul tace mâlc. O cucoană se precipită precum că ea a văzut totul.

O a doua se laudă că ea a văzut și mai bine.

*
* *

– Dacă am bea ceva? presupune sau propune Béru.

Să bem?

A, da: să bem.

O șmecherie de-a bărbaților chestia asta. Ca să-și înalțe mentalul său, dimpotrivă, să și-l coboare. Să-și împrăștie în mansardă nițică ceață catifelată, pentru ca, vreme de o clipă, viața să fie mai puțin scârboasă, cât să-ți tragi răsuflarea.

Da, hai să turnăm ceva pe sub nas.

Grasul servește trei whiskies atât de bine îndesate, încât nu există loc pentru nici un glason. Înainte să bea, aruncă pe canapea, lângă mine, un portvizit suplu. Din box, cu colțare de aur.

– L-ai luat de la băiatul?

– L-am.

Nu mă grăbesc să-l manipulez. Avem tot timpul. Și pe urmă obiectul acesta, atât de personal, care i-a aparținut sinucigașului, îmi dă o nedesluşită stare de stinghereală. Ba chiar de greață. de parcă ar fi vorba de o bucată de materie altădată vie. Notează că boxul, dacă stai să te gândești și dacă nu e sintetic, e o parte dintr-un animal mort.

– Când și-a scos spada, murmură Borțosul după ce trage o dușcă zdravănă, de maior din Indii, am crezut că o să se apere de careva, așa că m-am benoclat în jurul lui. Dar nu era nimeni care să belicozeze, nu, nimeni nu lua seama la nenea al nostru.

Mă întorc spre roșcovan. S-ar zice că a pălit pe sub lentile bietul Mathias.

– Eu, din contra, nu l-am pierdut din ochi, declară el. A acționat cu premeditare. Vreau să spun că, o dată declanșat,

gestul lui n-a avut nici cea mai mică ezitare. Dacă mă gândesc bine, singura șovăială a apărut înainte de a-și duce mâna la buzunar. Și nici n-a fost șovăială, ci o chestie ca atunci când faci un efort, fiind foarte obosit. Prima dată văd un om sinucigându-se.

Tragem o dușcă. Claudette trăncănește prin intermediul mașinii de scris. Bănuiesc că frumoasa noastră înfulecătoare îi scrie bătrânei sale mame. Literele imprimate mecanic sunt mai ușor de citit. Îi spun „înfulecătoare" fiindcă e o regină a suzetei draga de ea. Decorticheză, de-a lungul întregii zile, tot ce trece prin dreptul ciocului ei. O adevărată fixație. E în lipeală cu un băiețică extenuat, ale cărui cearcăne sunt subliniate de trei ori cu dermatograful negru. Când amândoi se întorc din vacanță, sărmanul e nevoit să se îndoape cu vitamine ca să recupereze: vară și fum! Claudette nu-l lasă să-și smulgă caneaua din gura ei decât când tipul simte nevoia să se golească în alt mod.

Bun, dar cu asta ne-am îndepărtat de sinucidere.

– Ce nevoie a avut să se perforeze în vreme ce te sticleai tu la el? visează Grasul, cu ochii deschiși.

A scos în evidență misterul, Bibendum. Într-adevăr, asta e întrebarea, cum ar fi zis Shakespeare dacă ar fi vorbit o limbă civilizată în locul păsăreștii lui caraghioase.

Cum se face că un om, atât de lacom de moarte încât nu ezită să se împuște în plin Champs Élisées, să fi ținut ca un polițist (mai mult sau mai puțin privat) să asiste la plecarea lui pe cealaltă lume? Din ce motiv? În ce scop? Pentru a dovedi ce? În numele cărei cauze postume?

Mă hotărăsc, în sfârșit, să deschid portvizitul. Conținutul acestuia e, mai mult sau mai puțin, cel clasic: un buletin de identitate pe numele de Aldebert Mudas născut la Angers la 5 iulie 1934, șef al serviciului vânzări de la un mare magazin de automobile de pe bulevardul Gouvion-San-Cyr și locuind pe același bulevard, la numărul 633. O legitimație de la *American Express* atestă că omul avea o oarecare suprafață. Permisul de conducere i-a fost eliberat la Paris, în 1955. Avea asupra lui suma de două mii două sute optzeci de franci. Portvizitul mai conținea fotografia în culori a unei femei foarte frumoase.

blonde, purtând un șort alb și un chemisier înnodat în talie. Îmi zâmbește ca dintr-o reclamă pentru pastă de dinți.

– Cheam-o pe Claudette, Grasule.

În încăperea de alături, mașina de scris încetează să creeze o ambianță de lucru. Aspiratoarea de elită apare pendulându-și tenderul.

– Auzi, drăgălașo, la ce oră a sunat pentru prima oară acest Mudas?

– Puțin după 14,30.

Îmi îndrept periscoapele spre țăcănitor, care indică ora 17 și ceva mărunțiș. Așadar, omul și-a amânat cu trei ceasuri gestul fatal, ca *să mă aștepte!*

– În total, de câte ori a sunat?

Numără în gând.

– De patru ori. Îi spusesem că trebuie să vă întoarceți la agenție, dar fără să-i precizez când, fiindcă nu știam.

– Care au fost exact cuvintele lui?

– Prima dată v-a cerut pe dumneavoastră. I-am spus că încă nu sunteți aici și l-am întrebat cum îl cheamă. Mi-a dat fără ezitare numele. Apoi a precizat că vrea să vă spună ceva grav și foarte urgent. L-am întrebat dacă are un număr la care l-ați putea suna; mi-a răspuns că nu, că se deplasează prin Paris și că deci nu poate fi găsit, dar că va mai telefona el, ceea ce a și făcut, peste mai puțin de o oră. La al doilea apel, și-a rostit pur și simplu numele. Și când a aflat că încă nu v-ați întors, a închis. Chestia s-a repetat după o jumătate de oră. Atunci a scos un fel de geamăt. Apoi a oftat: „O, Doamne! În sfârșit, cu atât mai rău, o să aștept." La a patra încercare v-a găsit.

– Un nebun? îl întreb pe Mathias.

Dar el se strâmbă:

– Nu cred.

– Deoarece?

– Uite așa... O impresie. Nu poți lupta împotriva impresiilor, domnule comisar.

Bérurier înhață sticloanța cu scotch.

– Hai, încă o picătură înainte să plecăm, decide amabilul personaj.

– Încotro? îl întreb.

El ridică din umeri:

– Păi la el acasă, ce te faci că nu știi? Îndrăznești să pretinzi că nu te mănâncă să ajungi acolo?

*
* *

Totdeauna cartierul Gouvion-San-Cyr m-a făcut să mă gândesc la America anilor '30. Pesemne că din pricina atelierelor auto adunate aici. Locul e plin de barăci metalice, miroase a benzină, ulei, cauciucuri. Totuși, din ce în ce mai puțin – din cauza domnilor promotori, care înlătură acest folclor cu ajutorul betonierelor.

– Urc și eu? întrebă moale Maiestatea Sa, la picioarele scării de la numărul 633.

Întrebarea mă surprinde, având în vedere că, de obicei, Grasul are tendința să nu-mi ceară avizul. El se impune, cum o fac toți oamenii voluminoși. La dumnealui, toate complexele bărbaților se rezumă la unul singur: nu are complexe.

– Crezi că nu merită?

– Mi-e frică.

– Ție?

– Frică să nu dăm peste o familie încă neanunțată de moartea tipului, mi-e jenă de ei.

Atâta pudoare ajunge să mă impresioneze. De regulă, pentru a aduce la cunoștință nenorocirile, stilul lui ar fi: „Chiar dumneavoastră sunteți doamnă *văduvă* Cutare?"

Îmi zâmbește strâmb, ca unul care ți-ar fi pasat săptămâna trecută un cec fără acoperire și speră că acesta încă nu ți-a fost refuzat la plată.

– Nu mă lasă inima să carbonizez moralul contemporanilor mei, zice Béru-ul.

– Foarte bine, am să mă duc singur.

Dacă e să dau crezare cartonului lipit pe ghereta portăresei – și de ce m-aș îndoi în privința lui? – Mudas locuiește sau mai degrabă locuia la etajul întâi. Pe măsură ce urc treptele, o întristare profundă mă cuprinde în mijlocul mațelor, acolo unde

se află, în realitate, sediul inimii. La câțiva metri de mine, cineva își duce viața de zi cu zi. Îi voi bâigui câteva cuvinte acestui cineva și, instantaneu, existența lui se va pomeni schimbată. Acest cineva va descoperi că lumea încetează să mai semene cu ceea ce este acum. Nu ți se pare că toate lucrurile prin care trebuie să treacă oamenii, și prin care și trec, și pe care le au de învins, până la urmă ajung să fie prea mult? Și după o asemenea mizerie mai și continuăm, fie ce-o fi, să alergăm după noi, fără să ne ajungem niciodată din urmă, la dracu'! Ai nevoie de sănătate pentru așa ceva. Iar sănătatea rezistă la șocuri. Abia când totul merge foarte bine te lasă și ea, ca să-ți meargă rău!

Imobilul e de standing mijlociu. Ambianță mai mult sau mai puțin superioară. O mochetă râioasă pe treptele de lemn, până la etajul doi. Pe urmă aparențele se mediocrizează pe măsură ce urci. Dar eu mă opresc după primele octave ale claviaturii. Etajul întâi înseamnă elita. Numai două uși. Una la stânga, cealaltă – ai mirosit de pe acum, fiindcă în felul tău ești foarte inteligent –, la dreapta. Ștergătoarele de picioare poartă inițialele locatarilor, ceea ce are totdeauna efect asupra poștașilor și a plasatorilor de aspiratoare. A.M.! Aldebert Musas. Hai, Sana, tupeu, scumpule! Trebuie să treci printr-un moment împuțit. Aruncă-te!

Țârr!

Aproape imediat aud un glas de femeie care strigă:

– Te deranjează dacă te duci tu să deschizi, micuțo?

Vine cineva.

Cineva deschide.

Și mă trezesc nas în nas cu Marie-Marie!

Ei bine, da, știu lecția: întâmplarea este un mare maestru, totdeauna se întâmplă ceea ce nu era de așteptat, nu trebuie să te mai miri de nimic etc. Ți-aș putea debita mormane de chestii de astea, care însă n-ar contribui cu nimic la diminuarea consternării mele! Ai înțeles, sper? Spune-mi că ai înțeles, mi-ar face bine. În fine, va să zică un tip îmi telefonează ca să-l privesc când se omoară, eu vin acasă la el să anunț evenimentul, și uite că îmi deschide ușa frumoasa noastră veveriță. Te rog să notezi că stupoarea ei se unisonizează cu *The mine* de mai mare dragul. Apoi neliniștea ia locul stuporii.

– Tonio, băiguie ea, nu cumva unchiul a dat de necaz?

– Absolut deloc, dar ce învârteşti tu pe-aici?

De data asta stupoarea cedează locul uşurării.

– Cum adică ce învârtesc pe-aici, nu pe mine ai venit să mă vezi?

– Nici vorbă.

– Atunci pe cine?

– Drept să-ţi spun, nici eu nu prea ştiu.

Ea ridică mâna şi-şi aşază frumoasele degete prelungi pe fruntea mea de gânditor îngândurat:

– Eşti sigur că n-ai nimic la cap?

Între timp o uşă se deschide spre vestibulul slujindu-i drept decor lui Marie-Marie, şi o doamnă în taior de instructoare de străjeri, având o ditamai sacoşa de piele neagră, cu burduf (mandea are grija detaliului, ca toţi marii romancieri, întrucât cunosc cel puţin o mie de condeieri care nu şi-ar fi dat osteneala să adauge „cu burduf"), apare afişând un aer la fel de îndatoritor ca un adjutant de jandarmerie căruia i-ar fi fost speriaţi pentalonii în vreme ce el făcea ardei umplut, cu o ţărancă, într-o şiră de paie. Mă eschivez, ca să-i dau răgazul să dispară, şi ea profită de breşă pentru a o zbughi dincolo de zare. O a doua persoană iese la rândul ei în hol, ţinând în îndoitura cotului un tampon de vată pătat cu sânge. Este vorba de doamna a cărei fotografie era conservată de Mudas în dreptul inimii. Scena mă determină să gândesc că la zgomotul soneriei s-a făcut nevăzută o infirmieră care practica o intravenoasă (sau o recoltare de sânge).

– Ce este? întreabă această frumoasă, cu un zâmbet care te unge la mansarda sufletului, apoi îţi coboară până în slip, unde îşi aşază tabăra.

– Un prieten de-al meu, doamnă, răspunse ţânţărăşul.

Doamna încetează rapid să mai zâmbească.

– Ascultă, micuţo, apartamentul meu nu e loc de randevuuri şi pe urmă lecţia dumitale nu se va termina decât peste cinci minute.

Bun, va să zică a sosit pentru mine momentul nefericit de a lua cuvântul. Mă prind că doamna e profesoară de nu-ştiu-ce şi că

dă-lecții particulare de acest nu-știu-ce adorabilei nepoate a lui mister Béru.

– Sunteți doamna Mudas?

– Da.

– Pe dumneavoastră am venit să vă văd, doamnă. Iar întâlnirea mea cu Marie-Marie Bérurier e pur și simplu întâmplătoare.

Astea fiind zise, termin de intrat, cum se zice în ținutul nostru natal de familie.

Și închid ușa.

Marie-Marie e toată gravă și fremătătoare. S-ar spune că a ghicit misterele aflate în suspensie. Trebuie să știi că mă cunoaște bine și îmi poate interpreta inflexiunile, expresiile și alte mimici.

– Cine sunteți dumneavoastră? întrebă doamna Mudas.

Puștoaica mă devansează:

– E comisarul San-Antonio, doamnă. Știți, i-am vorbit de el alaltăieri soțului dumneavoastră.

E mândră cu mine Marie-Inima mea.

Și atât de frumoasă, afurisita! E tot ce-ți poate rezerva o fată în materie de uimiri pe planul crisalidă – și, peste un minut, fluture. N-ai mai văzut-o de câteva săptămâni, și trosc, abia de-o mai poți recunoaște.

„I-am vorbit alaltăieri soțului dumneavoastră." Bun, un micuț colțișor al vălului se ridică deja. Prin miss Tresa (cu grad de general) a căpătat Mudas coordonatele mele. Și tot din cauza ei, firește, i-a venit ideea să mă aleagă drept martor al sinuciderii sale.

Trecem prin vestibul și totodată printr-o perioadă de tăcere, două lucruri care nu sunt incompatibile. De vreme ce există cetățeni care, cântând la un instrument, pot parcurge un bulevard, nu există nici un motiv să nu poți și tu să străbați un hol fără să vorbești. N-am dreptate?

Salonul-sufragerie e de un modernism cu preț fix, stil forme noi, aflat în vânzare la toate bunele magazine Lévitan-Barbès-Mobilier-de-France. Nu lipsește nici măcar lampadarul japonix, tip lampion alb cu tijă orientabilă (și extrem orientală).

Gazda mă roagă să iau loc pe un scaun mai modern decât restul și abia mai puțin confortabil decât o bornă kilometrică.

– Tocmai v-ați făcut o mică injecție? încep stângaci.

Doamna Mudas clatină din cap, cu dezinvoltură.

– Nimic grav.

Marie-Marie mă mănâncă din ochi, într-un chip de cuceritor, ca un proprietar care-și vizitează domeniul.

– Și sunteți profesoară de...

– De germană.

– Iar eu sunt eleva dumneaei, îmi explică Marie-Marie, deși nemțeasca îmi face rău.

– Totuși e o limbă foarte frumoasă, ne asigură profesoara.

– Ca să comanzi deschiderea focului la Oradour ori ca să cânți Wagner, nu zic, doamnă, dar eu una știu că n-aș vrea să vorbesc despre dragoste pe nemțește.

Afirmația pare să o întristeze pe doamna Mudas. Și atunci îmi zic că părul ei blond, ochii ei albaștri și buzele cărnoase n-au ieșit din clocitoarea unui katanghez.

– Marie-Marie, intervin, nu ți-a trecut niciodată prin minte că profesoara ta poate fi de origine germană?

Puștoaica tresare.

– A, nu!? E adevărat, doamnă Mudas, că ați fi neam de frați?

Cea interpelată face o strâmbătură încântătoare.

– Da, mai mult sau mai puțin.

– O, atunci, imploră fetișcana, vă cer iertare. Știți, vorbeam și eu într-o doară, ca s-o fac pe interesanta.

Doamna Mudas are un gest dezinvolt:

– Toată lumea are colțișorul ei de rasism, pe care îl cultivă. Pot afla obiectul vizitei dumneavoastră, domnule comisar?

– Păi... Ei bine...

Mă salvează, provizoriu, soneria departe-vorbitorului.

– Vă rog să mă scuzați...

Se ridică și merge în camera de alături, să ridice receptorul.

Marie-Marie mă pârjolește cu ochii ei adorabili, tandri și impertinenți.

– Sunt al naibii de mulțumită că te văd, știi?

– Și eu că te văd pe tine, dar aș fi preferat ca totul să se petreacă în alte împrejurări.

– Din ce cauză?

Un țipăt puternic și deznădăjduit răsună în încăperea vecină. Gata, s-a comis: am scăpat de o cumplită corvoadă, fiindcă doamna Mudas tocmai a fost informată că e văduvă. Acest strigăt-vaiet, acest strigăt de refuz, îți dai seama... Elocvent! La asemenea chestii îmi spun că noi, oamenii, suntem un soi de instrumente. Țipăm, gemem, horcăim în momentele de vârf: când ne naștem, când murim, când facem amor, când ne doare ceva, când suntem încornorați, mulțumiți, când o zărim pe Sfânta Fecioară: un țipăt. Coarda e ciupită și vibrează, vibrează...

– Vino, îi zic păsăricii, cu siguranță că are nevoie de ajutor.

Stând în picioare în fața unui birou cu divai (de mama mea) modern, abia mai are puterea să țină receptorul lipit de obraz. Simțim cum acesta devine greu ca o halteră. Iar doamna a căpătat o paloare nostimă, galbenă, pricepi? Și ochii frumoși și limpezi ai zice că i-au fost pricopsiți cu niște lentile de contact mate. Nu vor să mai exprime nimic.

Ascultă niște aiureli pe care un funcționar *made in* Pirinei Orientabili probabil că i le debitează cu un accent bolovănos. Dar oare le mai ascultă?

Mă apropii de dânsa. O eliberez de receptor. Îl pun înapoi în furcă.

Ea rămâne dreaptă ca o lumânare. Cu aceeași culoare de pucioasă ca a lumânărilor.

O chem încetișor:

– Doamnă Mudas...

– Asta veniseți să mă înștiințați, nu-i așa?

– Ei bine... da...

Chestia cea mai ciudată e că Marie-Marie, curioasă mereu și în toate privințele, mai abitir decât o mie de nevăstuici, nu pune nici o întrebare. Asistă tăcută la nenorocirea profesoarei sale. Ghicește despre ce-i vorba? Da, fără îndoială.

– Ce vi s-a spus? o întreb pe gazdă.

– Că s-a sinucis de curând, pe un drum public.

– Vi s-a precizat în ce fel?

– Cu revolverul...

– Știați să aibă vreunul?

– Nu.

– Purtarea lui din ultimul timp lăsa să se prevadă un asemenea act?

Nu-mi răspunde. Se târâie până la o canapea și se așază cu picioarele sub ea. E scuturată de frisoane. Caută instinctiv primprejur. Eu, galant cum mă știi, o dată îi pun peste umeri haina mea. Ce naiba, dacă noi ăștia, viii, nu ne ajutăm între noi, nu?

Cred că nu mi-a auzit întrebarea. Dar iată că răspunde la ea:

– De vreo săptămână se schimbase cu totul.

– Adică?

Îi clănțăne dinții, sărmănica.

– Mă duc să vă aduc o cuvertură, murmură Marie-Marie și se eclipsează.

– În ce fel se schimbase, doamnă Mudas? insist.

– Era foarte abătut, nu mai vorbea, părea absent. Mă temeam, cu adevărat, să nu i se întâmple ceva rău. În sfârșit, nu mă gândeam chiar la ce-a făcut, deși...

– Deși ce? Nu poți împiedica să moară o ființă care a hotărât așa ceva. La o adică poți doar s-o tulburi în actul ei. Aveați vreo idee în legătură cu această depresiune nervoasă?

– Nu. La început, m-am gândit că pățise necazuri la slujbă. Am aranjat o întrevedere, și asta s-a întâmplat chiar ieri, cu patronul-director general de la Garages Paris-Auto, unde lucra soțul meu. Domnul cu pricina mi-a declarat că e încântat de rezultatele lui Aldebert. Mi-a declarat însă că, în ultimele zile, și lui i se păruse că acestuia „nu-i sunt boii acasă".

Atât de tare nu-i erau boii acasă, că s-a dus să-i caute pe cealaltă lume!

– Și atunci?

– Doamne, oftează ea, trebuie să mă hotărăsc să admit că a avut o deziluzie în dragoste.

– În afara căminului său?

Ea ridică spre mine niște ochi care s-au mai limpezit puțin.

– Îmi ador bărbatul, domnule comisar.

Marie-Marie se întoarce cu o cuvertură. Îmi scoate haina de pe umerii „văduvei" și mi-o restituie înainte de a o înlocui cu

învelitoarea, și chiar în acea clipă îmi spun că s-a dus după cuvertură mai mult din gelozie decât din compasiune: pentru ca haina mea să nu întârzie prea mult pe formele cărnoase ale profei ei. Uite, asta e domnișoara noastră!

– Aveați îndoieli cu privire la fidelitatea soțului dumneavoastră?

– Nu – mai înainte de zilele trecute. Era un soț grijuliu, mă copleșea cu daruri și îmi acorda tot timpul lui liber.

– De o săptămână își scurta șederea aici?

– Nici vorbă, aș putea zice că dimpotrivă. Părea să caute un refugiu acasă.

– Îl amenință un pericol?

– Nu știu. Drept să vă spun... Nu, nu cred. Cel puțin nu un pericol în sensul în care îl înțelegeți dumneavoastră. Nimeni nu părea să-i facă necazuri, mi-aș fi dat seama de așa ceva, și pe urmă mi-ar fi vorbit chiar el; ne spuneam totul.

Privirea mea exprimă, probabil, ceea ce gândesc, fiindcă ea se grăbește să adauge:

– Îmi spunea totul, în afară de ceea ce îl muncea în ultimele zile.

Are aerul unei naufragiate, așa cum stă înfășurată în pătura aceea scoțiană.

Adineauri era plină de viață și de grație, frumoasă, sănătoasă, hotărâtă. Și acum iat-o ruptă. Nu există vreun alt epitet potrivit; ruptă. Ruptă așa cum e ruptă o păpușă, cum e ruptă o ambianță; la propriu și la figurat. La propriu și la desfigurat!

– Doriți să chemăm aici pe cineva din familia dumneavoastră, doamnă?

– Nu am drept familie decât un tată care mă detestă; mama a murit.

– Copii?

– Nu. Și nu voi mai avea niciodată...

Și izbucnește în plâns.

Mă abțin să-i spun că timpul va trece și că din nou ea va apuca de coadă niște făcălețe înainte de a și le înfige pe unde are poftă. Asta e viața – și ce poți face împotriva ei? O pădure de ciomăgele. Când cel care îți aparținea în exclusivitate a

căzut, ajungi până la urmă să te cațeri după un altul. Normal, nu?

Eu, personal, aș lăsa-o din toată inima pe papagalița asta încântătoare să-și ciugulească penele cocoțată pe stinghia mea.

– Fiți amabili amândoi, murmură, lăsați-mă singură.

– Ascultați, doamnă, ar fi de preferat să nu rămâneți...

Repetă, aproape furioasă:

– Ieșiți afară!

Durerea te face să devii rău, am remarcat-o adesea.

Și solitar, va să zică!

Are nevoie să rămână singură doamna Mudas. Ultrasingură. Până și pe sine se simte în plus. Trage cu ochiul spre neant. Trebuie să reziste. Să se folosească de minute, apoi de zile pentru a ajunge, în cele din urmă, o evadată din ea însăși.

Destinul ei nu ne mai aparține. Nu mai avem dreptul să intrăm cu picioarele în el. Trebuie lăsat să se împlinească în conformitate cu predispozițiile lui.

UN BĂRBAT CARE...

Fetișcanele astea, dă-mi voie să ți-o spun, sunt o adevărată nostimadă; nici n-am ajuns bine pe scară, veverița și cu mine, că dumneaei și mi se și aruncă la pieptul de aramă și se pornește pe un plâns de cele zdravene, de jalea profei, Marie-Marie a mea, înnebunită de mizeria asta de lume pe care începe s-o descopere. Cu tot ce va urma de-a lungul timpului în privința propriei sale persoane. Lacrimi amare ce clocesc în glandele lacrimale pentru cortegiile de „mai apoi"... Vai, existența, ce mai corvoadă! Cel mai bine e să râzi. Să nu pierzi clipa de răgaz.

Nu încerc să o consolez cu vorbe. Lucrul cel mai bun pe care îl pot face pentru ea sunt niște săruturi mărunte, pe zulufi, lângă ureche. Și cu palma lipită de spatele ei.

O babă care coboară să-și golească pechinezul se oprește pentru a ne privi, uimită. Tot timpul trecătorii se minunează de durerile altora, ca și cum lor înșile nu li s-ar întâmpla niciodată să plângă. Când tu dai apă la șoricei, e o dramă; când o face seamănul tău, e un spectacol.

Așa că cocoana își ține patrupedul de lesă și se chiorăște la noi cu deplină indecență. Ca s-o bag în sperieți, mă uit cruciș la ea și scot limba. Și iată că se indignează și se grăbește s-o ia la vale.

Marie-Marie scoate o batistă din poşetică şi-şi usucă pupilele. Şi află că-ţi vine s-o ronţăi, aşa, cum pluteşte în derivă printre hohotele de plâns.

– De ce s-a omorât, zice, părea atât de cumsecade...

Ce-i drept, ea l-a cunoscut pe Aldebert.

– Cum de i-ai vorbit lui Mudas despre mine? şoptesc.

– Fiindcă toată vremea nu vorbesc decât despre tine, răspunde.

Drace! Simt o zguduitură peste tot, de la ciuf până la tendonul lui Ahile, trecând prin măduva spinării! Recunoaşte că o astfel de replică face cât declaraţiile de dragoste cel mai bine aduse din condei.

Nu mai rezist la atâta înfocare nevinovată, la atâta nevinovăţie neîmblânzită. La atâta dragoste, puternic ancorată într-o inimă nou-nouţă. Fata e aici, pe această scară mohorâtă mirosind a ceară de parchet şi ipsos vechi. Triumfătoare la cei şaisprezece ani ai ei, ca o floare de câmp pe câmpul cu pricina. Aşa că îi înhaţ bărbia cu mâna mea impură, şi o sărut pe buze. Pentru prima oară. O, nu e o înfulecare lacomă, pupoiul tembel, pregătitor de alte alea. Gurile ne rămân închise. Nu se gustă. Doar se unesc. Asta e adevărata, veritabila unire. Această blândă alăturare, aşa cum o inimă abordează o altă inimă, încetişor, ca să nu se ciobească una pe alta. Doamne, ce minune! Ce mai muzică în sufletele noastre, drace!, dacă mă pot exprima astfel. Muzică. Raiul există: am fost acolo. Buzele ei au gust de lacrimi. Rămânem aşa o clipă, da, numai o clipită de veşnicie de nimica toată, care nu se va sfârşi nicicând.

Apoi ne despărţim, dar asta nu mai e despărţire.

În ciuda a ceea ce simt, mă cuprinde ruşinea de a fi abuzat de situaţie, când de fapt situaţia a abuzat de mine. Sau când m-a sedus. Convenţiile îşi reintră, fuguţa, în drepturi. Ce mai, i-aş putea fi tată, şi lalala... Numai că, uite: nu sunt tatăl ei. Şi cu asta totul se dă peste cap. Nu! Nu sunt tatăl ei, ci doar bărbatul care a văzut-o crescând. Care s-a amuzat şi s-a înduioşat la butadele ei impertinente, de puştoaică dezgheţată. Un bărbat care nu se mai poate agăţa de amintirea amintirilor ce o păstrau copil. Eu nu sunt tatăl ei, şi ea nu mai e un copil.

Mă iubește dintotdeauna cu o dragoste de femeie. Iar eu mă mulțumeam să-i arăt o afecțiune de adult față de o fetiță. A fost o mică morișcă frenetică ce făcea să scârțâie roțile nebune ale copilăriei sale.

– Am impresia că par un caraghios, șoptesc.

– Lasă, răspunde ea cu însuflețire, nu spune nimic, nu merită.

Și rămânem în capătul scărilor, fără să ne hotărâm a le coborî.

– Sunt mândră, suspină Marie-Marie.

– De ce? De cine?

– De noi. De viață...

De cealaltă parte a ușii, o femeie prăbușită plânge o dramă ieșită din comun.

UN AMĂNUNT...

Râsete mai nerușinate decât un cap de vițel în oțet ies în valuri din loja portăresei.

Mă benoclez prin vizeta amenajată în ușa cu geamuri și îl zăresc pe viteazul Béru așezat la masă în tovărășia unei tanti zdravene și ușor amețite de băutură, cu un nas bătând în roșu precum cerul la Paișpe Iulie. Un litru de vin, roșu și el, îi desparte, ceea ce n-a constituit niciodată un obstacol de netrecut între doi indivizi, ba dimpotrivă.

Bérurier, conform interpretării pe care o dau ecourilor sonore provenind de sub portic, tocmai îi povestește doamnei Sugaciu despre cea mai bună poziție pe care trebuie să o adopte o cucoană pentru a se înșuruba din picioare. Și merge cu amabilitatea până acolo, încât se ridică spre a-și face mai explicite afirmațiile și a mima contururile unui „h" (n-am zis „H" majuscul). Această postură (cu un picior ridicat în unghi drept) este, după foarte marele tehnician în ale amorului, cel mai bine adaptată împrejurărilor care fac necesar un coit la verticală. Domnul comentează torsiunea pe care poziția o imprimă piesei de bază a celei interesate, torsiune asigurând un unghi de penetrație cu mult superior celui rezultat din poziția în „y" răsturnat. Ceea ce o amuză nespus pe cerberă, care obiectează că, în ce o privește, ea e, în cazurile urgente, partizana figurii pe din dos, pe care o practică în unele dimineți cu un gunoier

senegalez ai cărui camarazi au amabilitatea să asigure prestațiile slujbei în vreme ce el o scotocește pe madamă cu un pămătuf de douăzeci și opt de centimetri, acestea petrecându-se în cămăruța unde păstrează pubelele. Viteaza portăreasă cu dindosul atât de puțin rasist subliniază că o atare postură permite ajustarea după dorință a tirului și-i asigură partenerului o prindere mai bine adaptată. După opinia ei, verticalitatea predicată de Béru, deși le prilejuiește partenerilor un față-în-față deloc neglijabil, prezintă inconvenientul major al instabilității, o barză ce stă într-un picior fiind mai ușor de dezechilibrat decât un mamifer bine înfipt pe labe și beneficiind de un solid sprijin anterior.

Cele două teze riscând o degenerare, ciocănesc în ochiul de geam jegos pentru a-mi alerta companionul.

Care se ridică.

Strânge mâna grăsulie a interlocutoarei și iese. Dând peste nepoată-sa, se încruntă.

– Ce învârtești prin locurile astea, puștoaico? întreabă ca un tutore perfect, conștient de responsabilitățile lui.

Îi spunem. Totul. Despre întâmplarea atât de neașteptată, atât de vicleană; despre nenorocirea doamnei profe. Nu păstrăm tăcere decât asupra acelui moment fermecător de pe scară, fiindcă el ne aparține doar nouă amândurora.

– Și în tot acest timp tu flirtai cu portăreasa! se indignează Marie-Marie. Nu vreau să te jignesc, unchiule, dar ca să găsești pe cineva mai scârbos decât tine, trebuie să te trezești devreme.

O iau de braț pe fosta fetiță.

– Ia zi, scumpo, ce vârstă ai?

– La vreo șaișpe anișori, dar de ce?

– Ar trebui să începi să-ți rectifici felul de a vorbi; așa ca chestie. Ceea ce era amuzant când aveai zece ani șochează acum când ești o domnișoară. Știu bine că osmoza e un fenomen dificil de combătut și că între doi inși slobozi la gură e greu să ajungi porumbiță, dar performanța va fi, tocmai de aceea, mai grozavă.

În loc să se supere, uite-o că strălucește de bucurie.

– Tonio! Asta înseamnă că ai de gând ca, într-o bună zi, să mă iei de nevastă? Te temi să nu-ți fie rușine cu mine, da? Să nu te fac de râs când ai să mă scoți în lume? Asta e, da?

– Hei, ia ascultă, ai ajuns să sari peste o întreagă herghelie, ofnesc eu. Fetele care reclamă de la un bărbat căsătoria îl bagă n sperieți mai mult decât orice, așa să știi.

Dar ea nu se lasă demoralizată de un lucru atât de mărunt.

– Află că nu mă gândesc decât la asta. Și-mi spun că, bine, de acord, mentalitatea ta și chiar vocația ta sunt acelea de celibatar; numai că mai există ceva: eu sunt singura femeie de pe lume pe care o vei putea lua de soție, Tonio. Singura! Te iubesc dintotdeauna, pricepi? Așa că mă pregătesc pentru tine, mă păstrez pentru tine, sunt de pe acum a ta, ce mai, să nu ne fie frică. Și tu mă vei putea modela cum îți convine. Pygmalion. Se pare că Pigmalyon e visul tuturor bărbaților, nu?

Nu-i răspund. Simt niște chestii mișunându-mi prin suflet sau prin alte părți...

Grasul, care nu ne-a ascultat, declară brusc, radios:

– Încântătoare femeie, plină toată de subtilități, ne asigură vorbind despre sugătoare. Am făcut cunoștință cu ea ca s-o trag de limbă despre clientul nostru.

– Și ai aflat ceva interesant?

– E posibil.

Bravo. Și-a început numărul de cavaler misterios. Se delectează uneori jucându-se de-a v-ați ascunselea. În cazul de față, fiindcă am și eu clipele mele de cruzime, încetez să-l mai descos și îl aștept să fete spontan.

Ne îndreptăm spre hodoroagă. Soarele s-a domolit. E răcoare. Departe, deasupra pădurii Boulogne, cerul e plin de culori incredibile. De ce am impresia că m-am schimbat radical? Azi-dimineață, când m-am trezit, eram altul. Aparțineam trecutului. Acum am intrat în prezent și mi se pare că e pentru prima oară.

– Cucoana asta portăreasă, declară în cele din urmă Bérurier, merge la simpatie. Imediat mi-am dat seama că mutra mea îi era plăcută. Că eram genul ei.

– Nu-ți mai rămâne decât să te deghizezi în gunoier, rânjesc.

El gângurește:

– Păi *uai not?* Știi doar că persoana nu întoarce spatele când vine vorba de o cavalcadă.

– Ba dimpotrivă, după confidențele ei s-ar părea că tocmai asta face.

Marie-Marie se înfurie auzindu-ne cum pălăvrăgim. Zice că ei bine, bărbații, ce mai turmă de porci; și ce mai viitor poți nădăjdui din partea lor atunci când, fată plină de iluzii, îi auzi cum își bat joc de chestiile amorului! A, nu! Mersi frumos. La urma urmei, să ajungi călugăriță nu e un lucru mai nasol decât atâtea altele. Și, cu un avânt turbat, domnișoara aleargă spre un autobuz, nu mai știu ce număr, care tocmai s-a oprit, la momentul oportun, și se aruncă în el fără nici un cuvânt de bun-rămas.

Eu și Grasul ne uităm unul la altul. Butoiul cu vinaturi râde. I se pare hazoasă indignarea pupilei. Zice că o să se răzgândească ea, puștoaica, mai încolo, după ce o să-și facă reglementara provizie de leviere. Că fecioarele, cu excepția Ioanei d'Arc, o fac toate pe înțepatele până ce ajung să fie înțepate de-adevăratelea. E o lege a existenței.

– O, tacă-ți fleanca, oftez eu. Habar n-ai de lucrurile nobile, Alexandre-Benoît. Nu te interesezi în viață decât de ceea ce este gras și decretezi că bucățelele slabe sunt incomestibile. Spune-mi mai bine ce-ai aflat de la javra aia de portăreasă, să nu ne mai pierdem vremea cu fasoane de ucenici de măcelar.

Ieșirea mea îi dă de gândit. Își proptește în persoana mea cele două ventuze încleiate ale ochilor. Apoi își întoarce privirile.

– Are haz, constată.

– Ce are haz?

– A, nimic. Niște idei... Tu și Marie-Marie... În unele nopți visez că locuiești la noi împreună cu ea. O fi ceva premonițios în felul său?

Și întrucât eu păstrez o tăcere încăpățânată, o tăcere aproape nefericită, el decide să schimbe subiectul.

– Portăreasa mi-a zis că Aldebert Mudas al nostru îi făcea figuri jumătății lui.

– De exemplu?

– O rugase pe ea, portăreasa, să oprească scrisorile trimise din Elveția și să i le dea numai lui personal. De fiecare dată când se petrecea chestia asta, îi dădea femeii un bacșiș baban.

– Și primea multe?

– Extrem de rar, numai o dată ori de două ori în an.

– Scrisori cu antet?

– Nu.

– Cu siguranță că dama ta citea ștampila poștei?

– Geneva.

– Și deschidea și plicurile, ținându-le la aburi?

– Am întrebat-o; firește că protesta că nu, dar până la urmă mi-a pretins că erau scrisori de afaceri, care conțineau probabil chestii de bancă.

Acest „conțineau probabil" e un soi de eufemism, de acord?

– Și în afară de asta? În probleme de păsărică?

– Niciodată n-a prins ceva în legătură cu iataganul; după ea, se pare că tipul se dădea în vânt după propria-i nevastă.

– Aparențele sunt mereu înșelătoare, psalmodiez eu.

Grasul se râde:

– Prima oară aud chestia asta.

*

* *

P.-D.G.-ul marilor garaje Cutăriță e de soiul „timpul meu costă parale". Ochelari cu ramă de baga, calviție blondă, ochi plictisiți, ac de cravată perimat, jiletcă.

Biroul lui cu pereți de sticlă dă spre o hală mare, plină de hodoroage noi pe care indivizi în salopete roșii le fricotează cu piele de căprioară, la fel de minuțios cum îți cureți tu ochelarii după ce ai mâncat o fierbinte supă de varză.

– Cum, mort? Sinucis? Mudas? O, drace! Să nu-mi spuneți una ca asta!

Branșează un interfon cu un borbârnac al arătătorului și aruncă.

– Frivolet, știi ce am aflat! Că Mudas s-a sinucis nu de mult.

Închide aparatul înainte de a auzi reacția lui Frivolet. Întrebă:

– Unde? Când? Cum?

Ceea ce eu îl informez.

Branşează din nou aparatul:

– Animalul ăla şi-a vârât un glonte în tărtăcuţă, în plin Champes-Élysées. Să mi-l convoci pe Arnaudy mâine dimineaţă la prima oră, mi se pare întru totul indicat pentru a-l înlocui.

Apoi către noi:

– Când îl îngroapă?

Răsfoieşte vioi un carnet Hermès şi-l examinează, după ce şi-a ridicat ochelarii pe creştetul capului jumulit, ca să-şi debaraseze ochii de ei.

– Am o fereastră poimâine dimineaţă. Ar fi în regulă pentru funeralii? Ce? A, nu depinde de dumneavoastră, ci de ai lui?

Şi în microfon:

– Frivolet, intră în contact cu soţia lui: funeraliile poimâine dimineaţă, la zece. Dacă doreşte, te ocupi de flori. Cu toate că pentru un sinucigaş, hm? Ce tembel! La vârsta lui! Ce l-o fi apucat?

Interfonul e iar buclarisit. Acum insul mi se adresează mie:

– Tocmai asta e, scumpe domn, contăm oarecum pe dumneavoastră ca să elucidăm această problemă obscură: ce l-a apucat?

Interlocutorul meu îşi ridică spre cer manşetele.

– Fiindcă eu de unde să ştiu? Deja nevastă-mea m-a întrebat dacă slujba îi mergea bine. Era neliniştită. Firește că slujba îi mergea bine, mai puţin în ultimele zile, când părea să nu fie în apele lui. Dacă slujba nu i-ar fi mers bine, l-aş mai fi ţinut aici. ia spuneţi? Ce prostie!

– Nu era în apele lui, ziceţi?

– Ei şi? Putea să fie o chestie de origine virală, nu?

– Ştiţi cumva dacă avea probleme cu banii?

– Probleme cu banii? Ce idee! Muncea, nu? Mânca o pâine albă, nu? Ducea o viaţă fără griji, nu? Cumătra lui preda lecţii, nu? Şi îi ştiţi pe ăştia din învăţământ, cu grevele lor, nu?

– Pe scurt, nu bănuiţi nimic care să-i fi putut motiva gestul?

– Absolut nimic. Era ultimul tip despre care aş fi crezut că se aruncă în aer. Dacă nu cumva... Da, asta trebuie să fie...

– Ce adică?

– Sănătatea. O boală pernicioasă, vă închipuiți ce vreau să zic? Gen cancer la cuibar, ce mai, ori ceva și mai rău.

– Starea lui fizică lăsa să se prevadă așa ceva?

– Nu, dar vizuinile de iepuri nu se văd pe câmpie; ar trebui să-l consultați pe doctorul lui, scumpe domn.

– Mulțumesc de sfat.

Bun, toate bune și frumoase. Dar mi se acrește de conversația acestui neică, pedegeul lui pește prăjit. Băiețică le orăcăie plin de emfază, cel mai rău e că nici măcar nu se ascultă bolborosind. Frazele îi pocnesc de la sine, ca eșapamentul unei motociclete. Nu-s nimic altceva decât scoriile unor gânduri neduse până la capăt. Ce mă mănâncă pe mine e altceva.

– N-aș vrea să mai abuzez de timpul domniei voastre, domnule director. Dacă binevoiți să-mi arătați biroul bietului Mudas, tare aș vrea să-i arunc o privire.

– Ce idee!

– Poate aș găsi vreo însemnare sau corespondență susceptibile să ne clarifice...

– Haide, haide, locul lui de muncă era aici, scumpul meu domn. Biroul lui are un caracter strict comercial.

– Scumpul meu director, granița dintre viața noastră particulară și viața noastră profesională e foarte permeabilă... Îmi veți spune unde se află biroul lui?

Bombăne, deloc binevoitor:

– Box 8, numele i-a rămas încă pe ușă.

Dar cu un om atât de realist, n-o să-i mai rămână mult. Mâine, cel târziu, eticheta numitului Arnaudy o va înlocui pe aceea a lui Mudas.

*

* *

Pe când explorez cele două sertare ale biroului de sticlă, ideea mea, te previn fără înconjur, e să pun mâna pe hârtiile acelea provenind din Elveția și pe care Mudas le primea pe

ascuns de soție. Hârtii de bancă pretinde portăreasa lui. Ba chiar... Dacă le despărțea de poșta obișnuită, înseamnă că voia să le țină secrete față de nevastă. Dacă le ținea secrete, fatalmente trebuia să le ascundă altundeva decât acasă. Desigur, ar fi putut cere să-i fie adresate direct la biroul de la garaj, dar cu un coupe-papiers ca acela al directorului pe care tocmai l-am părăsit, documente cu un caracter atât de personal n-ar fi fost în siguranță. Mai rămânea posibilitatea de a fi avut tot aici o ascunzătoare mai mult sau mai puțin ingenioasă. După o privire circulară și zece pipăieli, mă conving de contrariul. Nu, dacă Aldebert Mudas a păstrat hârtiile cu pricina, le ținea în altă parte. Unde atunci? Într-o casetă de bancă?

Mă uit la hala uriașă, unde munca tocmai a încetat și în care acum nu mai e țipenie de om. Mașinile pe care le adăpostește par niște jucării. *Sunt* jucării. Jucării de bărbați. Mudas a trăit mai mulți ani în acest mediu de big bazar. Probabil a fost fericit. Își iubea soția, se spune, se întorcea acasă îndată ce putea s-o facă. Și pe urmă s-a petrecut un nu-știu-ce care l-a dus până la a-și zbura creierii la poalele imobilului meu.

Dar de ce, de ce, Dumnezeule mare, ținea cu tot dinadinsul să-l privesc în timpul operației?

Ca să-și dea curaj? Pentru ca un om „de meserie" să poată depune mai apoi mărturie că a fost, în mod indiscutabil, o sinucidere la mijloc?

Nu, pe cuvânt, tu n-ai nici o idee?

UN ANUME FEL DE A TRAGE UN CHEF

Până la urmă ți se acrește de damicele. Cel puțin de acelea lângă care mă lungesc eu. Acestea sunt, în general, de două sorturi: există cucoanele măritate și umblărețe, care își traduc respectivul pentru a-și oferi motive să-l suporte, și există acele biutifule fetițe stil „Elles" ale *Lui*, făcute să intri și să ieși, ba chiar mai mult să ieși decât să intri, delicate, pasteurizate, cu păsărica frumos pieptănată și de o curățenie aproape asexuată. Sunt pline de culori, dar personalitatea le e fadă; sunt strălucitoare florile de la tropice, dar nu miros a nimic; sunt nebunește de apetisante, dar nu au nici un gust; sunt lascive dar, în majoritatea cazurilor, se dau în bărci ca niște scaune de închiriat. De fiecare dată mă las prins de scânteierea lor ca o ciocârlie de o oglindă rotitoare. În curând – uite, în general când alegem meniul la un restaurant – încep să le dezaprob în secret. Inima începe să-mi caște de plictiseală mai abitir decât gropița lor. Seara noastră începe să șchioapete, în ciuda perspectivei frumosului tras în țeapă final. Chestia cea mai rea e conversația găunoasă, nimicurile ce trebuie debitate, tapiseria mohorâtă pe care o țes minutele în curgerea lor și de care mi se face iute rușine. Mă insult pe mine însumi, cu gura plină, clămpănind mure de vițel Clamart și-mi spun: „Să-ți pierzi vremea în halul ăsta, cu o hiperproastă, doar pentru un muls de trandafir la sfârșitul traseului, drace, nu ți-e rușine, handicapatule?" Și alte numeroase socoteli, cu mult mai

rele, pe cuvânt! Uite, Félicie a mea, de pildă. Să o las să ardă gazul în casa noastră cu pereți de piatră și să asculte la nesfârșit tictacul pendulei... În timp ce Nătăfleață se joacă de-a Forțosmanul în fața unei donșoare blazate...

Tristă mai e viața când nu pui în ea nimic din ce-ți aparține și te lași doar în voia ocaziilor. Asta îmi și recit în împrejurarea de față, în vreme ce pivnicerul mă adapă cu Chablis, în acest distins stabiliment discret, plin de acajuuri și ciubucării. Mă sticlesc la copila Juliana, atât de blondă, atât de nerușinată, pictată precum o ceașcă japoneză. După clămpău, voi avea parte de o mică fâțâială, pe un ring de dans cine știe prin ce coclauri – și apoi marea cățărare. La ea acasă, firește, în apartamentul mișto de la Passy. Va petrece ore în șir să-și pună în ordine pițipoanca; damicelele astea, când intră în baie să se pregătească pentru noapte, nu-ți poți face idee la ce oră vor mai ieși. E mai rău decât la culcarea Regelui-Soare. Lulu, cel puțin, nu-și abluționa instrumentul ceasuri întregi. O învârtitură cu vătraiul prin perucă, pentru a evacua puricimea, pe urmă o ușurare în oala de noapte, din aur masiv, fluturată de un superduce, și trosc: pe somieră! Pe când parașutele astea de lux, cu toate cremele lor, cu unguentele, loțiunile și sprayurile cu care se mânjesc, se împroașcă, își frământă cărnița, toate chestiile fluide sau cleioase din tuburi, cutiuțe, pulverizatoare – e curată osândă să le aștepți până ce uzează și abuzează de ele borfotrepele naibii. Să te autoservești, de atâta plictiseală, și mai multe nu. Să adormi, poftim, dacă vrei să știi. Mi s-a și întâmplat să mă strecor în brațele lui Morfeu, tot așteptându-le pe acelea ale lor. Și după chestiile astea tot ele vin să te ia în gură (în înțelesul pe deplin figurat al cuvântului, se înțelege), să te trateze de mojic, de adormit (în înțelesul acela special al cuvântului, firește), mama lui pește de nefericite! Viținci neobrăzate, îngâlate, lipsite de jeg, jagardele de ultima speță! Le scormonești stabilind performanțe regale, te dedai unei prestații mărețe – ceea ce nu te scutește ca, după aia, vagaboandele să-ți scoată, cu viteza luminii, vorbe rele despre capacitățile de hândrălău. Și reputațiile se destramă atât de repede! Bârfele, de la gură la șliț, circulă cu pași de uriaș. Te trezești bănuit de fleșcăială abdominală, la orice da pe care îl spui și mai ales la orice nu. Și dacă te

ține lumea de stafidit prin locurile de casus belli, ia-ți adio de la împins vagoane, iepurașule! Adio de la pus ardei în oțet! Saluti! Bombonicile astea nu pot suferi să se deschiloțeze de pomană. Să le tragă în zadar curentul printre emisfere, tot așteptându-te, neobosite, să revii la viață. Nu-ți pierde niciodată controlul asupra berbecelui, fiule! Cea mai mică lunecare a volanului – și vei fi acuzat de decădere. Renumele îți va fi așezat pe un furnicar, ține minte!

Juliana, așa cum te pune în gardă și nașul ei de botez, e olandistă. Poartă gloriosul nume al reginei sale, nevasta prințului de sânge și de zece la sută. Dar ea una nu cântărește o tonă și nu bântuie cu bicicloanța. E manechin. N-o știi? Poza aia sofisticată pentru colecția de țoale Cutare? Răsuceală de târtiță, cambrare de țâțilici, cu aerul că e călare pe situație (și chiar fiind, pe situație și pe altele, în mai toate nopțile). Bine croită Juliana, dinspre partea asta nimic de zis. Casa de Orania știa ea ce face în materie de volumetrie. Ăștia sunt obișnuiți cu digurile, prin spatele și prin fața construcțiilor de orice fel. Și-i mai curând din Casa de Orgasmia puștoaica mea, într-atât frumusețea ei îți aprinde fosforul petardei și-i conferă drepturi de plicticoasă pe care dânsa le folosește la grămadă.

Iar la ora asta mândelovici boscorodește din ce în ce mai abitir, de ajung să mormăi ca un popă bătrân care-și recită breviarul când umblă pe calea ferată. Caut un clenci să-i pot face vânt tinerei persoane. Mi-ar trebui un înlocuitor, ca la parlament. Un neică disponibil, care să mi-o ia degrabă pe Juliana din cale. I-aș pasa cu dragă inimă talonul acestei tărăboanțe, pe legea mea! Și ca supliment i-aș plăti o haleală într-o tavernă de lux. Bineînțeles că fecioara și-a comandat tot ce-i scris mai pipărat în meniul cu scoarțe de pergament, și abia dacă se va atinge de bunătăți, asta numai așa, ca să mă scoată din pepeni. Risipa face parte din standing la puicuțele astea.

– Nu ești prea zburdalnic, îmi șoptește bataviana, cu un accent pe bază de mucoase înfierbântate.

– Nu-ți face griji, păpușico, îi ripostez, zburdalnic nu sunt, dar am o bălăngăneală de mai mare dragul.

Persoana pare indignată mai abitir de limbajul meu decât de șperțurile prințului Bernhard.

– Dar e o scârboșenie ce spui dumneata acolo!

– La masă te indignează, însă în pat te umple de satisfacții.

Dânsa o face pe înțepata (acum numai la figurat!) și se aricește într-o tăcere stigmatizantă, gen „unde mi-o fi fost capul când am acceptat invitația dumitale?".

Iar pe mine tensiunea ei mă destinde. Mă delectează. Îmi întind pe ea la uscat ranchiunele, ca pe o frânghie de rufe. Așa că mă dau și mai și în spectacol. Dacă m-ai vedea în chip de mare topârlan, pe mine care nu te-am învățat cu de-alde astea! Îmi mănânc sparanghelul rezemându-mi coatele de masă și făcând un zgomot ca de pompă dezamorsată. Juliana se crispează din ce în ce. Nu ciripește nici o silabă, dar dindărătul trebuie să-i fi ajuns prins tot în copci, închis ermetic, ca un portofel de scoțian. Și-atunci știi ce face băiatul? Cred că m-a luat prea tare apa. După ce mi-am clămpănit sparanghelul în sos olandez, înhață farfuria cu pateu de ficat a lui Juju, pun în locul ei talerul meu vid, proptindu-l în sutienul divei, și rad pateul întinzându-l pe pâine cu ajutorul cuțitului.

E prea mult.

– Nu remarcasem la prima vedere că ești până într-atâta de prost crescut, îmi recită ea, cum citezi o frază din nea Proustică la un prânz la tanti baroneasa.

– Cum adică prost crescut? Nu trebuie să arunci nimica de la masă, fetițo, când există copii la indieni care sug cuiele de la pătuț.

Și-mi suflu nasul, cu zgomot, în fața de masă.

L-am învins pe Béru. Izbutesc chiar imitația unui râgâit, care face să tresară întreg salonul. Damicela își umflă gentuța și pornește în galop spre ieșire, cu capul între umeri.

Ceea ce dovedește că, atunci când vrei cu tot dinadinsul o chestie, o obții la moment. Eu râvneam absența Julianei și iată că ea mi-o și plesnește peste mutră. Ah, binecuvântare cerească! În sfârșit singur, cu gândurile, preocupările mele... Voi putea să reflectez la Mudas, să-mi amintesc sărutul cules cu gura închisă de la Marie-Marie. Și să-mi readuc în minte nenorocirea profei ei de germană, acea femeie blondă, frumoasă și puternică. părând atât de fericită până ce nu apucase să sune telefonul...

– Domnișoara a plecat? îmi șoptește maître d'hotel.

– Da, scumpul meu prieten, mi-a făcut acest dar neprețuit. Să știi însă că și eu am avut o contribuție la asta. Grație ei, voi putea avea o seară de libertate totală.

– Un lucru de-a dreptul inestimabil, afirmă pinguinul, cu un zâmbet trist.

Poate că, cine știe, s-ar lăsa ispitit să-mi facă niște confidențe, toată lumea având o viață mai mult sau mai puțin erectă de pus pe tapet; dar se produce un incident în exterior, mai exact spus o foarte puternică deflagrație. O fereastră a restaurantului zboară în țăndări. Mușteriii se trântesc la pământ. Strada izbucnește în țipete. Personalul din stabiliment dă fuga să afle despre ce-i vorba. Eu, înarmat cu acel selfcontrol care nu e cea mai mică dintre calitățile mele, rămân la masă, impecabil, elegant, suveran, ca și când nu mi-aș fi dat seama de nimic. Mai mult, continui să-mi sorb Chablis-ul cu înghițituri mici, de cunoscător. În vreme ce un chiloman crește în exterior, iar convivii de aici se agită ca o pastilă de Alka Seltzer într-o juma de pahar de apă proaspătă.

Pesemne că s-a lăsat cu ceva păruială pe bulevard, fiindcă vuietul mulțimii se asezonează cu sirene ale poliției, apoi ale unor ambulanțe.

Maître d'hotel se întoarce. E palid și se clatină ca tipul care a străbătut pe jos distanța Strasbourg – Paris. Vine înspre mine punându-și picioarele unul în fața altuia, asemeni unui dansator pe sârmă care n-ar dispune decât de un fir cu ecartament îngust.

Chelnerul-șef își permite un lucru rarisim în restaurantele cu renume: se așază pe banchetă alături de mine.

– O, domnule, domnule, domnule, spune, într-un mărunt trap englezesc.

– Mi se pare că ești zăpăcit de-a binelea, îl încurajez eu.

– Am și de ce. Dac-ați ști ce oroare...

– Ei bine?

– Tânăra care era cu dumneavoastră...

– Rănită?

– Se poate vorbi de răni când un cap a fost despărțit de trunchiul lui?

Are amabilitatea să-mi împingă masa departe de el și începe să dea la boboci pe mocheta magnifică, din fericire vopsită în culoarea drojdiei de vin.

PĂLĂVRĂGELI

– Ei, fiule, ai avut o zi bună?

E de-a dreptul spontană în seara asta Félicie a mea. Poate din pricina buchetului de trandafiri pe care i l-am cumpărat înainte să mă întorc la Publicis.

Niciodată nu-i aduc destule flori. Mă gândesc la asta numai din când în când. Dovada – când m-am năpustit în coteţul nostru cu braţul de trandafiri, scumpa mea bătrânică s-a uitat la calendar, să verifice dacă nu cumva e ziua ei aniversară ori vreo altă sărbătoare. Dar întrucât e vorba de o zi banală, vegetalele îi provoacă o plăcere cu mult mai savuroasă, deoarece doar tandreţea mea şi nimic alta le motivează. Te prinzi?

Le aşază cu dragoste într-o vază de porţelan pictată, moştenire de la mama ei şi căreia o toartă i-a fost lipită. Eram de faţă când Félicie a spart-o, într-o seară, la chiuvetă. Ştergea vaza şi, tocmai ea ale cărei mişcări sunt atât de blânde şi precise, a făcut un gest plin de stângăcie. Iar vaza s-a pomenit desfigurată. Mama a căpătat o expresie de fetiţă, ca de atâtea ori, în atâtea ocazii. Ochii i s-au umplut de lacrimi, şi ea a murmurat:

– O, vaza de la mama...

Avcam, un clei extraforte (care lipeşte totul, până şi fierul) după cum pretindea reclama de pe tub. Am reparat stricăciunea. Acum trebuie să ştii de ea ca să-ţi dai seama de accident. Totuşi

vasul de porțelan a devenit un soi de bătrân mutilat pe care îl ținem la noi din obligație filială.

Florile încep să-și dea ifose în acest trofeu de familie. Între degetele bătrânei mele încep să se simtă la largul lor, nici vorbă.

O zi bună?

Într-o clipită mă gândesc la toate. „Toate" fiind evenimentele zilei: atât de numeroase, de diverse, de puțin banale, de dramatice.

– Da, destul de bună, mamă. Apropo, m-am întâlnit cu domnul Félix, ți-l amintești?

– A, da, profesorul acela de pe vapor?

– În persoană.

– Cum îi merge?

– Nu prea grozav, mă tem că rațiunea lui o ia razna.

Și îi povestesc cum a țâșnit pe neașteptate din metrou, cu mâinile încătușate, sărmanul. Ca și marota lui de a face literatură cu sexul. Să vrei să scrii viața prin intermediul mădularului e o chestie riscantă. Când atâția profesioniști se mulțumesc să scrie cu picioarele!

Félicie a mea e cuprinsă de milă. Mă întreabă ce-am putea face pentru el. Ceea ce mă determină să o evoc pe doamna care îi propunea să-l lase fără memorie. Bizară invitație, mie-mi spui? Există ceva ce nu ți-am precizat, dar la dracu, de fapt n-am de ce să-ți dau ție socoteală. Nu-i nici o grabă, da? Chestia e că m-am ascuns ca s-o vizionez pe respectiva în cauză la ieșirea din cameră. Și am avut stupefacția să descopăr o deosebit de frumoasă dămiță, elegantă, încă tânără, seducătoare. S-a ușchit val-vârtej de la obsedatul nostru, după ce acesta îi ceruse să-l vidanjeze. Problemele de soiul ăsta îți creează agitație, fie că ai consimțit la ele, fie că refuzi. Și-mi spun că persoana n-a împins prea departe oferta ei de a aduce uitarea.

Timp de o clipă am urmărit-o pe stradă pentru a mi-o întipări bine în dovlecel pe ciudata negustorească. Are părul roșu-castaniu, tuns foarte scurt, o siluetă de te înțepenește, poartă o rochie de bumbac subțire, verde și alb, și dispune de niște umblătoare cum nu prea întâlnești peste tot, ți-o spun eu care sunt un maniac al genunchilor și al gambelor!

Din cauza afacerii Mudas, care mi-a căzut pe cap după aceea, o trecusem pe mesagera profesorului Chultenmayer în rezerva gândurilor mele. Și pe prof idem, cu aceeași ocazie. Șmecheria lui cu raza de făcut amnezic nu-mi zice nimic bun. Va trebui să decid asupra ei. Dar asta „după". După ce? Ei bine, clarificarea poveștii cu sinuciderea.

– Ai mâncat, fiule?

– Da, da, nu-ți face griji.

– Vrei o cafeluță decofeinizată?

– Cu dragă inimă, și o să luăm și o picătură de chartreuse, din cea veche de o sută de ani.

Mama zâmbește.

– Asta-i curată sărbătoare.

– De câte ori mă întorc la mama mea e sărbătoare.

Privirea i se umezește. Și doamna mama mea bâiguie:

– Ești un drăguț.

Firește că sunt un drăguț, dar cine m-a făcut așa de drăguț dacă nu chiar ea?

– Știi că Toinet ți-a făcut un desen?

Îmi arată, pe bufet, o mâzgălitură colorată. S-ar părea, după spusele mamei, că reprezintă o casă cu soarele deasupra și câte un copac de fiecare parte. Din câte a citit ea în *Parents*, nu există o exprimare mai grozavă din partea unui copilaș decât desenul cu o casă, soare și copaci. Asta înseamnă că se simte fericit și vrea să-și arate bucuria de a trăi. Fără a mai pune la socoteală, dacă te gândești nițel, că, în afară de amor, nu e nimic mai bun pe lume decât o casă și niște copaci.

Mama închide ochii ca să-și guste păhărelul de chartreuse.

– E tare, se scuză ea.

Undeva se aude radioul lui Marie-Thérèse, noua noastră bonă, o bretonă micuță, proaspăt debarcată din Quimper și pe care am angajat-o prin brutăreasă a cărei nepoată e fata. Marie-Thérèse e o muncitoare care muncește de te lasă mască. Muncește ca o apucată, îndeplinind făgăduielile mătușii ei, dar are un defect: sparge prea multe vase. Așa că mama a cumpărat de la Euromarché un serviciu incasabil; costă o nimica toată, așa că îl poți sparge fără păreri de rău.

Iar viciul, deocamdată, al lui Marie-Thérèse e radioul. Are un tranzistor pe care îl plimbă după ea din cameră în cameră și uită să-l închidă înainte de a adormi.

– Ar trebui să te culci, Antoine, pari obosit.

Emoțiile, fără îndoială. Îți zgârie sufletul, îți iau în coarne inima, și totul e încasat de fizic, se repercutează în el.

Necazul e că n-am somn.

– Știi, a telefonat astă-seară micuța Marie-Marie.

– Și ce vrea?

– Nimic, doar așa, să mai afle ce fac. Am flecărit cel puțin un sfert de ceas. Se pare că merge bine cu învățătura. În orice caz, se exprimă într-o franceză foarte îngrijită. Nu mai are apucăturile de gavroche.

– Toată lumea îmbătrânește, zic pentru a-mi ascunde o stinghereală de care bătrâna mea scumpă nu-și dă seama deloc.

După care o îmbrățișez pe Félicie și sui la mine în cameră. Scara îmi arată în ce hal m-a îngreunat harababura din după-amiaza asta.

Și ce mai finiș, nepoate! Tărtăcuța lui miss Juliana la rigolă, ca aceea a primei Marie-Antoinette de pe stradă! Firește, mandea fusese vizat. Cineva mă urmărea. De când? De unde? Mi-am dat întâlnire cu Juliana la *Fouquet's*. Tărăboanța mea stătea bine mersi în parcarea de la George V; a ei fiind garată prost, am optat pentru cea din urmă. Cerul ne-a dictat alegerea (a mea, nu a ei). Dacă nu, roaba mea ar fi fost prefăcută în capcană, și crăticioara tovarășului Santonio ar fi plecat să se plimbe ca un belfer de-a lungul trotuarului.

Îți dai seama cum îmi degust cămăruța regăsită.

De câte ori i-am împins ușa spunându-mi că, fără un magic concurs de împrejurări, n-aș mai fi ajuns s-o revăd!

Îți dai seama – dacă nu m-ar fi apucat pe nepusă masă oroarea față de micuța olandieră? Ne-am fi dus împreună la mașina ei și tot împreună am fi împroșcat pavelele Parisului cu frumosul nostru borș. Și de ce m-a luat cu oroare față de răpitoarea păpușică? Din cauza unui sărut cast dat și luat de la o fetiță care a crescut prea repede.

Ceea ce e totuna cu a zice că fără Marie-Marie...

*
* *

Sună.

Nu prea mult. Și chiar ea, miss Codițe răspunde, repede, ca și cum îmi aștepta apelul.

– Tonio?

– Se pare că ai sunat la noi mai adineauri?

– Vream să-ți cer iertare pentru ieșirea aceea. Dacă mă înfurii doar pentru niște glume, am început-o bine, așa-i? La asta te gândești și tu, nu? Recunoaște.

– Ba nu, puicuțo, gelozia face parte din dragoste.

– Atunci nu ești supărat pe mine?

– Dimpotrivă.

– Adevărat?

– Pe cuvânt.

Veverița nu mai găsește puterea să vorbească. Pentru moment, e *out*, învinsă de fericirea nemaivăzută care i se revarsă în suflet. Dar, ființă de excepție cum o știi, își potrivește scările șelei și pornește iar, în galop năvalnic.

– Auzi, Tonio, sunt îngrijorată.

– Pentru?

– Profa mea, doamna Mudas.

– Te înțeleg. Biata femeie...

– Nu e vorba de nenorocirea ei, ci de altceva.

– Ce?

– Când s-a înnoptat, am vrut să-i dau un telefon, să o întreb dacă nu are nevoie de mine; mă necăjeam că am părăsit-o atât de brusc, cum ne ceruse chiar ea. A trecut multă vreme până să răspundă; în cele din urmă, receptorul a fost ridicat. Mi-a răspuns o voce bărbătească. Doar cu un „alo". Am cerut-o pe doamna Mudas. Atunci el a închis. Am crezut că greșisem numărul. De atunci am tot sunat, cum ai fi sunat și tu, dar vine mereu ton de „ocupat", așa a fost și adineauri. Nu crezi că chestia asta e anormală?

– O, nu chiar. E careva cu dânsa, un prieten, fără îndoială și, ca să fie lăsată în pace, a decuplat telefonul.

Coțofana mea nu prea se lasă convinsă.

– Hmm, așa crezi?

– Probabil că așa stau lucrurile. Doamna nu vrea să schimbe nici o vorbă cu nimeni, doar ai fost de față când ne-a rugat să plecăm.

– Dacă mi-aș asculta intuiția...

– Dacă aș da ascultare intuiției mele, o corectez eu.

– A, da, scuze; limbaj ales, pentru a-mi onora domnul și stăpânul, pufnește ticăloasa mică. Știi că adineauri i-am făcut mamei tale un număr de vocabular academic? Nici o greșeală de acord, epitete scoase din Larousse, imperfect al subjonctivului turnat în bronz!

– Într-adevăr, mi-a vorbit de asta, a fost foarte impresionată.

Marie-Marie plutește în al nouălea cer.

– Îmi dai seama, trebuie s-o obișnuiesc cu faptul că nu mai sunt o puștoaică.

Apoi, revenind la profesoara de deutsch:

– Nu te duci să dai o raită pe la alde Mudas, Tonio?

– E trecut de zece și jumătate, puișor.

Mugește:

– Nu-mi mai spune „puișor", pentru Dumnezeu, ți-am cerut asta de o mie de ori, îmi face greață.

Îi șoptesc:

– Marie-Marie... Nădăjduiești cu adevărat că într-o bună zi o să mă amuze să târăsc în fața vreunui primar o scandalagioaică de talia ta? Hm? Ia zi, puicuțo?

Ea își drege glasul.

– Da, spune cu hotărâre, nădăjduiesc cu adevărat.

Și întrerupe convorbirea.

ÎN VITEZA A CINCEA

Bulevardul Gouvion Saint-Cyr e puțin populat în această clipă din zi. Câteva pisici ciufulite explorează pubelele, ținându-și coada țeapănă ca o perie de spălat sticle. Lume grăbită să ajungă la orizontală cutreieră cu pași mari bitumul. Hârburile zdrăngăne pe sub lampadare.

În spatele multor ferestre deschise se zăresc luciri televizioniste, iar zgomotele adunate prin cartier sunt toate produsul casei Gruyère. Aerul e cald, aproape fierbinte, genul de dogoare ce zămislește insomnii în apartamentele pariziene. Cei care n-au plecat în vilegiatură dorm despuieți, ceea ce incită la copulare; dar o dată artificiile trase, se tăvălesc în umezeala fără leac, visând la adierile din umbra bolților de verdeață.

Când penetrez sub porticul de la 633, o umbră mai deasă decât umbra ambiantă se mișcă ușor. În vreme ce un glas semeț lansează, ca pe un lasou stângaci manipulat:

– 'Cotro, prietene?

Stopez ca să văd mai bine. Umbra înaintează puțin, dezumbrindu-se deci, din pricina razelor venite dinspre bulevard, și o recunosc pe doamna portăreasă căreia Béru îi secase ceva mai devreme sticla de cărțălău, consiliind-o asupra postùrilor coitului vertical.

Are un aer veștejit mătușica, pe baza nasului ei stacojiu și a ochilor ca niște boabe de strugure storcite.

– Mă duc la familia Mudas, zic.

– Nu-i nimenea.

– De unde știi?

– Ea a plecat pe seară, cu o valiză în mână. Dă-te mai la lumină, să te văd.

Subscriu cererii sale. Cerbereasa mă examinează și zbiară:

– Ai mai venit o dată, azi după-masă, cu sticletele ăla scârbos.

– Așa-i.

– Sticlete și matale, firește?

– Păi cum?

– Ce treabă are curcănăria cu alde Mudas?

– Are că domnul Mudas a murit.

– Nu!

– O, ba da!

– Accident?

– Aproape.

Persoana rumegă:

– Care va să zică burdihanul ăla știa? Și nu mi-a zis nimic. După matale, de ce nu mi-o fi zis?

– Fiindcă obezitatea nu exclude discreția, cumsecadea mea doamnă.

Care scoate un oftat de poți mătura curtea cu el.

– Nu vrei să-mi tragi și mie un număr? mă întreabă cum întrebi tu un sergent de stradă despre o adresă.

Oarecum ușor deconcertantă întrebare, și mai ales delicată. Desigur, nu e posibil să-i răspunzi afirmativ acestei căpcăune, amestec de vrăjitoare și vagabond, dar un refuz prea prompt ar risca să o mâhnească.

– Sunt în misiune, eludez problema.

Ea se irită:

– Misiune, misiune... Misiune pe dracu să vă ia. Păi nu haliți când sunteți în misiune? Nu vă deșertați? Ba da, așa-i? Și atunci din ce cauză nu vă și lustruiți bastoanele? Mă mănâncă între buci, fir'ar să fie! Maimuțoiul meu bătrân doarme ca un carnet cu cotoare de bilete. Sforăind de-mi sângerează urechile. Și mai e și căldura asta. Mai ales că locatarii de la doi tocmai s-au dat

în bărci ca la luna-parc. Ce tărăboi! De piatră să fii și nu reziști. Ea mai cu seamă, dacă ai ști în ce fel ne explică tot ce-i face dumnealui, pe măsură ce! Adevărată comentatoare de la radio. Și eu când aud asta, simțurile mi se prefac în tirbușoane. Iar maimuțoiul meu bătrân le horăie de parcă i-ar cânta din vioară, nesimțitul! Nu, trebuie să ți-o spun, băiete dragă: viața e nedreaptă. Pentru că îmbătrânim, ne deformăm și chiar dezapretăm, reușim tot mai greu să scoatem câte un cocoșel din ascunzătoarea lui. Când eram tânără și bine făcută, n-aveam decât greutatea alegerii. Selectam. Acuma trebuie să organizez ambuscade. Veritabile safariuri până ce găsesc un coșar să mă desfunde. Îi agăț prin surprindere. Și de care? Câte un gunoier negru, un arab, muncitor necalificat, la o adică și un iugoslav. Și nici străinezii ăștia nu mi-o trag totdeauna. Sunt mereu gata să halească pâinea francezilor, dar când să le aranjeze și portăresele, o dau cotită. Fac pe năzuroșii. Mă ajut cu întunericul, bagi de seamă, dar mai sunt și unii care vor să vadă în ce-și aruncă prețioasa încărcătură. Bănuitori, neliniștiți. Și când se prind că nu mai am anii de altădată, dau bir cu fugiții. La o adică, mai consimt doar la câte un sugiuc înfulecat în goană. Dar un sugiuc, să fim înțeleși, îți dezmiardă cerul gurii, dar nu-ți vindecă pandaliile. Rămâi tot cu mâncărimea veche, ca la început. Ba chiar te mănâncă și mai abitir. Reține că, o dată transformat în portmantou, calicul se lasă mai ușor convins să încerce și pe la capătul celălalt. Purtat de avânt, dacă îți sufleci poalele la vreme, se întâmplă să consimtă și la un tras în frigare, mai ales dacă îl stârnești cu niște porcării bine aduse din condei și rostite cu glas destul de fierbinte. Numai că nu toți știu franceza. De câte ori nu mi s-a întâmplat să debitez niște orori în fața unor mocofani care nici măcar nu întrezăreau frumusețea textului! Chiar nu vrei, așa, prietenește, să te înfigi nițeluș în mine? Numai ca chestie? Am un truc cu care îi înnebunesc pe toți băieții de se aventurează între fesele mele: păsărica epileptică, dacă înțelegi cum vine asta. O adevărată strângere de mână; ajută la lucru și, ca senzație, pare-se că nu-i de lepădat. Ni s-a transmis din familie, toate femeile noastre au avut găurica palpitantă; mama era tot așa, după câte mi-a povestit socru-meu care m-a și deflorat, dragul de el. Va să zică, tot nu

vrei? Atunci lasă-mă să-ți spun și eu ceva: toți bărbații sunteți niște neisprăviți. Nu vreți să vă dați nici o osteneală. E de ajuns să întâlniți o pițipoancă, una de-alea care nu știu să se slujească mai mult de târtiță decât de creier, și gata, iată-vă zburdalnici, năpustindu-vă la o coțăială de doi bani: cioc, cioc, cine-i acolo? Aparențele, ce mai; tânără și împopoțonată să fii, restul nu mai contează. Turmă de tembeli! Să mă vedeți voi, dimineața, cu senegalezul meu! De-a bușilea. Ei spun ca o gazelă. Îl plimb prin toată cămăruța pentru mături. Îi agăț cârligul de remorcare – și la drum. Îi place. Iar când se deșartă, își dă și sufletul Bambula. După care fuge să prindă din urmă mașina gunoierilor ajunsă în colțul străzii. Lui i se fâlfâie de vârsta mea înaintată. Cu el nu-i nevoie să mă ascund în întuneric așteptând să-mi cadă în ambuscadă un ștromeleac. E un băiat corect. Negru, asta da, și nici n-o ascunde, dar corect. Așa că să nu-mi veniți să pălăvrăgim despre rasism. Să știți că sunt negri care fac cât unii francezi. Mai ales Bambula, cu o sculă ca a lui! Ei bine, fiindcă nu poftești să te reproduci, coate-goale ce ești, ferește linia; se termină spectacolele la cinematografe, îmi mai rămâne o șansă. Las poarta din dos întredeschisă, ceea ce îi îndeamnă pe bărbați să profite ca să se ușureze. Și atunci – hop! Eu le sar pe robinet. Nu totdeauna prinde. Mulți se șucăresc și-o rup la fugă. Dar unii se lasă manipulați îndată ce-și dau seama că pleașca le pică pe gratis. Primul reflex al tipilor, când le pui laba în nădragi, e să întrebe „cât?". Atunci eu decartez la iuțeală: „O fac numai din viciu, dragul meu." La care ei își dau aprobarea. Dar, Doamne, ce grea e viața când trebuie să alergi după lopățica de scărpinat între fese!

Astfel s-a exprimat portăreasa de la numărul 633 în acea noapte de vară înnăbușitoare.

O abandonez ca să pornesc în sus pe scară. Portăroșenia ei reintrându-și în drepturi, doamna protestează:

– Unde te mai duci, dacă ți-am spus că madam Mudas nu e acasă?

– Să mă asigur că-i așa, îi răspund dezinvolt.

Poate că prepusa ar mai protesta, dar un zgomot de pași singuratici, pe trotuar, o îndeamnă să-și reia poziția de pândă.

*
* *

Două apăsări ușoare pe butonul soneriei, pentru a subscrie la regulile bunei-cuviințe.

Cum era de așteptat, nu mi se răspunde.

Ajutor, Sesamule!

Ușa aceasta, de oameni cinstiți, e lesne de deschis. Intru și mă încrunt. Îți jur că mă încrunt: oglinda din vestibul poate depune mărturie. Fiindcă mă văd în ea și chiar asta mă face să-mi unesc sprâncenele: lumina funcționează a giorno în apartament. Să fi fost tânăra văduvă atât de grăbită încât să fi uitat să stingă becurile la plecare? Totuși gestul de acționare a comutatoarelor dintr-o vizuină pe care o părăsești e unul firesc, nu-i așa?

Merg în salon.

Și aici lămpile împroașcă din plin.

Un miros caracteristic îmi biciuiește nările. Dacă simțul olfactiv nu mă înșală, s-au tras focuri de petardă pe aici, și asta nu de mult. Și când mă uit mai bine – Isuse, ce dezordine! Totul a fost devastat. Totul e cu susul în jos: mobilele, covoarele, mochetele, pernele, tablourile și restul. Bârlogul lui Mudas a fost scotocit centimetru pătrat cu centimetru pătrat. Lustra dată jos. Canapeaua modernă spintecată. În sfârșit, vezi și tu. La ce bun să merg mai departe cu o descriere care nu ți-ar aduce nimic în plus?

Adevărată nenorocire. Devastare îți zic. Și încă o dată devastare. Prădăciune integrală. Brațele mi-ar cădea pe lângă trup dacă nu mi-ar fi și ajuns astfel, precum cele două vâsle ale unei bărci de îndrăgostiți.

Au fost niște oameni care au făcut treabă bună. Căutau ceva ce se presupunea că acest ciudat Aldebert Mudas îl ascunsese la el acasă... sau în altă parte. Apoi i-au îmbarcat nevasta, fiindcă portăreasa a văzut-o plecând cu o valiză în mână. De fapt, era singură sau escortată tânăra și frumoasa văduvă? Rămâne de aflat. Trebuie s-o întreb pe doamna Prinde Țepe.

Dormitorul, aflat alături de salon, e și mai răvășit decât acesta. Două saltele sfâșiate (alde Mudas vruseseră să se simtă la largul lor) produc oleacă de dezordine, crede-mă. Înoți până la genunchi în lână. Ai impresia că interpretezi marea scenă din „Am întâlnit țigani fericiți", aceea când protagoniștii protagonizează (și agonizează) în puf de gâscă. Nostimă scotoceală. Ca la carte, sălbatică. Explozie integrală. Până și portretele de familie au fost scoase din rame, ceea ce dă de bănuit că obiectul căutat a fost o hârtie.

Și peste tot acest miros de fum de praf de pușcă. Drace, de ce s-a revolverizat în acest coteț? Cine pe cine a luat la ochi? Nu pe doamna Mudas, fiindcă ea a ieșit din imobil. Iar dacă ea ar fi dispus de un pușcoci, n-ar fi așteptat să-i fie dărâcită toată casa până să se servească de el, nu? Atunci ce? Împușcături de intimidare?

Nici bucătăria n-a scăpat de vandalismul vizitatorului sau vizitatorilor. Menajera care va încerca să facă ordine aici va putea cere un supliment de leafă, ascultă-mă pe mine.

Și încă unul baban.

Cu umărul rezemat de tocul ușii, studiez cu ochi de cunoscător dezastrul. Există o fascinație a calamității. Marile grozăvii ale vieții nu te poți împiedica să le examinezi cu interes, cum contempli o panoramă dintr-un punct de orientare sau o paradă de Paisprezece Iulie. Nimic nu e mai spectaculos decât nenorocirea, distrugerea. Asta se numește complexul lui Nero. În fine, așa îl califlc eu. Privește cum îi atrag ruinele pe turiști. De acord că acești kodakmen se duc, după cum zic ei, să încerce să-și închipuie în ce fel arătau în timpul vieții Persepolis, Parthenonul sau Pompeiul. Dar asta nu împiedică locurile mai puțin distruse să atragă în mai mică măsură decât celelalte. Omul are nevoie de dărâmături ca să se simtă bine. Dovada – fiecare generație procedează o dată sau de două ori la asemenea operații.

Această bucătărie ruptă în bucăți, sfârtecată, încheie tragedia necunoscutului Aldebert Mudas care m-a rugat să-l văd murind pe când eu nu-l știam iar el aflase de mine doar din auzite. Ea relatează tragedia. Oroarea destinului lui de om zdrobit de nu știu ce mașinație cumplită.

Și biata lui nevastă ce căuta în toate astea?

Mă duc la baie. E la fel ca și restul casei. Invadatorii au împins sadismul până la a desfunda îmbrăcămintea căzii, pentru a cerceta golul dintre recipient și micul zid împodobit cu plăcuțe de sticlă italienești.

În fața acestei percheziții totale, îmi spun că tipii n-au putut pune mâna pe ceea ce veniseră să caute. Dacă nu cumva au descoperit documentul în ultima secundă, în ultima ascunzătoare posibilă?

Mă pregătesc să bat în – știi ce? Da, în retragere, mersi, bravo!, când zăresc o chestie bizară printre cioburile de sticlă și produsele cosmetice risipite pe pardoseală. E vorba de un soi de șarpe lat și turtit, de un roșu bătând în culoarea bordoului vechi. Vine dinspre colțul instalației sanitare din baie, care e izolată de restul printr-un paravan de sticlă fumurie.

Înaintez spre micul local, evitând flacoanele sparte, băltoacele de parfum, cutiile cu cremă plesnite, de unde ies măruntaie de culoare ocru.

Spectacolul ce mi se oferă, cum se scrie în toate cărțile de doi bani, nu întârzie să mă impresioneze. Și ți-l voi descrie în câteva rânduri pline de simțire. Dacă ești emotiv, dacă suferi cu marafetul, dacă pompa îți derapează și pe deasupra te mai chinuie și niște palpitații, nu mai citi. N-aș vrea să zici că de la mine ți s-a tras infarctul.

Notează că și pentru un suflet tare într-un corp sănătos priveliștea înseamnă un șoc.

E un nene aici.

Mort, ai ghicit asta, fiindcă la urma urmei nu ești chiar atât de tembel pe cât o spun eu. Dar lucrul cel mai tragic e postura lui. Închipuie-ți că are un picior înfundat, până la genunchi, în gaura scaunului de porțelan. Poartă un ciorap de mătase tras peste mutră, camuflaj dintre cele mai simpliste, dar deloc lipsit de efect. Un glonț i-a produs ravagii pe la ceafă, regiune năclăită într-o drăguță dulceață de zmeură. Alte două bomboane i-au sfredelit haina de culoare deschisă. Omul a căzut într-o parte și zace rezemat de zid, răsucit ca vai de lume.

Nu-ți poți imagina cât e de cumplită vederea tipului mascat cu un ciorap, cu dovlecelul desfundat, șiroind de sânge, rămas

aproape în picioare, cu un gaibarac vârât în pușculița pentru ciocolată. E necuviincios, e înfricoșător.

Îmi iau răgazul să-l privesc. Și, încet-încet, îmi cade fisa. Mă prind atât de bine, încât caut ceva pe jos și îl găsesc la moment: o scorojeală în covorul de gresie. Ce s-a întâmplat? Eu, Santonio, prințul polițiștilor, detectivul cu studii postuniversitare, Sherlock-ul vremurilor noi (trec peste celelalte), reconstitui scena în doi timpi și trei mișcări ale spiritului meu clarvăzător.

În seara asta, un tip a poposit la doamna Mudas. Mascat, înarmat, cu intenția de a recupera un misterios document deținut de răposatul ei soț și provenind poate din Elveția. Sub amenințarea pistolului, a încercat s-o facă pe văduvă să vorbească. Întrucât ea nu știa nimic, nici n-a putut spune nimic (ceea ce era de demonstrat). Înțelegând cum stau lucrurile, omul a întreprins scotocirea ale cărei urme sunt atât de îngrozitoare. În final, a venit să cotrobăie și prin baie. Ultimă tentativă, înverșunatul ăsta a vrut să examineze și bazinul din perete. S-a urcat pe capacul vasului de jos, ca să ajungă la rezervor – care, fiind de tip vechi, era cocoțat destul de sus. Omul își ținea întruna pușcociul în mâna cea stângă probabil, îndreptându-l spre micuța profă, în vreme ce cu dreapta se pregătea să ridice capacul de fontă al bazinului. Numai că atunci s-a produs un incident extrem de banal, dar care a avut pentru agresor consecințe dintre cele mai funeste, o, la, la! Capacul scaunului e confecționat dintr-un material plastic prea puțin rezistent. Așa că s-a rupt sub greutatea individului al cărui picior a pornit-o spre subsolurile orașului. Dezechilibrat, nenea a scăpat pistolul (de unde și ciobeala gresiei de pe jos). N-a avut decât o obsesie, să nu cadă pe spate, și și-a folosit toată energia pentru a-și recăpăta echilibrul. Atunci doamna Mudas, fără îndoială moartă de spaimă și cu nervii în pioneze, s-a repezit la revolverul ce zăcea la picioarele ei și l-a descărcat în agresor.

Dându-și apoi seama că îl lichidase, frica a cuprins-o și mai și. Nu i-a trecut prin minte că poate invoca legitima apărare. A umplut în grabă o valiză și a fugit de acasă.

Încotro?

Părerea mea e că se va preda înainte de miezul nopții; îndată ce în capul răvășit îi va reveni un pic de calm. Se afla aproape

în transă când a tras, când și-a făcut geamantanul, când a plecat. Descumpănirea îi poate fi înțeleasă. I se pot acorda toate circumstanțele atenuante cu putință. Prin câte chestii a trecut ea azi puține cucoane ar fi izbutit să treacă fără a ajunge la glumeți.

Sărmana de ea.

Ședea aici, în apartamentul ei curățel, dându-i lui Marie-Marie lecții de frițească. Își aștepta soțul. Poate aveau niște planuri în curs de desfășurare, fie de vacanță, fie de vreun bebeluș, mai încearcă acum să afli. O pereche nu e o chestie statică și nu se rezumă la călărie și la chitanțele de plată a gazului. Ci încearcă să se proiecteze în viitor.

Și uite...

Drace! Mi-au dat lacrimile în fața acestei imbecile monstruozități a soartei. Totdeauna sunt îndurerat de destinele care o dau cotită repede. Aș vrea să fac ceva pentru ele. Să încerc ceva în folosul lor. Dar ce? Dar cum?

Și, de altfel, și acela al meu e mereu în pericol. Mă simt de o precaritate nebună. Aș vrea să existe o insulă, departe, pe lângă Seychelles sau aiurea, un locșor binecuvântat, apărat, unde să-i poți ocroti pe toți cei dragi. Să-i pui la adăpost de existență. Să-i așezi în incubator, ca pe copiii născuți prematur, pentru ca ticăloșeniile soartei să nu-i mai poată atinge.

Un vis.

Visul.

I-AUZI, I-AUZI, I-AUZI!

Un colț al livingului a fost amenajat ca birou. E ridicat cu o treaptă, dacă pot spune așa, și te rătăcești printre hârtiile ce zac aici. Clasoare zdrențuite, facturi, note, scrisori comerciale referitoare la fapte ale vieții de zi cu zi. Toată hârțogăria unui menaj, ce mai: gazul, impozitele, Asigurările Sociale, chitanțele de plată a avocatului și restul, tot restul...

Îmi trebuie o jumătate de oră ca să examinez totul, în speranța că voi descoperi ce căuta celălalt. Dar el n-a găsit nici măcar știind ceea ce caută. Așa că eu... Ei bine, eu găsesc tocmai ceea ce nu caut.

Bingo!

Și chestia mă face să mă poticnesc ca o mârțoagă în fața unui obstacol care o calcă pe nervi. E vorba de un livret al familiei Mudas. Ne întâlnim, eu și el, după colțul unui clasor zdrențuit. Și de la prima pagină individul mă agresează.

Fiindcă îmi dezvăluie, cu litere șucare, admirabil caligrafiate, numele și prenumele doamnei Mudas. Prenumele ei e foarte frumos și sună a operetă: *Rose-Mary*. Numele e ca oricare altul, numai că mă face să sar în sus în interiorul meningelor: Chultenmayer.

Îți mai aduci aminte?

Chultenmayer! Numele faimosului savant, inventatorul razei care îți subtilizează memoria.

Drăguț, ai?

Îmi place la nebunie când o istorie își mușcă coada.

Mai bine pe-a ei decât pe-a mea, nu?

Așadar doamna Mudas e rudă cu profesorul Chultenmayer! Cine știe, poate chiar fiică-sa. O fiică renegată, fiindcă, după propriile ei spuse, tăticul său o detestă.

Bine; mă cărăbănesc. Sătul până în gât de acest apartament bogat în catastrofe.

*
* *

Trebuie musai să pălăvrăgesc cu portăreasa. Porticul e închis, ușa gheretei încuiată. S-o fi dus să tragă pe acostament?

Locatarii de la doi au așternut masa pentru încă un steeplechase. Boncăluitul lor răsună în marele puț întunecat al curții și zboară spre stelele care și ele lucesc de nu se mai poate. E adevărat că dama povestește tot ce se petrece pe saltelele lor, precum că bibiloiul ei s-a culcat pe spate și dânsa îl călărește pe deșelatelea, poziție prilejuind frecări interesante, deloc previzibile când nu te afli în poziție operațională. Se pare că lui Michel i se înțepenește cât obeliscul din Place de la Concorde (că așa îl cheamă, Michel). Și că, păcătosul, ar avea-o și încovoiată. Micuța lui călăreață își continuă vânătoarea cu hăitași, sporindu-și sprinteneala dacă nu poate și discreția. Îl imploră pe Michel să-i proptească un deget în fereastra de din dos și să-i șopocăie porcărele cât mai împuțite. Dar, în materie de vocabular, negustorul nu e un imaginativ. Îi lipsește lirismul făcălețului. Să făcăluiască, asta da, își asumă cu brio misiunea, numai că la texte e slăbuț. Neglijează coloana din dreapta, cum se zice în cinematografie. Găselnițele îi sunt sărăcuțe, iar epitetele vrednice de milă. Tot ce găsește să-i spună bombonicii e „hai! hai!", ceea ce ea oricum face din toată inima, și se mărginește să o trateze de „vicioasă", ceea ce se înțelege de la sine; și totul la voia întâmplării, cum zice Bérurier.

– Și ai vrea să rezist cu un chiloman ca ăsta? întreabă un glas din umbră; cel al cerberei în suferință. Crezi că e o viață să auzi

toate astea alături de un moș tăgârță care le horăie? Știi, sunt momente în care, dacă ar fi să dau ascultare dorințelor, aș urca la alde Dupondard, să mă alătur fâțâielilor lor. M-aș face mică de tot, dar folositoare. Eu una nu țin să fac parte din orchestră, îmi ajunge și o strapontină la galerie. I-aș linge corcodușele domnului în timp ce el e în plină practică sau aș despica-o pe doamna, nu contează, nu sunt sectară, dar aș participa și eu cât de cât, ce mai!

Emula baronului de Coubertin e în plină derivă sexuală. Am impresia că va sfârși, în curând, la mărcuța, având drept doamnă de companie o sfeclă de zahăr.

– De ce nu urci acolo, oftez, poate cooperarea dumitale ar fi binevenită.

– S-o crezi dumneata! Nu se există vreunii mai plini de ifose ca ticăloșii ăștia; el lucrează la Ministerul Marinei, iar iapa lui se ocupă de o operă de binefacere patronată de Élysée. Niciodată nu-mi răspund la bună ziua; ce să mă mai și lase să-i ling prin tender. Gândește-te, nici măcar când sunt în călduri. Sau atunci ar trebui să-i iau pe neașteptate, pricepi? Să fiu acolo. Dar cum aude soneria, toată lumea se fleșcăie și-și recapătă respectabilitatea, o dată cu pijamaua. Tâmpiții.

Pe neașteptate, beată de ranchiune și de refulare, începe să urle:

– Nu mai terminați o dată cu porcăriile, acolo sus, la Dupondard? Mai există și oameni cinstiți care vor să doarmă, fir-ar al dracului.

Vocile greco-romanilor tac. Cumătra Plângepută suspină.

– Bun, pentru astă seară le-am tăiat-o. Am să încerc să-i fac o suzetă maimuțoiului meu, dacă o mai avea vreo tresărire mortăciunea; dar nici în culmea fortoșeniei nu se umple mai mult de o treime, boșorogul. Numai de-ar veni încoace Bambula, mâine-dimineață.

– Scumpă și nostalgică prietenă, îi zic, am nevoie de câteva informații cu privire la doamna Mudas.

– A plecat, mă omor tot spunându-ți-o.

– Yes, dar era singură?

– Singură cu valiza, da.

– Părea grăbită?

– Foarte grăbită.

– Ai avut impresia că fugea din calea unui pericol?

Babornița mă ia de braț, chestie de care mă înfior numai când îți povestesc, și mă trage spre poarta mare, greu de întrezărit în întuneric. O deschide pentru a beneficia de luminile de pe bulevard. Raze palide și tăioase. Raze ale unei nopți de iarnă, când de fapt domnește o căldură semitropicală.

– Să stăm aici, spune ea, îmi place să mă încârlig la întuneric, dar să pălăvrăgesc la lumină. Zici că fugea din calea unui pericol?

– Nu, te întreb dacă n-ai avut impresia asta.

Maica Lingebanane mă săgetează cu pupilele ei pofticioase la din contra. Adevărată osândă scorpia asta plină de cuperoză, cu părul slinos, privirile gelatinoase și niște trențe ce pare să dateze de dinainte de construirea imobilului.

– Acuma, că mi-o spui dumneata, ei bine, așa e. Credeam că se grăbește, dar de fapt murea de spaimă. După felul cum privea în jur și chiar în urmă. Înainte să iasă, s-a oprit o țâră, pe urmă a examinat exteriorul cu circumscripție. Mi-am zis precum că verifică de-o așteaptă careva. Dacă mă întrebi pe mine vrei să-ți spun ceva? Tocmai aflase de moartea soțului, sărăcuța, și dădea fuga să vadă mortul, nu? Văduvă la vârsta asta! În sfârșit, tânără și frumoasă cum e, n-o să-i fie greu să-și găsească un încălecător. Sau mai mulți. Eu, în locul ei, decât să mă mărit iar, m-aș lăsa scotocită cât e ziulica de mare de te miri cine și mai toți; să profit nițel, ce mai! Mai bine un șir de tipi care își calcă în picioare nădragii în onoarea ta decât unul singur care te pune pe tine să i-i calci cu fierul. Nu?

Râde.

Îi întorc omagiul.

– Și cine-o aștepta?

– Nimeni, a plecat spre metrou.

– N-ai remarcat prin apropiere vreo mașină având înăuntru un tip ce părea să stea la pândă?

– Nu.

– Ei bine, îți mulțumesc, doamnă scumpă. Noapte bună.

Ea îmi scuipă pe pantofi și exclamă:

– Noapte bună! Să-mi spui asta mie, care am o asemenea mâncărime pe dinăuntru și un bătrân maimuțoi adormit, chiar că înseamnă să vorbim să n-adormim.

ȘI CHESTIA CONTINUĂ!

Sunt oameni care-și merită mutra și străzi care-și merită numele. Poate că, de ești pofticios de Paris, da, poate că atunci cunoști Fundătura Raiului, din cartierul Vaugirard?

Dacă da, sări peste acest paragraf, ieduțule, că nu face de tine. Dacă nu, delectează-te cu descrierea încercată de mine, te aștept acolo.

Fundătura Raiului e un rai. M-aș putea opri la atât, lăsându-ți un mare spațiu alb ca să te incit să meditezi; dar pentru a-l incita pe patronul meu să mă editeze, îți voi zugrăvi nițeluș locurile.

Imaginează-ți o grădină mare, dispusă pe lungime și înghesuită între niște imobile înalte, însă apărată de acestea prin copaci venerabili ce n-am fost atent la soiul cărora, cum ar zice Bérurier; fapt este că au crescut masivi, stufoși, cu trunchiuri frumoase și impunătoare, noduroase, cu ramuri ce se desfac de la mică înălțime. Imaginează-ți peluze nepieptănate, cu borduri din merișor care miros bine, a cimitir la venirea toamnei. Flori puține, adică tufe de irișI hirsuți. Și doar câteva construcții vechi și joase, stile Ile-de-France, acoperite de mușchi, decrepite, dar nobile. Cea mai mare parte a acestor melancolice și romantice reședințe (vă vine să plângeți, nu?) este ocupată de artiști cu stare, mai ales sculptori. Iar activitatea acestor oameni împlinește aspectul fantasmagoric al Fundăturii Raiului. Lucrările lor debordează din ateliere și în jurul caselor – un întreg univers

de vis creat din gesturi imobile: Venere cu brațe grațios împreunate, fauni țopăitori, amorași bucălați, căprioare rătăcite, cornuri ale abundenței debordând de flori și de fructe, pălării florentine cu Terenți și cu Didine, la dracu, trebuie să închei enumerarea asta care până la urmă va ajunge să semene cu catalogul de produse de la Manufrance.

În sfârșit, ce mai, e foarte mișto, foarte nostalgic. Te mângâie pe suflet și chiar pe trandafir, celălalt fiind corolarul unuia, orice ar zice poeții fleștenogiți care sunt obligați să-și caute în dicționare rimele.

Casa cea mai nouă e și cea mai mare. Ferestrele cu multe ochiuri de geam Ludovic paisprezeciste au fost înlocuite cu pereți de sticlă prea tare mătuită ca să mai fie și curată. Păcat, construcția asta care anacronizează în peisaj este demoralizantă, fiindcă te face să pricepi că tot ce-i aici se află pe cale de dispariție și că foarte curând în locul grădinii extraordinare, căzute dintr-un cântec de Trenea, se va ridica un strașnic imobil cu grinzi de oțel și acoperit cu geamuri fumurii.

Ajung pe un peron micuț ale cărui trei trepte se clatină ca dinții unui bolnav de scorbut sau un dormitor de granzi. Ușa e și ea modernă. De sticlă. Ptiu! Nu știu dacă și tu ești ca mine, dar sticla îmi produce oroare și rușine. E un material de tembeli. Urăsc Murano, care ne-a făcut atâta rău. Și mi-ar plăcea grozav să mă plimb pe acolo în sus și în jos la volanul unui tanc AMX 30. Asta ar fi un noroc pentru toată lumea.

Stăpânindu-mi repulsia, împing unul dintre batantele givrate și necurate. Fiindcă, trebuie să știi, deasupra scrie: *Intrați fără să bateți.* Visul meu! Deoarece nu există nimic mai idiot decât să bați ori să suni la o ușă și să aștepți să vină cineva să-ți deschidă. E o supraviețuire a podului mobil din Evul Mediu.

Pătrund într-un hol mic, vopsit pe de-a întregul în alb, cu pardoseala în carouri cenușii și negre. Mobilierul e constituit dintr-o măsuță minusculă, de bucătărie, un scaun și un bătrân. Bătrânul poartă blugi de tăvăleală tăvăliți, o șapcă și o pereche de papuci de piele. Scaunul îl poartă pe bătrân; cât despre masă, ea poartă o sticlă de Ricard și o carafă cu apă. Moșneagul ține în mână un pahar și pare fermecat de razele opalescente, de culoarea mierii, ce se degajă de acolo. Apariția mea nu-l inoportunează, el considerând-o nulă și, exact, neavenită.

– Ei, tataie, cum e cu Ricardul? îl abordez sprinten.

Oamenii tineri adoptă totdeauna un fel de a vorbi rotunjor când se adresează unui bătrân, ai remarcat? Tinerețea e protectoare a bătrânilor pe care nu-i asasinează. Cel interpelat bea o înghițitură zdravănă înainte să răspundă:

– Ricardul? E cea mai frumoasă cucerire făcută de apă*.

Mondenitățile fiind încheiate, intru în miezul subiectului.

– Aș vrea tare mult să-l văd pe profesorul Chultenmayer.

– Ce treabă ai cu el?

– Doar să flecărim nițel.

– Știi, zice Ricardman-ul, primește puțină lume.

– Și are dreptate, asta îi îngăduie să-și selecționeze vizitatorii.

Scot o carte de vizită admirabil gravată, dintr-un portvizit Hermès anume conceput pentru asta și croit din pielea unui caiman crescut în acest scop numai cu lapte Guigoz.

– Te rog să i-o așezi în fața ochilor.

Strămoșul cu șepcuță își scoate din buzunar ochelarii, îi pune călare pe un nas acoperit cu fire de păr cenușiu, citește, clatină din cap.

– Am cunoscut, pe vremuri, un polițist, zice restituindu-mi obiectul.

– Niciodată doi fără trei, proorocesc eu la preț redus.

Și îndată ce rostesc banalele cuvinte, de la capătul orizontului sosește plin de furie un ciclon care ar merita să fie jamaican, într-atât violența lui e extremă.

Da – Bérurier, tu ai spus-o. Ori cel puțin gândit-o.

Bérurier într-un costum de blugi spălăcit, îngălbenit, jumulit cum se cuvine în epoca noastră în care cu cât semeni mai mult a vagabond, cu atât ești mai în modă.

Un Bérurier în trombă, în trompă, fără cămașă – și îi poți admira pădurea de păr taurin care i se revarsă prin deschiderea hainei încheiate doar la ultimul nasture (fiindcă acesta se află sub pântec). Șlițul cu fermoar e larg căscat, îți dai seama, chestia asta nu putea fi ratată. Gaibaracele fără șosete, vârâte în niște ceva din pânză care au vrut odată să fie bascheți și nu mai sunt decât o năclăială de bumbac și cauciuc.

---

* Această publicitate nu e de vânzare (n.a.).

– A, bun, ai și ajuns aici! recită descoperindu-mă.

I-l desemnez, printre dinți, omului cu Ricardul:

– Iată-l și pe al treilea caraliu al matale messire, n-aveam eu dreptate?

– Deci ai aflat noutatea? mă chestionează Béru.

– Despre impozitul pe capital, care...

– Naiba să te ia! Damicela, maica Mudas... La ea acasă a fost...

I-o retez:

– Știu totul, potolește-te! Te vânzolești ca un tânăr sergent de stradă care tocmai l-a zărit pe inamicul public Numărul Hunu.

– Pentru că am aflat că persoana e fiica...

– Și eu. Așa că nu mai proclama, ca de la o înaltă tribună, lucruri de acum arhicunoscute.

Întrucât omul cu șapcă și cu Ricard în curs de încălzire pare oarecum nițel descumpănit, îi declar:

– Toate astea ca să-ți spunem că trebuie să fim primiți de extremă urgență la profesorul Chultenmayer.

Moșul devine brusc convins.

– Desigur, admite el, mă duc să văd.

Și se evacuează prin ușa din fund, ca într-o piesă de Sacha Guitry, care el, dimpotrivă, o folosea ca să intre.

– Drăguță mastică, nu? zice Bérurier.

Cuvântul îi aduce anason în gură, de aceea amicul golește păhărelul recepționerului.

– Cine ți-a spus povestea?

– Otrava de nepoată-mea, care mi-a împuiat urechile cum că la profesoară-sa nu răspundea nimeni și că trebuie să se fi întâmplat ceva. Așa că am fost acolo. Și am descoperit...

– Un mort în baie.

– Da, și pe urmă, uitându-mă la hârtiile împrăștiate peste tot...

– Că madam Mudas se numea Chultenmayer pe numele de fată?

El se mohorăște.

– Cu tine nu mai poate face omul nimic.

Și alege soluția cea mai înțeleaptă: aceea de a-și oferi un nou Ricard* plin și ras.

---

* Îți jur că Ricard nu-mi dă nici un ciubuc. De altfel, de aici înainte îi voi pune pe cei doi să bea Pernod (n.a.).

Trece un timp, curgând încetișor, cum am citit recent într-un roman atât de inimaginabil de frumos, încât nu-mi pot ierta că i-am uitat titlul.

– Îți dai seama, reia Alexandre-Benoît, înviorat de Pernodul moșului (nu citisem bine eticheta, era un Pernod din 1945), ce înseamnă împrejurările când își pun ele mintea? Noi, Félisc, ieri, după-amiază. Și tu care te-ai întors la el să-i întorci arcul pendulei și ai auzit vorbele asistentei... Și pe urmă tipul care, în vremea asta, telefona după tine, ca să se poată omorî în fața ta. Și de fapt el era – dacă te gândești bine –, stai să nu spun vreo prostie, că nu e genul meu; da: era ginerele savantului, de vreme ce se însurase cu fiică-sa, nu, dacă deducțiile mele sunt corecte? Și tu care te duci la bietul tip și o găsești acolo pe nepoată-mea. Și pe urmă...

– Află că știu toată povestea, zic.

Bătrânul în jeanși se întoarce înnebunit.

– Ei, asta-i bună! Ei, asta-i! bolborosește dânsul.

– What? orăcăi eu, presimțind o nouă dramă.

– Nici unul nu mai e acolo!

– Nu știai?

– Am sosit aici acum vreo douăzeci de minute, am deschis cu cheile mele și m-am instalat pe scaun, ca în toate diminețile.

– Și profesorul când se arată de obicei?

– Nu are oră fică; după caz. Mi se întâmplă chiar să nu-l văd câte o zi întreagă, când se închide în laborator. N-o văd decât pe ea.

– Cine ea?

– Nevasta.

– Și asistenta?

– Nu există asistentă; nevasta îl ajută la lucrări.

– O tânără șatenă, tunsă scurt?

– O cunoașteți?

– Din vedere. Dar fiică-sa?

– N-o știu. Am auzit vorbindu-se de ea; relațiile dintre ei nu erau deloc bune.

– Și ginerele? Ginerele i-l cunoști?

– Pe el da. L-am văzut o dată, ba nu, de două ori. Deși între domnul Chultenmayer și băiat lucrurile mergeau prost de tot.

– A venit aici?

– Da, două zile la rând. Dar a doua oară, când a plecat, patronul îl luase rău la vale, fiindcă s-a cam dus cu crucile în vine.

– Cât e de-atunci?

– O, a fost de curând; vreo două săptămâni.

– După aceea a mai venit?

– Nu.

– Nici n-a telefonat?

– Asta nu știu, sunt paznic, nu centralistă.

– De mult lucrezi pentru profesor?

– De când s-a instalat aici, trebuie să bată în vreo doi ani. Dar îl cunosc mai de mult.

– De când?

– Din Ocupație. Fără să vreau să-l jignesc, domnul Chultenmayer e evreu de nu se mai poate, încă evreu-neamț, ca să fie tacâmul complet. Dar, pe scurt, asta nu l-a împiedicat să fie un om foarte cumsecade. Al dracului, posomorât, dar cumsecade. În vremea Ocupației ședea ascuns în imobilul meu, sub numele de Mathieu. Mathieu, cu o mutră ca a lui, mare minune, dar în sfârșit, la urma urmei era treaba lui. Locuia pe același palier cu noi, cu mine și nevastă-mea, care pe atunci mai trăia, scumpa de Rose. Într-o seară, bate cineva la ușă. Deschid. Era el, alb ca o fetișcană la prima comuniune. „Lasă-mă să intru, mă imploră, e o problemă de viață și de moarte." Îl poftesc înăuntru. Nu mai putea să răsufle, nici să vorbească, nimic. Și o dată se aude pe scară un tămbălău mare. Vreau să mă duc să văd ce-i. „Nu, nu, îmi spune el, nu deschide, e Gestapoul!" Și-mi șoptește precum că e evreu. Chiar pe când intra în clădire a văzut oprind o tărăboanță plină de friți. Câțiva au întrebat de el la portăreasă care, din fericire, nu-l zărise intrând. Așa că bietul om s-a năpustit ca un nebun, și iată că i-a venit ideea să bată la ușa mea, având în vedere că eram în relații de bună seara și că uneori o ajuta diminețile pe Rose să ducă jos gunoiul. Era grav pentru noi dacă îl ascundeam, puneți-vă în locul nostru. Dar și să-l vedem înnebunit ca un animal rănit și să auzim zbierându-se în nemțește pe scară, puneți-vă în locul nostru. Ne era aproape la fel de frică, lui Rose și mie, ca și lui, ba chiar și mai mult, deoarece, noi, nefiind evrei, nu aveam antrenament. Dacă v-aș spune prin ce clipe am trecut acolo, în vestibulul nostru... Ascultându-i pe

ăia cum urlau ca niște smintiți și ce mai spuneau, Dumnezeule! Auzind cum e spartă ușa de alături. Tropăielile de dincolo de perete. Cât o să trăiesc n-o să uit, înțelegeți? Cât o să trăiesc. Până la urmă, au plecat. Dar au lăsat pe unul de-ai lor la portăreasă. Domnul Chultenmayer a rămas patru zile la noi. Remarcați că a știut să-și arate recunoștința, fiindcă avea la el mulți bani, și cartele de alimente, mai mult sau mai puțin false. Evreii, să fim bine înțeleși, sunt obligați să fie prevăzători, cu toate necazurile care le cad pe cap de la un secol la altul, sărmanii. Cu atât mai mult cu cât, de , nu te întreabă nimeni dacă vrei sau nu să fii evreu. Peste patru zile, calea fiind liberă, l-am deghizat în damicelă, cu boarfele bietei mele Rose, și l-am lăsat să plece cu Dumnezeu. Când, ce să vezi, acum doi ani, cu cine dau nas în nas pe rue de Rennes? Ne-am recunoscut în același timp. „Dom' Mathieu!" am strigat eu. „Boujus!" Am sărit unul în brațele celuilalt. Deloc bătos domnul profesor. Și de o recunoștință nebună, ceea ce e nu cazul cu toți evreii. Îi văd, de pildă, pe cei de la cumnatu-meu. Niște inși care locuiau în casă cu el și pe care omul nu i-a denunțat cât a ținut războiul. Credeți că i-au arătat gratitudine? Cucu! Dar în sfârșit, sunt evrei și evrei, nu? Ca peste tot. Eu unul am cunoscut negri impecabili, comuniști idem; nu există regulă absolută. Dar ca să revin la întâlnirea noastră de pe strada Rennes – profesorul se întorcea din Anglia, unde stătuse mai mulți ani, și se instalase aici, în Fundătura Raiului. Am vorbit așa, de una, de alta. I-am spus de văduvia mea, de faptul că biata mea Rose a murit prematur, de un cancer într-un loc nepotrivit, și că eu sunt la pensie, lucrând te miri ce, pe ici pe colo, la negru cum se zice, chestie ca să-mi rotunjesc veniturile. Și atunci m-a angajat ca receptor domnul Chultenmayer, că îmi vine mereu să-i spun Mathieu, din cauza Ocupației. Lucrez aici opt ore pe zi. Văd de încălzire, repar robinetele, meșteresc. Când vine careva, îl primesc, adică nu-l las să treacă, ce mai. O slujbuliță bună, care nu-ți scoate sufletul.

Își ia paharul, îl descoperă, gol, se încruntă fiindcă îl știa pe jumătate plin, pe urmă îl umple și gustă, fără să-și dea seama că din motivele enunțate mai sus eu am înlocuit Ricardul cu Pernod. Trebuie să precizez că n-are nici un motiv să fie la fel de scrupulos ca mine, așa că este absolut îndreptățit să prefere

Ricardul (cea mai nobilă cucerire făcută de apă) Pernodului, fie acesta din urmă chiar și din 1945; e sau nu-i așa? Dar, în sfârșit, nu cu astea avem noi treabă.

– Când ai intrat în serviciul profesorului, acum doi ani, el era deja căsătorit?

– Firește.

– Vorbește-ne un pic de soția lui.

– Ce vreți să vă spun? O femeie nu prea deosebită, plină de conștiinciozitate, pricepeți soiul? Se ocupă de el cu tot devotamentul. Cred că i-a fost elevă înainte de a-i deveni nevastă.

– Li se întâmpla să mai plece pe nepusă masă, ca astăzi?

– Niciodată. E prima oară.

– Ai impresia că au ieșit, pur și simplu, pentru câteva clipe sau că au plecat,de-a dreptul, într-o călătorie?

– Nu prea văd diferența.

– Însoțește-ne în apartamentul lor, am să ți-o arăt.

– Dar...

– Îți spun că suntem poliția.

– De acord, dar e nevoie de un mandat de percheziție, nu?

– Cine vorbește de percheziție? Vrem doar să aruncăm o privire. Nici pomeneală să ne atingem de ceva.

– Bine atunci. Dar nu știu dacă profesorului are să-i placă asta. Detestă să intre cineva la el. Până și eu nu trec decât rareori mai departe de birou.

*

* *

În partea de jos a clădirii (întreg parterul, plus subsolul) se află încăperile destinate lucrărilor lui Chultenmayer. E absolut inutil să-ți descriu acest bârlog de alchimist modern, cu materialele lui misterioase, confecționate din oțel cromat și din sticlă, și cu aparatele a căror utilitate e imposibil s-o întrevezi. Mare lucru dacă privirea se agață de vreun obiect identificabil, căruia ești în măsură să-i atribui un nume: bec Bunsen, eprubetă, retortă etc. Aici e domeniul neliniștitor al cercetării; neliniștitor fiindcă te întrebi ce se poate oare descoperi cu ajutorul unui

talmeș-balmeș atât de impresionant. Anumite mașinării, cu forme complicate, par periculoase, și nu simți deloc nevoia să te aventurezi în asemenea locuri unde te recunoști proscris prin ignoranță.

Așa că să rămânem în pragul acestor camere, conștienți că oricum ne periclităm sănătatea, prin simplul fapt că le contemplăm.

– Profesorul primea multă lume? întreb coborând glasul, ca și când m-aș afla într-un sanctuar.

– Foarte puțină.

– Cât de des?

– Nu se poate spune că des; câteodată venea câte cineva, de cele mai multe ori era așteptat, și profesorul îl primea îndată la el în birou. Printre alții, un tip, un străin care nu era francez, cu un accent puternic, nu știu de pe unde. Unul gras, foarte blond, care purta ochelari cu ramă de aur și, nu știu de ce, plecând, lăsa mereu câte o bancnotă pe colțul mesei mele.

– Se numea cum?

Domnul Boujus își ridică o țârucă șapca și pornește să-și răcâie țeasta cu ultimele trei degete de la mână.

– Stați nițel... Un nume destul de scurt... Cerne... Terne... a, îmi amintesc: Sterny.

– Stătea mult?

– Uneori toată ziua. Mergeau amândoi să halească la un mic restaurant din rue Vaugirard, „Viteazul Caporal", unde se gătește o dumnezeiască tocană de măruntaie.

– Și în afară de acest Sterny?

– Păi, inopinați, cum s-ar zice. Rari.

Chultenmayerii nu și-au oprit partea leului pentru confortul lor personal. Într-adevăr, partea locuibilă se compune dintr-o cameră mare, în dezordine, o baie, o chicinetă și o cameră mansardată care se dorise salon, dar pe care ocupanții n-au avut nici timpul și nici, mai cu seamă, energia de a o amenaja ca atare. Astfel încât nu se găsește aici decât o canapea cuprinzătoare, plină de jurnale, un pick-up, grămezi de discuri, altele de cărți, plus un lampadar cumpărat de la un Uniprix. Pereții n-au fost tapetați și sunt acoperiți doar cu ipsosul de origine, îți dai tu seama?

Nici o sufragerie. Vădit lucru, hrana trecea pentru familie pe ultimul plan, și când cei doi clămpăneau at home, stropul de bucătărie, cu masa rabatabilă și taburetele ei, le era de ajuns.

– Mâncau în oraș? întreb.

Camaradul Boujus râde:

– Ba nu se omorau cu asta. La amiază, mă duceam eu și le luam două sandvișuri cu unt și jambon și două banane pe care le înghițeau fără să se oprească din treabă, bând apă minerală. Seara, ea pregătea haleala. Dar niște mizerii: un biftec și brânză, plus fructe, asta da, multe fructe. Nu se duceau la „Viteazul Caporal" decât în compania grasului de Sterny, fiindcă nenea ăla, cu gabaritul lui, nu era în măsură să sară un clămpău.

– Aveau o menajeră?

– Nu, pe mine și cu asta basta. Pentru treburile grele – și totdeauna în compania lui madam Margarette.

– E prenumele doamnei Chultenmayer?

– Exact. Dar, după cum constatați, nu făceau mare lucru; savanții, mai ales cei evrei, în chestiile de confort, de întreținere, de menaj – zexe. La ei – doar munca, biznesul, treaba serioasă. Păi vă dați seama că n-au nici măcar teve? Ăsta-i lucrul cel mai de mirare la mine: n-au teve. Să trăiești fără Zitrone la Seară de teatru, nici cu Litere și cifre, pe care nu le înțeleg totdeauna, dar îmi place să mă uit, mai ales din cauza lui Masc Favalelli, care e un ins inteligent, plin de bun-simț, și care ghicești cât e de cumsecade doar din felul cum găsești cuvinte de opt litere, asta, drept să spun, cum de se poate nu știu. Și dacă ați mai ști una!... Nici radio n-au. Trăiesc pustnicizați amândoi. Ba nu, sunt abonați la *Monde.* Dar *Le Monde,* ce să mai vorbim, din punctul de vedere al ilustrațiilor – poftim? În fine, fiecare cum îl taie capul...

În vreme ce flecarul ăsta își descarcă inima, eu contemplu camera mare, atât de puțin veselă, ticsită cu reviste științifice și cărți rebarbative. Plutește în ea un miros dezagreabil și imposibil de definit. Duhoare de chimicale. Și poate de trupuri nespălate. Se văd rufe murdare zăcând peste tot.

Mă duc la un șifonier. O privire îmi dezvăluie că Chultenmayerii au plecat în călătorie. Fiindcă pe placa de jos se profilează foarte limpede locul unde s-a aflat până de curând o ditamai valiză, grație prafului care înconjoară un dreptunghi cu contururi precise. Și pe urmă hainele agățate sunt foarte puține. Și a mai fost luată și încălțăminte de pe un rastel de aramă.

– Curios, nu ți-au lăsat nici un mesaj, îi zic lui Boujus.

– Asta nu-i în regulă. Nu le stă în fire.

E îngrijorat.

– Dacă nu cumva or să-mi telefoneze.

– Posibil.

– Numai că nu e neam de aparat aici, la intrare; va trebui să las ușile deschise până în biroul lui, ca să aud soneria.

În timp ce el presupune, eu cobor iarăși. Bérurier nu mai e unde l-am lăsat. În clipa când am pornit după Boujus, îmi făcuse semn că rămâne acolo, și crezusem că hotărârea îi era dictată de sticloanța de Martini (vezi, schimb iar marca, așa că n-o să mi se poată reproșa nimic, nu?). Firește nivelul lichidului pare să fi coborât, dar lui Mister Mammouth nu-i trebuie cine știe cât ca să radă câțiva centilitri de orice-se-bea. Și atunci? Unde să fie?

Îl strig prin casă: nimic.

Afară, pe modulația mea de frecvență: re-nimic.

Ce tot moșmondeanul Burdihaște? Ai vreo idee? Nu? Ca de obicei!

– Nu mai e aici amicul dumitale? se neliniștește Boujus.

– A, ba da, umblă de colo colo, evit eu. Ia spune, profesorul avea vreo mașină?

– Nu.

– Și nevastă-sa?

– Nici ea, mașina nu e genul lor. Se vede că nu-i cunoașteți; lucrurile ordinare, care îi interesează pe oameni, ei i se fâlfâia de ele.

– Ieșeau mult?

– Foarte rar. Ba da, într-o seară au fost la un concert. Altă dată s-au dus la un prânz în stil mare, chiar că madam Chultenmayer era supărată cum că bărba-său nu avea nimic mai brava să pună pe el. Iar el săracul flumina precum că detestează modernitățile, însă din câte am putut înțelege era un gen de recepție de unde nu se făcea să lipsească.

– Și ea, ea ieșea?

– Nu cine știe ce, totuși mai mult ca el. Să zicem o dată pe săptămână, își rezerva o după-masă pentru cumpărături și alte

treburi de astea. Era nevoie. Eu le cumpăram de haleală din cartier, dar restul, ţoale, chestii, nu mă puteam ocupa de astea.

– De unde pot da un telefon?

– Păi din biroul lui, vino încoace.

Mă întorc în... birou? În cazul ăsta trebuie să precizez definiţia noţiunii de birou. Dacă e vorba de locul unde un individ se retrage ca să scrie ori să studieze, atunci de acord, camera asta, prevăzută cu un vizor, ai cărei pereţi se ascund în spatele unor vrafuri de cărţi ce se sprijină reciproc pentru a-şi menţine echilibrul precar, camera asta cu o masă rudimentară ce se prăbuşeşte sub mormanele de hârţoage şi cu clasoare metalice luate din talcioc, camera asta se poate numi birou.

Formez numărul agenţiei noastre. Damicela Claudette răspunde după o eternitate.

– Ce-i asta, faceţi o grevă perlată? bombăn eu.

– Îl sugeam pe Mathias, se scuză ea.

– Sper că aţi apucat să terminaţi, fiindcă am nevoie de el.

– Încă nu. Şmecherul ăsta nu poate fi socotit drept ejaculator precoce. Se pare că se gândeşte la nevastă-sa, şi asta-l face să se reţină, adaugă ea nu fără enervare.

– Şi când îşi lucrează nevasta, se gândeşte la dumneata, iar asta, dimpotrivă, îl activează, păpuşico. Ia dă-mi-l puţin.

Ruginitul are vocea chinuită a tipilor prinşi în flagrant de coit pe furiş.

– Auzi, roşcovane, îl iau la vale, o morfoleală de chewing-gum nu e totuşi cucerirea Everestului.

– Clauclaudette vorbeşte prostii, domnule comisar, bâiguie el.

– Tacă-ţi fleanca, ipocritule! Îmi trebuie foarte urgent o informaţie. E posibil ca azi-noapte profesorul Chultenmayer şi soţia lui să fi avut nevoie de un taxi. Găseşte-l şi să ne spună unde i-a lăsat pe cei doi. Cred că ţi-am dat adresa lui Chultenmayer?

– 8, Fundătura Raiului?

– Bravo.

– Când vă trebuie informaţia?

– După ce Claudette te isprăveşte şi te închei la pantaloni, desfrânatule!

Închid. Şi tocmai atunci iată că aud un zgomot nostim.

SĂ FI PIERDUT BÉRU CEVA?

Să nu facem confuzie: sunt zgomote și zgomote, nu?

Există zgomotul categoric, ca acela al unei detunături. Zgomotul modest al unei unelte mânuite sau al unui obiect deplasat. Zgomotul ambiant, ca de pildă cel al străzii, al unei șosele, al unei gări. Zgomotul de care te îndoiești, fiindcă e abia auzibil și dispare instantaneu.

Și altele, multe altele.

Cel la care fac aluzie la sfârșitul capitolului precedent este genul sporadic, dar ascuțit. Înțeleg prin asta că e de mică intensitate, foarte scurt, dar se repetă. În bucătăriile bine echipate auzi zumzăituri de acest fel, care dispar imediat pentru a reîncepe la intervale regulate. Mașini de spălat ce pot fi reglate după dorință și care fac toate treburile în timp ce menajera se duce să se întețe.

Se întâmplă o chestie, stai, nu mișca, e un „tzzzzon". Uite, așteaptă – „tzzzzon". Ba nu, sună altfel, trebuie încă un „z": „tzzzzzon". Apoi o tăcere de zece secunde. Și-mi vine în minte că, probabil, e vorba de o mașinărie de-a lui moș Chultenmayer. Numai că de ce ar funcționa, de vreme ce savantul e „out"?

Eu – îmi cunoști temperamentul adesea tracasist? În ce măsură mă poate bântui o aiureală, chiar insignifiantă? O știi bine, nu-i așa, de când ne amândoi?

Atunci să nu te miri că Antonio se apucă minten să bată nu câmpii, ci casa. Vizitează laboratorul, apoi o magazie de scule (îți și lasă gura apă?). După care coboară la subsol, unde alte săli de experimentare și de cercetări te neliniștesc din cauza monstruoasei lor aparaturi, neliniștitoare prin aceea că nu te prinzi la ce folosește, pricepi? Spaima vine mereu din lipsa de înțelegere. Un pericol foarte limpede, explicit, ei bine, îi faci față pe față, nu-ți risipești energia cu întrebări peste întrebări. Dar aici...

Și într-o micuță cotineață neagră descopăr șmecheria.

S-ar zice că e o sală de proiecție privată sau, mai exact, colțul cu vizioneuza dintr-o cabină de montaj. Hai atunci să-ți explic olecuță, că ești greu bine la dovlecel. Și trebuie să ți se lumineze și ție mintea măcar de data asta, ce dracu! N-o să te las să mori idiotul satului!

Imaginează-ți un bloc negru, de mărimea unui televizor. Dar ecranul acestui fals aparat teve se află în interiorul cutiei, într-o adâncitură de vreo doisprezece centimetri, pricepi? Dom'le, ești sigur că ai priceput? În partea superioară a numitei cutii e un soi de rezemătoare pentru frunte, ceea ce arată că trebuie să te benoclezi la ecran lipindu-te de el sau aproape. Un tub metalic lung și flexibil pleacă din stânga aparatului (sau din dreapta, dacă ești stângaci; eu, îți dai seama cât îmi pasă mie de asta). Tubul e lung de cel puțin trei metri. Și terminat cu gargamelă mică, rotundă și plată pe care trebuie s-o apeși pentru a declanșa paralcasul.

M-ai urmărit?

Perfect.

În fața televizorului de sanchi se află un scaun pivotant, fără spătar, reglabil deci, care îi permite spectatorului să se așeze la înălțimea potrivită, indiferent de statura lui.

Și acum, acest tablou fiind zugrăvit rapid, ca o cameră de oaspeți în ajunul unui party, nu-mi rămâne decât să ți-l completez informându-te că messire Béru e așezat pe scaun, că fruntea taurină îi e potrivită în suportul de marcasme, că amicul ține în mână gargamela declanșatoare și că stă țeapăn ca, desigur, episcopul Cauchon în fața căminului, în serile de iarnă, după trebușoara de la Rouen; în sfârșit, cel puțin așa nădujduiesc pentru el.

Strig:

– Béru!

Dar el nu mișcă.

Numai „tzzzzzon"-ul vizioneuzei taie în rotocoale liniștea grea.

Santantonio se repede. Își înșfacă de umeri pretinul și-l smulge din contemplare.

O privire spre ecran.

Înțeleg de ce e pasionat de program Uluitorul. Mamă, mamă, ce mai documentar! Pe sticla minusculă e reprezentată o damă răpitoare, desfăcându-și picioarele la fel de mult ca, odinioară, bunul de Gaulle brațele, și văzându-i-se toată panarama, *urbi et orbi,* iar ticăloasa asta știi ce face? Închide un pic cartea, să nu poată citi nimeni peste umărul tău, n-aș vrea să am vorbe cu cenzura pe caz că niște minori de sub doisprezece ani (fiindcă ăsta e majoratul legal, mi se pare, de acum înainte, nu?) citesc nerușinături. Ei bine, remarcabilă puică de târfă își culisează în raniță un supradimensionat baston de mareșal; dar un ciomag de coșmar, pentru un poponist hemoroidar, un ciomag putând sluji drept firmă unui bordel sudanez, un ciomag ca în poveștile marchizei d'O, d-o rupi la fugă, în dinți și-n paișpe, cum nu ți se poate propune să crezi. Mai mult decât feroce macazul monstruos, inacceptabil, pick-hameritoriu, în stare să abolească legea falică. O dementială codobatură de cauciuc, aptă să servească drept armăsar unei vrăjitoare, ba chiar unui ucenic prăjitor. Or, damicela, din contra (sau din contre): în mărime naturală, vânturi și ploi, nu-contează-miel-să-iasă, sculați voi oropsiți, fusul ici fusul colea, la mai mare, vino-ncoa dacă ești bărbat, reușește să și-o introvertească în laminorul de bigi-bigi, fără să-și estropieze peștera muierii, nici să-și efracționeze mușchiul cornului englez. Până în plăsele! Zboing! Dispărut! Încurcălit!

După care îl du-te-vino o țârucă, imitând fluxul și refluxul omenesc, foarte ca lumea. Și, naturalmente, face fețe, convulsii, revulsii, emulsii. O imitație perfectă a coitului cel frumos care întristează atât de tare anima mea. Apoi trage afară din teacă micul (marele) obelisc autocolant și-l flutură în prim-plan, ca să ne arate că șurubelnița nu e din imitație de elefant, ca portofelele de bazar. Și filmulețul (fiindcă nu măsoară mai mult de

trei minute) ia sfârșit, ca s-o ia de la început tot atunci, fiindcă e montat în buclă, și dama se împământează în permanență, nelăsându-i direcțiunii nici măcar timpul cât să vândă, între proiecții, sarcosanctele fulgarine pentru bebeluși.

Smulg gargamela din mâna bérureeană. Grasul mă lasă s-o fac fără să sufle o vorbă. E sonat de-a binelea, s-ar zice. Apăs pe compulsorul endemic de tractare, ceea ce are drept rezultat oprirea bruscă a programului. Ecranul devine opac ca un imbecil.

– Ei bine, Prosper, scandalagesc eu, fiindcă sunt cumplit de zeflemist, dacă ai remarcat. Nu există mai zeflemegiu ca mine. Zeflemizez în orice împrejurare: mergând, dormind și chiar făcând amor. A lua la vale e viciul meu, rațiunea mea de a fi, a doua mea natură, hobby-ceiul meu, floarea mea de spirit, preaplinul sufletului meu, ejacularea precoce a gândirii mele, flacăra subconștientului meu. Mă gargarisesc cu zeflemele, mă ung, mă scald în, îmi ascut extremitățile la care sunt supus. Sunt un zeflemar profesionist, ce mai!

Așa încât aici, aplecat asupra buimăcelii colaboratorului meu, găsesc prilejul să-mi zeflemisesc neliniștea.

– E un capăt de film erotic ce ți se învârtește prin bostănel?

El ridică asupra-mi doi bieți ochi roșii și proeminenți ca niște ecrane de protecție împotriva U.V. (în limbajul episcopal: ultraviolete, mersi).

– Cu ce vă pot fi de folos? mă întreabă, cu o voce dintre cele mai păstoase, de parcă și-ar fi înmuiat-o în gumarabică.

Oleu! Alelei! Ce i-a venit, pe nepusă nici o masă, Grăsuliului? Și mai întâi ce-i vizioneta asta? Faptul că declanșatorul ei se află la capătul unei conducte lungi de trei metri nu-mi spune nimic bun. Cu atât mai mult (sau mai puțin, cum poftești, te rog, ca la tine acasă!) cu cât la nici doi metri de aparat se găsește un soi de paravan, așteaptă să-l pipăi...

De plumb! Un paravan de plumb, mai rău ca la radiologi. Ceea ce ne face să deducem că din fofoloaca escavatoare a damei din film ies și radiații periculoase. Și tontul meu de Béru, prost de să înfulece codoi de gorilă cu maioneză, vine bâldâbâc să se așeze în fața acestui spârc și-și oferă o autoședință Încursetatul! Nu lasă să se piardă nimic când vreo posibilitate de gugumănie se profilează la orizontul lui răhățesc! Exemplar

rarisim, îți jur... Mă tot întreb cum face de rămâne încă în viață în epoca noastră. Trebuie să fi încheiat un pact cu diavolul acest Faust doldora de slănină.

– Mă auzi, spune, purcoi de larve?

– Ei bine, da! Ei bine, da! Dar cine sunteți, domnule?

Un fior, destul de lejer la început, ca o adiere la suprafața unei oglinzi de apă, îmi pornește de la cărarea interhemisferică și mi se dispersează în rectumul de ceremonie, cu o forță de gradul 6 Beaufort.

Dumnezeule și scumpe Stăpâne, îl interpelez pe susnumitul. Ar fi posibil ca această mașinărie de rahat să fi zdruncinat rațiuna totuși atât de solidă a bravului meu Sanchu Pansu? Să fi îngăduit tu o asemenea inechitate pentru a-i pedepsi curiozitatea? Asta să fie răsplata pentru cele trei minutele de documentar asupra acelui Hopa-Mitică socotit drept o operă de maestru emerit al artei, deși era un biet articol de bazar?

– Mă iei în aerostat, Alexander-Benoît? insist, cu energia disperării.

– Ia ascultă, domn'e, mormăie Îngrămăditul, nu te știu, n-am avutără onoarea. Dacă vrei să mă tutuiești, ar trebui măcar să-mi zici cum te cheamă.

Vai, vai, vai...

Da, de trei ori vai!

Dar ce spun eu; de o mie de ori vai, că doar n-o să mă zgârcesc când e vorba de un prieten de-o viață. Nu am încotro, mă supun evidenței: Maiestatea Sa, dacă nu cumva simulează, ceea ce m-ar mira, și-a pierdut, în parte, mințile. Te așteptai la o lovitură ca asta?

Da?

Cum adică da? În cazul ăsta, vino de te așază aici și spune prostii în locul meu; iar eu mă duc în locul tău.

CAZUL BÉRU

Clinica e discretă, în capătul unui parc. Deși nu aparține unor autori de fraude fiscale făgăduiți unor cazne ravaillaciene, este totuși destul de înstărită. Doctorul Danloigne[1], un neurolog reputat, din lumea bună, intră în salonașul unde eu îmi exersez răbdarea admirând frumoasele costume și alte smochinguri ale lui Edgar Schneider în *Jours de France*. Locul e agreabil, elegant. Pereți acoperiți cu țesături în culori deschise, tablouri de bun gust, nici prea abstracte, ca să nu-i ia cu amețeală pe marginiți, nici prea figurative, ca să nu-ți zbârlească părul intelectual; mobile opulente, dar discrete. Pe scurt, locul ideal pentru a aștepta nașterea unui bebeluș. Un perete de sticlă ale cărui panouri sunt ridicate, din pricina căldurii, dă spre o grădină de vis, plină de polen și ciripituri.

Dar să mi-ți revin la Danloigne care termină să intre cu un pas sigur, de nene bucurându-se de puteri discreționare.

– Așadar, doctore?

Bluza albă îi e larg deschisă, pentru a-i permite înflorirea pântecului. Care burdihan îi e barat, după moda veche, de un lanț gros, de ceas, în stare să slujească la pescuirea unui autocar de turiști nemți din lacul Leman.

Se strâmbă.

---

[1] *Dans l'oigne; dans* – în, *oigne* (arg.) – anus (n.tr.).

– E grav, foarte grav. Traumatism psihic cu eminențe concave. Miuredicul lui Falstaff e profund atins și mă tem de o leziune parapontifiantă a bulbului bicornut frontal. Ceea ce, în limbajul profan, înseamnă că e vorba de o împopistruire smocofantă a conhoidului monomad, cu repilație negativă albă a corpului Gagic de Purius endemic, înțelegeți? Cu alte cuvinte, și ca să schematizez, turandota lui sasanidă a fost supusă unei deflecții unilaterale, numită încerbuirea lui Aeropago, care provoacă o disjuncție punctiformă a banduratorii echidistante. Sunteți de acord?

– Dar...

– Consecințele, mă veți întreba? Ei bine, acestea sunt de două feluri. Primo, vom asista la o petafinare molducă a trublionului tamerlanian; secundo, e previzibilă o baleiere spoliativă a cranodentului. Exact cum ați auzit: a cra-no-den-tu-lui. Și atunci, ei bine, atunci...

Își ridică brațele scurtuțe, a căror încheietură e împodobită cu o mare brățară Cartier, cu zale pătrate. Chipul de obicei sangvin îi devine apoplectic.

– E mortal? încerc să rezum.

– Nu, dar...

– Dar ce, doctore?

– Declar cu toată răspunderea că e ireversibil.

– Ceea ce vrea să spună că amicul meu și-a pierdut mințile definitiv?

Se zbârlește.

– Nu-mi plac câtuși de puțn formulele de-a gata. Afecțiunile mentale sunt mult mai nuanțate, scumpe prietene. Și nimic nu-mi dă mai mulți fiori decât faptul că o persoană îmi flutură cuvântul „nebunie". Nebunia nu există. Și fiindcă nu există, n-ar trebui să avem nebuni. Ne aflăm pur și simplu în fața unui caz. Mă înțelegi? A unui caz.

– Și acela al domnului Bérurier e disperat?

– Disperat nu. E numai definitiv.

– Vreți să-mi întocmiți rapid o listă a funcțiilor mentale care de acum înainte nu-i vor mai fi îngăduite?

– O, e simplu: pacientul a rupt-o definitiv cu trecutul lui. Seamănă cu un copil care abia s-a născut, înțelegeți?

– Inteligența?

– Intactă, chiar nou-nouță...

– Deci trebuie în întregime reeducat?

– Exact. Dar lucrurile se complică prin aceea că acest spirit nou se află într-un corp care a servit destul de mult până acum. Va intra în conflict cu instinctele și habitudinile fizice, înțelegeți? La un individ nou-născut, spiritul e acela care, cu ușurință, își asumă corpul. Actul este un ordin al spiritului. Aici însă, dimpotrivă, gândirea nu va preceda, ci va urma corpul, care e bogat în habitudini acumulate și în experiențe născute din tradiție. Vor exista deci rebeliuni supărătoare, ale căror consecințe nu îndrăznesc să le prevăd.

După care faimosul doctor Danloigne îmi întinde o mână de arhiepiscop, grăsună și ceroasă, pe care o strâng fără exces de efuziuni. Și pleacă spre alte „cazuri", cu mersul lui de porc dresat să umble pe labele din spate.

Răvășit de ce mi-a comunicat despre nefericitul meu camarad, fratele meu de vin, amicul meu din copilărie, Béru al meu, ies la rându-mi din delicatul salon.

Marele hol al clicii, vreau să spun al clinicii, tot numai sticlă fumurie, numai filodendron, numai banchete de piele veritabilă, numai tinere infirmiere pozând pentru *Lui,* menstrualul de elită, acest mare hol deci este în prezent locuit de două doamne, dintre care una plânge cu hohote atât de copioase, încât va trebui să-mi suflec manșetele pantalonilor impecabili pentru a ajunge la ieșire fără să mi-i ud. În ciuda rătăcirii mele, le recunosc pe Berthe și pe Marie-Marie, arimate reciproc în disperarea lor. Mă zăresc amândouă.

Grasa se oprește din tânguieli ca să mă invectiveze cu glasul ei de spălătoreasă beată.

– A, bravo, mersi, grozav! Frumos lucru, clasa-ntâi! Ai reușit să mi-l carbonizezi din plin pe Béru al meu, neam de traistă ce ești! Madam! Mi-a zis madam și m-a întrebat dacă sunt infirmiera de salon, fir-ar al dracului! Eu, Berthe, soția lui legitimistă. Madam! Și lui Marie-Marie i-a zis domnișoară. I-a făcut chiar nițel cu ochiul, nerușinatul. Precum că e șucară și mai nu știu cum și că tare i-ar plăcea să-i înfigă una brează de format colos! Sunt chiar propriile lui cuvinte murdare. Păi a

încasat-o țeapăn de tot mucea ăsta, dac-a ajuns să-mi zică mic madam, mie, după ce mi-a tras-o nu mai târziu de azi-dimineață la sculare, nu? Ce i-ai dat să înghită? Ce rahat de scatoalcă i-a căzut pleașcă pe dovleacul ăla găunos al lui de prostul satului? Te anunț că asta n-o să rămână așa. Eu cer despăgubiri și interese! O pensie de aproape-văduvă. Toate alea la care am dreptul. Și am și eu niște drepturi! N-o să mi-l aducă înapoi fărâmat tot, preaturbat și chestii pe Alexandre-Benoît. Un bărbat cu sănătatea lui, vitalitatea lui, halitor, băutor, sculător în tot momentul, mama dracilor! Ar fi prea lesne: să iei oamenii de vitalitatea asta, mereu în mână cu un pahar sau cu ditai coada, și să-i faci nebuni, de ajung să le zică la damele lor madame, rahat cu perje! Un tip niciodată bolnav, peste care gripele de toamnă trec fără să-i pese.

Cât ține umflarea diatribei ei răzbunătoare, nepoată-sa îi scutură brațul și protestează cu niște „Tanti! Lasă, tanti! Mai încet, tanti!" care nu fac decât să stimuleze energia Berthei noastre. În sfârșit, batoza tace, simțind nevoia acută a unei guri de oxigen. Numai așa îi reduci la tăcere pe oratori: prin lipsă de oxigen și nevoia de a se ușura. Totdeauna natura are grijă să-ți ia apărarea.

Persoana gâfâie, ceea ce face să-i sară doi nasturi de la corsajul mov cu irișsi mari, albaștri și galbeni, cu tulpini și frunze verzi, de un efect dintre cele mai amuzante.

– Nu mai zbiera așa, tanti, ce dracu! protestează răpitoarea veveriță. Nu-i totuși vina lui Tonio că unchiul a încasat o comoție. Dacă eu, ieșind de la liceu, aș nimeri sub un autobuz, nimeni nu te-ar acuza pe tine.

Și se înfige în fața mea, cu ochii strălucitori proptiți într-ai mei și gura ca un fruct viu la capătul crengii lui.

– Cum s-a întâmplat?

Povestesc, morocănos. Rezumatul a ceea ce tu știi și n-o să mă apuc să mai înșir o dată aici. Vizita mea la profă, ce-am găsit acolo, plecarea precipitată a acesteia și pe urmă, în dimineața asta, raita prin Fundătura Raiului. Și Béru care a venit și el. Aparatele, cercetările profesorului Chultenmayer, ce mi-a spus și mi-a arătat Boujus. Incorigibilul unchi Bérurier, gata oricând de prostii în stil mare, așezându-se în fața acelei vizioneuze, din simplă curiozitate, punând-o în funcțiune.

– După părerea mea, conchid, s-a aflat prea mult timp sub acțiunea Razelor Uitării. Pasionat, firește, de programul vizioneuzei, program conceput pentru a-l aduce pe pacient într-o stare de seninătate. Privind ceea ce i se arată, acesta o rupe cu propriul lui trecut. Devine, într-un fel, un tărâm al uitării...

– Tărâm al uitării – cotul! se pornește iar Grăsana, stropind din gură și de la subsuori (de altfel, probabil, și din, dar n-am la mine echipamentul de scafandru ca să mă duc să verific).

Transpiră până și din ugere neîncrezătoarea. Chemisierul ei biutiful, vangoghian, se umezește din abundență. Pletele de cârnățăreasă dinainte de război încep să se tirbușoneze din toate părțile, și moaca de roman de Zola i se împurpurează atât de iute și de tare, încât acu-acu o să dea în albastru de Prusia.

– Păi îți dai seama ce-o să deviu eu cu un tâmpit prostit care îmi zice madam, mie, soția lui legitimistă? o ține una și bună doamna Bérurier.

– O să faceți din nou cunoștință, risc eu. Asta se cheamă a pleca iarăși de la zero. Va fi o nouă existență, vei avea amețitoarea impresie că-l înșeli fără a comite totuși marele păcat al adulterului, buna mea Berthe, gândește-te la asta!

Ea tace derutată, mă privește cum se uită un băiat de la *Canard Enchaîné* la un instalator venit să-i sune la ușă, își ridică umerii musculoși, de luptătoare de bâlci, și-mi declară cu glas potolit:

– Vrei să-ți spun ce zace în fundul cugetului meu, Santonio?

Fiindcă îl prefer pe acesta fundului din chiloții ei, îi răspund că accept. Atunci își răsucește mustața cu dosul mâinii și declară:

– De multă vreme îmi făgăduiesc chestia asta. N-am făcut-o din cauza lui Béru al meu, că-mi era teamă să nu suporte niscai represalii; dar acuma, că el îmi zice madam, ce mai! Nu văd de ce m-aș jena. Ei bine, dumneata și neroziile dumitale, Santonio, mi se-ndoaie de ele. Oare mă fac bine înțeleasă?

Mă înclin:

– Oricine se exprimă în limba lui maternă, scumpă doamnă, se face totdeauna înțeles.

Ea nu încearcă să analizeze.

– Haide-mi-te, Marie-Marie! aruncă furioasă, pivotând din portbagaj.

– Unde? întreabă numita miss.

– La Alfred. Azi, la restaurantul de lângă el, se servește caltaboș, și suntem invitate.

– Du-te singură, tanti, i-o întoarce Marie-Marie; caltaboșul e specialitatea dumitale.

La care Berthe se stârnește – pentru a câta oară?

– N-ar trebui să halești și tu, auzi, artistule?

Atunci Santantonio al tău nu se mai poate abține:

– Cară-te o dată, vacă bătrână ce ești!

Și-i arunc o privire!... Citesc într-a ei în ce hal de sălbatică poate fi a mea, fiindcă un mare nor de spaimă îi trece peste bucile de purcel. Se duce învârtindu-se, scoțând flăcări pe nări și pocnind cu tocurile ascuțite pe pardoseala de marmură. Îndată ce ușa turnantă a zvârlit-o afară, Marie-Marie se aruncă la pieptul meu și izbucnește în hohote de plâns.

– Unchiulețul meu, unchiulețul meu, bâiguie îndurerată. Crezi chiar că mintea i-a plecat cu sorcova, Tonio? Ia zi, crezi, într-adevăr?

– Ba nu, țânțarule, ba nu! Cu siguranță că se poate face ceva. Da, se poate face imediat ceva.

– Ce? întreabă ea cu o smiorcăială de fetișcană.

– Să-l găsim pe Chultenmayer. El a inventat aparatul de pierdut memoria, tot el trebuie să aibă vreo idee despre cum poate fi ea recăpătată.

Acestea fiind spuse, plec să-i telefonez lui Mathias ca să-l întreb dacă are noutăți.

Are.

ZBOR DE ZI

Marea forță a polițiștilor sunt logica și încăpățânarea. Chiar când o afacere e cusută cu ață albă (ceea ce mi se pare a fi cazul și în situația noastră, nu?), da, chiar și atunci e de ajuns să te gândești și să te încăpățânezi.

Să-ți exemplarizez. Mathias a găsit fără dificultate șoferul chemat aseară pentru a-i driva pe prof și pe doamna lui. Acest domn, un anume Belcacem Houlaf, domiciliat în Villejuif, ceea ce este culmea ridichiei pentru un musulman[1], fir-ar să fie, a declarat următoarele: „Iaram în stații când centralu sun și-m zici să-m duc în Fundu Turu Aiului (ai înțeles fără să-ți mai traduc că-i vorba de Fundătura Raiului). Un butrun domunu și nevastu ai lui mă așteptе cu un mar valis și un sack di vuiaju di peli. I iou în mașn. Mî treabî la ci airoportă zbora Air Afrique. Li ruspund cî Li Bourgi. Mi zici: E bini, ai la Bourgi. Ș m-amî dusu Li Bourgi. Ira zeșe ori diminiț cându i amî lasutu colo. Ș ci mai vre sî ț spui în celaș prețu, șef? Imica? Tuncea las-m sî durm nu m mai rigula la cap cî ncep srviciu disear la opt, pricipi?"

Aceasta e înregistrarea dialogului telefonic pe care Mathias l-a avuț cu împricinatul.

Așa că Antonio, însoțit mereu de Marie-Marie care-i e necesară ca să-l distragă din durerea lui, se repede la Bourget, îți

[1] Villejuif (literal) – Orașul evreiesc (n.t.).

cade fisa? Caută un responsabil. Îi spune păsul lui. Acest funcționar, inteligent și energic, ia mintenaș un orar al zborurilor de noapte spre Africa. Fuseseră doar două ieri seară: unul la ora 11.20, către Abidjan (escale la Las Palmas și Conakry). Celălalt la ora 11.59 (era și timpul!), către Fort Lamy.

Zelosul responsabil pune să i se aducă tabelele cu pasagerii celor două zboruri. Și ce găsim noi în cel dintâi, cel către Abidjan? Hai, spune, îndrăznește! Da, dl. și dna. Chultenmayer. Asta, amice, nu era mare brânză s-o ghicești. Numai că, și aici eu îți fac figura din ce poziție poftești, Santonio explorează lista completă a pasagerilor; fiindcă, vezi tu, așa procedează un sticlete adevărat: merge până la capăt. Și descoperă un alt nume: dna. R.-M. Mudas. Nu-i grozav, crețule? Nu-i regal? Lovitură de maestru, ce zici? Deloc săraci cu duhul savantul papă și profa de fii-sa! În plină notte o taie din Paris acești oameni de treabă. Nach Afrika! Să juisezi în trențe de bucurie și nimic mai mult.

Mă look la clock. Care zice că douăspe fix.

– Mai există azi vreun zbor la Abidjan? îl întreb pe serviabilul meu Air Frace's friend.

Nu-i cazul să verifice, știe totul pe dinafară.

– La ora cincisprezece, domnul comisar.

– Locuri sunt?

– Câte doriți.

– De vreme ce tot sunteți aici, vă deranjează să-mi rezervați un loc la clasa întâi?

*
* *

– Mănânci cu mine, puișor?

– O, la naiba cu „puișor" al tău! A ajuns o marotă. Sau cauți să mă agasezi? Nu, nu mănânc cu tine, trebuie să mă întorc în oraș. Am curs la ora două: filosofie. Plictiseala lumii, ce mai! De ce ai un fir de băr în buric? Și de ce trăiești? Și dacă n-ai trăi, ce impresie ți-ar face asta? Etc. Când eram puștoaică, nu-mi imaginam că adulții sunt atât de tembeli. Și cu cât sunt

mai cultivați, cu atât se scufundă mai mult în tembelism. Măcar dacă ar analiza lucrurile logic, așa cum trebuie, treacă-meargă. S-ar zice însă că le face o plăcere răutăcioasă să complice tot ceea ce este simplu.

– Și nu poți să chiulești la cursul ăsta de „plictiseala lumii", dragostea mea mică?

Un nor delicat roz-pralină, ca un cer la asfințit, îi traversează privirea.

– Nu, trebuie să mă duc.

Se ridică pe vârful picioarelor și, mțoc, mțoc, două sărutări miaună scurt pe fiecare dintre obrajii mei.

– Hai, bye. O să-mi trimiți o vedere din Africa?

Și pleacă, ușoară, zburdalnică, aeriană. Iar eu sunt afurisit de trist, trist pentru plecarea ei, trist că aceasta n-o afectează prea mult. Oare simțindu-mă „atins până în fundul inimii" de lovitura ei neprevăzută se și detașează de mine? Drace, știi, când e vorba de ticăloasa asta de viață, nici nu trebuie să te prea miri. Pare că-ți zâmbește, și în vremea asta îți pune piedică la gioale.

Trist ca participantul la o demonstrație căruia nimeni nu-i ascultă revendicările, mă duc să cumpăr un braț de ziare, apoi mă abat pe la restaurant. Lipsă de apetit. Nod în gât. Inimă în eșarfă. Mă bălăcesc într-un foarte vâscos ocean de amărăciune. Béru al meu plecat să sorcovească... Aceste mistere adunate cu grămada și, în aparență, imposibil de dezlegat... Simpatica profă de germană care, într-una și aceeași zi, a devenit văduvă, ucigașă și fildeșiană... Și portăreasa ei, care vânează cocoși de munte așezând mii de capcane variate în preajma lojei sale... Chultenmayer și invențiile lui barbare. El și buna lui soție, atât de frumoasă, atât de tânără, pe care o târăște în frugalitățile, în ascezele cercetării științifice... Boujus, văduvul. Berthe, mai scandalagioaică la necaz ca oricând, care fuge la Alfred să înfulece caltaboș în timp ce creierul bărbatului ei face cucu... Crezi că sunt vesele toate astea? Crezi că mai simți nevoia să ajungi centenar când faci pluta în asemenea jegoșenii?

Restaurantul aeroportului este azi aproape lipsit de viață. De ce? S-a rărit traficul sau poate bipezilor nu le e foame, ca și

mie? Doar un ecleziastic se îndoapă nu departe de masa mea. Un hombre căruia nu-i poți determina religia, acum când preoții se îmbracă precum-niște-oarecare. Îi iei la grămadă, rabini sau pastori, în zilele noastre sunt o apă și-un pământ. Fac demersuri pe lângă Dumnezeu, cu mâinile în buzunare, cămașă descheiată, pulover roșu, inexprimabili în două culori. Bun, în regulă, mie mi se așa și pe dincolo, și încă cum! Dar tocmai latura folclorică are de suferit. Altădată, un popă, când îl vedeai în tren, la restaurant, pe o bancă publică – mobila locul, ca o sperietoare de ciori. Te făcea să te gândești la păcat, de voie, de nevoie, și că nu trebuie să împingi prea departe nebuniile, chiar dacă Dumnezeu n-ar exista. Alcătuiau un fel de balustradă ecleziaștii ăștia, un panou de semnalizare a conștiinței împăcate. Acum îi iei drept învățători, secretari de notar sau negustori de mărunțișuri, după cât sunt de bătrâni. Până le vezi burdihanele revărsate. Știu să repare robinete și să joace tenis. Trebuie să ne obișnuim. Să ne spunem că Don Camillo s-a sfârșit pentru totdeauna și că, dacă monseniorul o dă în bară la Econe, asta nu schimbă câtuși de puțin lucrurile. Schismele nu înlocuiesc catehismul. Fie! Nu-i cazul să-ți faci sânge rău. Ci să-i ajuți, fiindcă aici s-a produs marea schimbare: ieri lumea avea nevoie de ei, astăzi ei au nevoie de oameni. Dar ca să-i ajuți nu te mai lasă inima. Înainte, li se strecurau bănuți pentru ca papa să-și poată cumpăra frumoasele lui Royal-Deutsche iar ceilalți să poată înfuleca o halcă de slănină vinerea; acum, nu mai simțim nevoia să le dăm absolut nimic, de când muncesc la Renault ori la Charbonnages de France. În sfârșit, la urma urmei nu cumva asta e voința Domnului, să-și dea afară personalul? Nu cumva chiar El preferă să-și reorienteze peonii, să-i facă să circule pe alte dintre nesfârșitele căi ale Providenței? Atunci îmi ciocnesc oușoarele. Nu vreau să fiu mai clerical decât bunul Dumnezeu, fără glumă. Ar fi culmea, nu? După toate câte mi le-a făcut, începând cu mine însumi!

Dar ca să revin, ecleziasticul din fața mea a păstrat frumoasele tradiții ale harului clămpănelii teribil de apostolice și romane. Poate că nu mai știe să manevreze sfeștocul fără să-și scrântească mâna domnul popă-aici-de-față, dar în ceea ce privește furculița, pardon, țineți-vă bine, fraților! Își aruncă în

ghenă niște varză călită și o toacă atât de iute, cu nasul proptit în taler, încât ai zice că, dimpotrivă, o restituie farfuriei în cauză. Nu mai știi în ce sens se rostogolesc cârnații și alte jamboneli. Doar privind cum se golește farfuria începi să realizezi ce se întâmplă; e ca fenomenul roților de hodoroage care apar în filme și care par să se învârtească de-a-ndaratelea. Ah, mi-ar plăcea să-l văd pe individ la întrecere cu Béru!

Scumpul meu Grăsun! Crezi că, amnezic cum e, va mai putea vreodată clămpăni ca odinioară?

Chemări molcome... Avioane care decolează hârâind și scuipând fum negru... Drace, toate fiarele astea de călcat, care se ridică în aer, cu aparatele lor de sudură montate în târtiță, e impresionant dacă te gândești. Mai greu decât aerul! Gambetta și balonul lui! Frații Montgolfier... Timpul trece repede când îți fuge mintea la nimic și la altele. Când creierul ciugulește, țopăie de la o idee la alta, nu-ți mai dai seama cât e ceasul. Și cele care mă despart de zborul meu trec prin viesparul clepsidrei.

Mă îndrept spre sala de îmbarcare.

Ce s-o fi dus să facă la Abidjan sfânta familie Chultenmayer? Papà, mămica vitregă și fetița, atât de repede împăcați unii cu alții. încât iată-i zburătăciți în plină noapte. Și încotro? Spre Africa, nici măcar un pământ propice savanților, fir-ar drac al dracului.

În fine, o să văd eu acolo.

ÎNTÂLNIRI ÎN CER

Și pe urmă, ei bine, îmi pun niște întrebări în timp ce reactoarele acționează și stewardesele foșnesc printre noi în văluri albastre. Sunt negroteice simpaticele domnișoare, cu pistolașele mai țepene decât niște tigve. Una dintre ele mi-a tras o lovitură de țâțică în timp ce-i pasa vecinului meu un pahar cu șampanie, de-am văzut numai licurici, plus, pe deasupra (adică dedesubt) dantela de știi tu unde și care sper să nu fie Renaissance!

Întrebările mele cu pricine sunt mai degrabă sticlețești. Așa că-mi spun: „Chultenmayerii-seniori l-au întrebat pe șoferul tărăboanței care aeroport servește liniile către Africa. *Deci nu aveau întâlnire cu fiica și respectiv fiica vitregă a lor, altfel acest amănunt esențial ar fi fost stabilit, îți dai seama.*"

Pe urmă și alte marafeturi de același soi îmi trec prin dovlecel, iar eu le culeg pe măsură ce, fiindcă niciodată nu trebuie să lași să ți se mucegăiască ideile când construiești o anchetă. Dacă nu, cimentul devine spongios, și stâlpii pleacă în toate părțile.

Vecinul meu e un moș tăgârță morocănos, cu pielea gălbejită și răsuflarea ca un râgâit după ce ai mâncat vânat, și mersi frumos pentru companie. M-a și bombănit cum că mi-am ridicat spătarul scaunului în timp ce el își sorbea șampania, ceea ce i-a dezechilibrat înghițitoarea. Poartă o rozetă a Legiunii de onoare, de dimensiunile ochiului de pisică al unei biciclete olandeze și ceva mai strălucitoare decât acesta; pe urmă o pereche de

ochelari fără ramă și, pe lângă toate astea, și o mustață cenușie printre firele căreia se rătăcesc miasmele răsuflării aceluiași. Îți spui că sunt un autor cu adevărat scârbos dacă dau asemenea amănunte? Drace, păi scatologia și hiperrealismul nu-l sperie pe Antonio.

Boșorogul se apucă să scotocească într-o servietă-diplomat din piele de broască și risipește până pe genunchii mei baremuri, chestii și socoteli pline de cifre, care l-ar umple de colici pe Pitagora. Înșfacă un bloc în pătrățele și începe să toarne la cifre care mai de care, colțuroase, cu scrierea aceea plină de asperități a bătrânilor bonzi din vremurile-de-altădată-care-nu-se-vor-mai-întoarce-cât-îi-hăul-și-părăul.

Tocmai atunci pe umărul meu se așază o mână. O mână puternică și gingașă.

Ridic capul. Și timp de o fracțiune de zecime de secundă nu-mi mai amintesc, iată, unde sunt și nici ce fac pe acolo.

– O, Marie-Marie, dar ce...

Arunc peste bord eventuala urmare, ca să rezum totul într-un răget la care un leu s-ar rezuma pentru a face cunoscut tuturor că e sătul până în gât de dresorul său de doi bani de o face pe viteazul cu biciul și cizmele lui de lac.

Râde drăgălaș veverița. Pistruii îi susură ca spuma de șampanie. S-a schimbat față de cum era azi-dimineață, acum poartă un adorabil taior ușor, din stofă galbenă, și o să râzi: s-a fardat. Pentru prima oară o văd pudrată și cu ruj pe buze. Îi dai lesne cu patru ani mai puțin.

– Cum ai crezut că aș sacrifica un prânz cu tine pentru un curs de filosofie, Tonio? întreabă cu un ton de reproș.

Îmi așez mâna peste a ei. Ne aflăm amândoi într-o atitudine insolită: ea în picioare, stând de profil în D.C. 8, și eu așezat, simțind pe umăr degetele ei fermecătoare. Și bătrânul ulceros de alături, care a și început să bombăne răuvoitor printre fasolele lui de tablă. Și zumzetul fâsâit al aparatelor de sudură care ne poartă dincolo de Tropicul Cancerului, spre Ecuator...

În cele din urmă mă ridic. Mă aflu la clasa turist, clasa întâi fiind ticsită, în ciuda faptului că pasagerii avionului sunt puțini, dar nu știi cum e viața? Există oameni bogați, cei deloc bogați, însă care se prefac că au parale, și cei care au drepturi. Așa că

toți se înghesuie la nivelul superior, firește. Societatea de consumare, firește. Stewardessa cu sâni de piatră care mă făcea să rup scaunul din cauza bustului ei se înnegrește (!) văzând că evacuez locurile. Nu i-ar fi displăcut să lege un flirt cu mandea de-a lungul kilometrilor. Îmi și mărturisise numele ei: Aisha. Dar s-a înmuiat constatând cum puterea lui Marie-Marie învinge puterea ei de Aisha.

– Va să zică te-ai întors acasă să-ți faci bagajele? întreb nătâng, cum arată vărul de la țară cu pantofii lui noi (în vreme ce vărul de la oraș poartă acum saboți!).

– Și ca să iau bani și pașaportul.

– Aveai bani?

– Economii destul de substanțiale, da, scumpule.

– Și te-ai fardat?

– Pentru ca vameșii să nu se uite prea de aproape în pașaport și să vadă că am doar șaisprezece ani.

– Și de ce-ai venit, vorbăreață?

– Ghici...

– Am să ghicesc mai târziu.

Privește prin hublou. Survolăm Franța, foarte cârpăcită, dar totdeauna nouă când e soare. Profilul fetei pare o medalie pe fundalul geamului strălucitor.

– Machiajul tău mă intimidează, murmur.

– Cu atât mai bine, zice ea fără să se întoarcă.

*
* *

După cum ar spune dragul de Béru, o ploaie antidiluviană potopește aeroportul din Abidjan când aterizăm acolo în zorii zilei următoare. Când scriu ploaie, mă mențin în limitele convențiilor, fiindcă în realitate e vorba de trombe de apă.

Un funcționar al aeroportului, îmbrăcat într-un șort kaki, o cămașă albă cu epoleți și o claie de păr afro care face ca mutra să-i semene cu o claie de fân negru, se găsește la picioarele scării, înarmat cu o umbrelă de escortă, pentru a-i pilota pe pasageri la autobuzul de pistă oprit în capătul aripii avionului.

Dar fiindcă nu are decât o ciupercă și se străduiește să se pună la adăpost mai ales pe sine însuși, debarcații preferă să galopeze până la vehicul. În răstimpul necesar efectuării celor opt pași indispensabili, ne udăm până la șale, iar adâncitura șirei spinării ne bolborosește ca un burlan.

– Nu așa îmi închipuiam Africa, zice veverița clănțănind din dinți.

– Trebuie să ne temem de ideile preconcepute, zâmbesc eu.

Stăm claie peste grămadă. Șoferul, un ivorian superb care, ce-i drept, nu vede mare lucru prin toiul potopului de afară, demarează știi în ce? În trombă. Să-ți mai spun că e un opoturnist? Ne purtăm ca niște sticloanțe-puse-în-picioare-într-un-coș-așezat-pe-spinarea-unui-măgăruș-care-escaladează-Anzii-Cordilieri. Hodorong! O tumbă. Lumea orăcăie, mârâie, protestează. Profit de ocazie ca să deschid pe blat servieta bătrânului morocănos și să redau baremurilor lui de rahat libertatea, ce mama dracului, n-o să ne lăsăm viața făcută harcea-parcea de ele, baremuri și alte porcării care prevăd totul, inclusiv persoana ta, te reglementează, te leagă burduf, să nu miști în front, te etatizează, birocratizează, demoralizează, neutralizează. Care ți se pun în drum, ce mai. Asta e mizeria, această voință de a ți se pune în cale, dezlănțuită împotriva ta de atâta timp și care se accentuează din ce în ce mai mult, ca vâscozitatea unei mlaștini unde te împotmolești, biet cervideu care nu mai crește decât prin podoaba lui de încornorat congenital.

Marie-Marie stă vârâtă în mine. Și prezența ei, atât de aproape, mireasma foarte subtilă mă deconcentrează fundamental. Dar ce, e vorba de o anchetă sau de un voiaj de nuntă? Călătorii put a câine plouat. Dar dincolo de miasma lor, mirosul puternic al Africii reușește până la urmă să ni se impună. Ghicim fierbințeala prin ploaia atât de intensă. Arome răscolitoare de plante, ca nicăieri aiurea.

Marie-Marie e persoana căreia îi simt rotunjimile? Cum să fac să scap de complexul incestului care pune stăpânire pe mine? Cum s-o uit pe fetița care era în urmă cu abia câteva zile?

– Mătușa ta știe că ești aici?

– Scroafa aia grasă? I-am lăsat un bilet că mă duc pentru câteva zile la o prietenă.

– Și-o să te creadă?

– Minciunile nu sunt făcute ca să le crezi, ci ca să ocolești adevărul, răspunde ea, nu fără o oarecare pertinență după părerea lui mandea.

Busul le deșartă în frumosul aeroport modern, împodobit tot cu drapele ale Coastei de Fildeș, care seamănă cu acelea italiene, numai că roșul e înlocuit de portocaliu. Hoarda noastră murată e dusă la biroul vămii, unde ofițeri frumoși, grozav de bine înțoliți, ne examinează pașapoartele. Nu zic nici pâs în privința vârstei tovarășei mele. Bun; bagajele pe banda rulantă. Apoi un taxi. Un Pigeot 404, în comparație cu care o pubelă de la Grotte d'Or ar putea trece drept trăsura de ceremonie a Maiestății Sale șahul Durand.

Drivat de un zâmbăreț acrobat de la zidul morții, scoate în timpul funcționării zgomotul produs odinioară de vechile vapoare cu zbaturi. Taximanul, foarte tânăr, cu un tee-shirt care preamărește gloria echipei de fotbal din Saint-Étienne, și-a obținut, cu siguranță, permisul pe mașinuțele de prin bâlciuri, se vede după felul cum demarează în viteza a treia, cum rulează cu două roți pe trotuar, cum semnalizează stânga pentru a vira la dreapta și cum se proptește cu coatele în claxon ca să-și croiască repede drumul.

– *Hotel Ivoire,* ești sigur? mă întreabă pe când abordăm mahalalele Abidjanului.

– Da, da, sunt sigur.

– Nu ți-ar plăcea mai bine altul, mai drăguț, unde ai avea preț ca de pretin? Un amic al meu care îl ține. Dacă te aduc, te îngrijește ca lumea.

– Frumos, dar sunt așteptat la *Hotel Ivoire.*

– N-ai decât să retragi comanda. La pretinul meu e viață pe picior mare de lux, știi? E o piscină și altele...

– Nu, mersi.

– Totuși îți arăt, e în drumul spre *Hotel Ivoire.*

Resemnat, o las baltă. De altfel, felul lui de a pilota îmi dă destul de gândit și așa. Răstoarnă un cărucior de hamal, calcă un câine famelic, declanșează cincisprezece crize de tahicardie la bătrânetul de pe drum și, în cele din urmă, virează în unghi aproape drept pe o străduță nepavată, pe mijlocul căreia o apă

noroioasă se scurge cu frenezie din fluviul Dra, umflat de ploaie.

În răstimpul escapadei, miss Codițe s-a agățat de brațul meu, pentru a păstra o aparență de echilibru, dar și pentru că, Driverman frânează atât de puternic, încât, deși mă aflu pe bancheta din spate, puțin lipsește să cobor de pe cea din față.

– Aici e, ne face cunoscut, arătându-ne o construcție sub diluviu.

E vorba de o baracă albă, așezată perpendicular pe uliță, cârpită cu bucăți de tablă și pe care cineva a scris „otel" cu litere negre, cu vopseaua scursă. Este parcă tăiată în felii de o succesiune de uși care o deghizează în operă de artă suprarealistă, fiindcă lunga fațadă nu are nici o fereastră – doar uși. E un soi de vagon de cale ferată, fără geamuri. Un butoi de mari dimensiuni, tăiat în două și pe jumătate îngropat, slujește drept piscină, chestie care se vede după robinetul aflat într-o latură a instalației și montat la capătul unei țevi. Două biciclete ruginite stau rezemate de fațadă, un hangar alăturat e plin de puștani mânjiți de rahat, iar cadavre de șobolani înecați zac prin curtea despre care nu spun decât atât.

– Vii să vizitezi împreună cu frumoasa ta doamnă? propune plin de solicitudine încăpățânatul vânător de mușterii.

– Ba, dracii să te ia, îți poruncesc să ne duci la *Hotel Ivoire!* mă înfurii eu.

Tânărul șofer se șucărește. Când încetează să mai zâmbească, pare aproape amenințător.

– Bine, bine, e în regulă! mormăie.Tu, ăștia, albii, toți sunteți proști împuțiți.

Execută o manevră despre care n-ai putea crede că e în stare un vehicul alimentat cu benzină, și iese din fundătură continuând să debiteze chestii rasiste pe care prefer să nu le ascult, fiindcă zadarnic sunt sută la sută de părerea lui, calitatea mea de alb mă împiedică s-o exprim, cu voia sau fără voia mea.

– Așteptați! zice deodată Marie-Marie.

Dar celălalt e prea încins ca să-i mai dea ascultare. Tot ce dorește acum, că a ratat un comision, e să ne arunce pe pavelele din fața *Hotelului Ivoire,* și pe urmă adio și n-am cuvinte. Puștoaica aproape a îngenunchiat pe bancheta desfundată și privește

prin luneta mașinii, deși aceasta e la fel de curată ca și geamurile peronului unei gări a cărei linie n-a fost încă electrificată.

– Ce e? întreb.

Ea îmi arată o siluetă sub valurile ploii. Aceea a unui nene înalt, în impermeabil verzuliu și purtând pe creștet unul dintre acele prezervative transparente care ți se vând pe trei franci și șase parale în Euromarcheuri pentru a apăra capetele de Bulă de intemperiile neașteptate.

– Ei bine? insist.

– Îl recunosc pe tipul de colo, zice ea.

Respectivul a dispărut într-o fundătură. Dăm buzna acum pe rampa de la ieșirea din oraș, pentru a ne cățăra spre magnificul *Hotel Ivoire*. Ploaia a încetat instantaneu și, cât ai număra până la unu virgulă patru, iată că soarele își reintră în drepturi.

– Cine era?

Ea se gândește. Și-mi adresează un semn nerăbdător, poruncindu-mi să tac, ca să nu-i încurc combinațiile reflecțiilor.

– Nu-mi aduc aminte, se arată învinsă în cele din urmă. Dar o să descopăr.

*
* *

Pentru a-i reda conducătorului zâmbetul, îi strecor un bacșiș de două ori mai mare decât prețul cursei. Dar dacă îți închipui că o să mă pupe în... vreun loc pentru a-mi mulțumi pentru o atare larghețe, te-ai ars!

– N-ai dolari sau franci elvețieni? întreabă încruntat de necaz.

– Nu, fiule, iartă-mă.

– Ar trebui să *ai:* francii francezi sunt rahat și nimic altceva.

După ce mi-a oferit acest curs rapid de economie, adaugă arătând spre palace:

– La pretinul meu poți să mergi cu francii tăi, aici nu!

LA VÂNĂTOARE

Camerele ne sunt alăturate și dau spre același balcon. Orașul se desfășoară în evantai și la picioarele noastre, fiindcă se află într-o poziție dublă, și pe urmă există marea, portul, o viziune neașteptată a Manhattanului. Un Manhattan alb, scânteind în lumină.

Lucru grozav – Marie-Marie și eu ieșim în balcon în același timp. Despărțiți de oleacă de barieră cromată. Jos, piscina începe să existe după furtună. O faună disparată o asaltează, în costume de baie, totuși diversificată. Privirile mi se lipesc de emisferele unei blonde zguduitoare care polarizează atenția generală. Costumul ei se reduce, pe revers, la dimensiunile unui șnur de mărțișor, și de câte ori stăpâna se apleacă, ai impresia că te joci de-a v-ați ascunselea cu tunelul Mont-Blanc al respectivei, prefer să ți-o spun de-a dreptul decât să mă învârtesc în jurul borcanului cu dulceață.

– Interesant? bombăne coțofana hoață, cu tonul soției acerbe, care contează atât de mult pentru nobila cauză a divorțurilor.

Mă smulg din contemplarea mea plină de reverie. Mica hurie are priviri turbate.

– Știi, Marie-Marie, murmur, dacă într-o zi ne vom căsători, nu trebuie să mă scoți din sărite cu asemenea curiozități.

– Nu, firește, admite ea cu aerul unui pisoi care tocmai și-a înghițit porția de lapte și mai vrea una.

Și adaugă:

– În fond, e mai bine așa, fiindcă pot să mă pregătesc. Îți dai seama, Tonio, de șansa pe care o ai de a-ți putea forma viitoarea soție?

Îi zâmbesc. În bătaia soarelui, e, într-adevăr, formidabilă fetița asta. Înfățișarea lipsită de grație a pubertății i-a dispărut. E grozavă peste tot, bine croită, apetisantă.

– Bun, e timpul să mă duc la treabă; ce-o să faci până mă întorc?

– Vrei să vin cu tine?

– Nu, prefer să lucrez singur. Cumpără-ți de la un magazin din hotel un costum de baie și du-te să te scalzi.

– În tovărășia tuturor marțafoilor ăia? Te-a bătut soarele la cap? Te-ai uitat nițel la adunătura aia de fustangii? Nu simt deloc nevoia să vină să mă seducă, e o chestie pe care n-o suport. Iată de ce, când te-am văzut scoțând limba din cauza blondei de acolo, mi-a sărit mustarul. Aș vrea atâta să nu fii ca toți ceilalți, Tonio!

Universul este în întregime albastru, alb, verde. Culori crude, fierbinți. Parcă nici n-ar fi existat furtuna de adineauri. Totul este deja uscat și încins.

– Atunci ce hotărăști?

– Mă duc să despachetez și pe urmă o să casc gura prin magazia asta frumoasă. Unde ne întâlnim?

– La bar, la ora douăsprezece. Dacă te-ai odihni puțintel? N-ai dormit deloc în avion.

– O să văd eu... Știi ceva? Mă gândesc la individul de adineauri. E o chestie să întâlnești, pe nepusă masă și atât de departe de Paris, o față cunoscută de undeva...

– Cu cât ai să înaintezi în vârstă, cu atât o să-ți dai seama că viața e scurtă și lumea minusculă, puicuțo.

Și mă întorc la iuțeală în camera mea, înainte ca veverița să se furibundeze pe motiv de „puicuțo", care o scoate din minți de fiecare dată.

*

* *

Recepționerul, un tânăr negru, înțolit ca un mylord, mă ascultă fără să înceteze să scrie într-un imens registru.

E un băiat foarte vorbăreț, dar mă întreb în ce circumstanțe, foarte amabil, dar nu știu cu cine, și deosebit de serviabil cu niște persoane a căror existență o ignor. Bine, dar nu poți nădăjdui să întâlnești întruna indivizi care să-ți cadă la picioare, nu? Și pe urmă, să mergi doar pe covorașe din fața patului te obosește cu timpul. Dovada – sunt băieți care se mențin în formă escaladând Himalaya.

În sfârșit, când a terminat să caligrafieze paragraful cu cerneală albastră ca mările Sudului, frumosul tânăr ridică fruntea și îmi adresează un „Domnul?" atât de sever, încât desfid nouăzeci la sută dintre oameni să-și mai amintească ce se pregăteau să-l întrebe.

– Trebuia să mă întâlnesc la Abidjan cu niște prieteni, zic, și aș vrea să știu dacă au tras la dumneavoastră. E vorba despre domnul și doamna Chultenmayer și doamna Mudas.

Frumosul negru – Doamne, ce frumos e și Doamne, ce negru e! – mă măsoară cu privirea pe care o adopți când un amărât sună la ușa ta, solicitând o întrevedere de cea mai mare importanță, pretinde el, în timp ce ține sub braț un aspirator.

Ezită. De ce? Asta-i treaba lui. Fiecare reacționează cum poate și își conduce viața tot așa. Încerc să-l dezamorsez printr-un zâmbet cinstit și masiv, apoi o mică expresie de scuză că nu am o pigmentație mai întunecată; dar aceste eforturi, totuși lăudabile, nu-l îmbunează. Îl las în voia examenului său de conștiință. Răbdarea mea și self-controlul (una fiind copilul celuilalt) sunt răsplătite. Iată-l că înhață un al doilea ceaslov cu pijama de pânză neagră.

– Când? face laconic.

– Ieri! mă aliniez eu.

Degetul cu unghie de culoarea topazului (ar fi scris Ponson du Térail, căruia i se rupea de asta și mai abitir decât mie) se așază în partea de jos a unei coloane pe care începe să urce. Iar eu îmi spun că la sosire aș fi putut cere informația în timp ce eram noi înșine înscriși, dar ud cum ajunsesem, nu aveam decât grija unei băi și a unor țoale uscate.

– Domnul, zice omul meu.

– Cum adică domnul?

– Am înregistrat, într-adevăr, un domn Chultenmayer ieri seară.

– Fără doamnă?

– Fără doamnă.

– Și fără Mudas?

– Fără.

Închide registrul cu o pocnitură, ceea ce îmi aduce aminte de un amic de odinioară, copil de cor și care, la sfârșitul slujbei, părea să tragă o lovitură de tun în biserică, atât de tare pocnea cartea sfântă. Trebuie să menționez că preotul nostru era constipat la urechi.

Va să zică așa...

Nici urmă de doamne. Ce s-o fi întâmplat cu dragele de ele? Să le fi aruncat în mare tata Chultenmayer la trecerea peste Tropicul Racului? Ce zici, îmi dă din ce în ce mai mult de furcă acest nasuliu.

Scot o bumașcă din profunzimile buzunarelor, o bancnotă foarte arătoasă, reprezentându-i pe niște localnici care au un aer plin de mulțumire că trăiesc în acest colț de lume. O împing în direcția vizaviului, care o ia de parcă ar fi o coajă de măr și o aruncă sub pupitru ca pe un chiștoc într-o scrumieră.

– Ce cameră are domnul Chultenmayer? îmi permit eu.

Amabilul informator are memorie, fiindcă nu-și mai dă osteneala să deschidă cartea de farmece.

– O sută patruzeci și opt.

Sunt gata, în virtutea obișnuinței, să-i spun mersi, apoi hotărăsc că asta ar risca să-l jignească, așa că mă îndepărtez fără o vorbă.

*
* *

Ah, fermecătoare subretă! Doamne, ce frumoasă e în bluza cu dungi fine, albastre și albe! Știi cum? De-ți vine s-o cronțăni. Un chip de zeiță neagră, pielea cafea cu mult lapte și obraji roz. Buze de un cafeniu trăgând spre bordo. O privire tandră și zâmbitoare. Cât despre șasiu – mamă, mamă! Tocmai îi „face camera" profesorului Chultenmayer când apare și mandea. Cântecul languros al aspiratorului nu mă lasă o audă să venind*.

---

* Nu sună prea bine, dar trebuie să încerci totul, să nu-ți fie frică de tentative, nu poți rămâne întruna cu stiloul în sân, ce naiba! (n. a.).

Doar mâna mea febrilă pe brațul ei răcoros o face să tresară. Trage o lovitură de călcâi comutatorului de pe Electrolux care, ascultător, își ține fleanca. Părerea mea e că pe aici aspiratoarele sunt probabil mai puțin bătrâne decât centenarii.

– Bonjur, ciripesc îndreptându-mi buzele și ochii spre ea.

Persoana îmi trimite dinspre dinți o sclipire de far. Drace, ce albeață! Încasez cel puțin două sute de wați în retine, trași la gura țevii.

– B'jur! răspunde.

– A plecat domnul care locuiește aici?

– Da, acum trei minute.

Un zumzet îmi răsună unde știi tu, adică în contorul albastru, de sticlete. Totdeauna e dezagreabil să afli că l-ai ratat pe insul pe care-l cauți de niscai vreme. Cine știe dacă profesorul Chultenmayer n-a trecut prin spatele meu în timp ce mă informam cu privire la el?

– Stă singur?

– Păi da, domnule.

Și-mi scapă întrebarea aceea idioată, deznădjduită, dar care trebuie pusă totdeauna, în ciuda inutilității ei:

– Nu știi unde s-a dus?

Ca și când această cameristă cu un minunat cap de Venus din teracotă ar putea cunoaște în ce mod își folosește timpul inventatorul Razei Uitării. Trebuie să fiu eu ca să-mi închipui o atare enormitate, îți jur!

Răpitoarea își încheie de mântuială halatul, fapt pentru care îi sunt recunoscător, fiindcă respectiva neglijență îmi îngăduie să-i descopăr coapsele fabuloase. Ei și ce, o pereche de coapse e o pereche de coapse și atât, cu cât le vezi, cu atât îți rămâne mai puțin de văzut, nu? Sau mă înșel eu?

– Ba da, domnule, știu. Am bătut la ușă, să-l întreb dacă pot să-i fac curat în cameră. El mi-a zis că da. Pe urmă a sunat telefonul, și el l-a ridicat și a răspuns că da. Pe urmă că o să coboare să-l întâlnească îndată, pe urmă că să se întâlnească în parking, că poate să-și și scoată mașina*.

---

* E cazul să te pun să remarci că eroii mei negri nu escamotează „r"-urile, cum se obișnuiește în literatura despre care mai bine să nu vorbim? Și că în cărțile mele, chiar când se rostește „monsieur" deslușești perfect sunetul „r" (n.a.)

– Cine, scumpeteo?

Ea gângurește.

– Scumpetco! Va să zică aveți poftă să vă regulați franțuzește dacă îmi spuneți așa. Eu mă regulez franțuzește, la fel de bine ca la Paris. Vreți să ne regulăm franțuzește amândoi? Înainte să lucrez aici, făceam trotuarul, dar peste tot e plin de golani care îmi luau câștigul. Așa că îmi place mai mult să muncesc. E mai puțin obositor și pot să-mi păstrez bănuții, iar din când în când să mă regulez franțuzește cu bărbați frumoși ca dumneavoastră, care regulează ca lumea, cum trebuie, franțuzește.

Și-mi telefonează o mână în șliț.

Rapid, expert, drăguț, promițător.

Îi culeg dextra și o mângâi între lopețile mele fraterne. Nici ciupercile nu ies cât ai bate din palme, nu? Am alte păsărici de sfredelit acum. Mă și vezi, în plină anchetă, cu Marie-Marie în hotel, făcând-o pe amantul nebunatic, cu o strengăriță de subretă fildeșiană!

– Stai nițel tu, nu confunda blenoragia cu precipitațiile, dulce comoară; îmi povesteai că domnul bătrân îi spunea unui anume „el" să scoată mașina din parking?

Tutuirea neașteptată o face să întrevadă urmarea sub auspicii propice. Prevede o frumoasă devenire a relațiilor noastre.

– Da, așa zicea și că o să-l întâlnească.

– Dar n-ai idee cine era acel faimos „el"?

– Cred că era un domn sau o doamnă, răspunde ea fără ambiguitate.

– Bravo. Bătrânul n-a rostit nici un nume?

– Nu, nici unul. A spus doar „Da". Și pe urmă a adăugat: „De acord, vă găsesc în parking, începeți și scoateți-vă mașina." Și a plecat.

Deci îi vorbea corespondentului cu dumneavoastră. Oare Chultenmayer își tutuiește soția? Mi-ar plăcea să-l am la îndemână pe moș Boujus ca să-l întreb asta.

– Cum era îmbrăcat domnul din camera asta?

– Ca un domn adevărat.

– Adică?

– Avea un costum adevărat, cu haină, și o vestă și cravată, și de asemenea pantofi, și pe urmă pălărie.

– Ce culoare are costumul lui adevărat?

– Gri foarte închis, știi cum?

– Și pălăria?

– Negru. Știi cum?

– E-n regulă, mersi.

– Atunci vrei să ne regulăm franțuzește? Îți fac totul ca la Paris: cu ulei de palmier în dos. Și-ți învelesc și bibilica în frunze de kokikako, să se încălzească. Exact ca la Paris, îți jur. Poftim adresa mea de acasă, mă găsești acolo seara, începând de la șase.

Foarte bine organizată, donzela îmi strecoară în buzunar un dreptunghi de hârtie. Îi promit o vizită promptă și mă ușchesc.

*

* *

Parkingiul e un băiețică înalt, în uniformă, purtând pe cap o șapcă galonată. Asemeni cuțitelor din serviciul vitezei armate helvetice, are mai multe întrebuințări, și în cazuri nevoiașe pune mâna și la bagaje. Când își trage bluzonul pe el, i se mai întâmplă să și spele tăblării auto, adică tocmai ce face când eu mă ivesc în parcare.

– Salut, fiule, îl abordez familiar. Ai văzut vreodată o bancnotă de un dolar?

Îi arăt una care ardea gazul într-o despărțitură a portofelului meu.

– Da, îmi răspunde bureținд abdomenul unui Citroën negru, e plin de americani în hotel.

– O vrei?

– Puneți-mi-o în buzunar, vă rog, am mâinile ude.

Îi vâr bancnota acolo unde îmi arată cu o mișcare a bărbiei.

– Probabil că ai văzut un moșneag într-un costum gri și cu o pălărie neagră, nu? În urmă cu câteva clipe?

– Cel care își făcea vânt cu pălăria?

– Fără îndoială. Cineva îl aștepta în mașină, știi?

– Da.

– Cam cum arăta hodoroaga?

– Un Chevrolet mare, decapotabil.

– Cine o conducea?

– Un șofer.

– Cam cum arăta șoferul?

Buretistul se oprește din buretat. Stoarce deasupra găleții zoofitul mort, apoi își șterge fruntea transpirată.

– Și ce-ar mai trebui să vă zic pentru dolarul ăla? mă întreabă râzând.

Dar nu e decât o glumă din parte-i.

– Sunteți de la CIA, nu? zice.

Fiindcă ignor dacă acest organ este sau nu în grațiile lui, prefer să eludez, estimând că lipsa unui răspuns este adesea mai satisfăcătoare decât un da sau nu cinstite și răspicate.

Moaca mea posomorâtă îl excită.

– Bine, hai să vă spun. Șoferul era un negru ca și mine. Dar mai bătrân, cu părul alb, așa cum nu-i al meu. Iar hodoroaga, nu știu dar mi se pare că era o mașină oficială, din cauză că avea pe aripa din față un portdrapel, dar fără drapel. Și era înmatriculată aici, în Coasta de Fildeș. Iar șoferul a venit în urmă vreun sfert de oră. L-am pus să tragă acolo, la umbră. Fiindcă într-o decapotabilă lăsată în soare îți prăjești dosul dacă te așezi. El a intrat în hotel. Și pe urmă s-a întors doar cu puțin înaintea bătrânului care își făcea vânt cu pălăria lui neagră. A scos mașina din parcare și l-a așteptat pe bătrân aici, vedeți? Și când a sosit tipul făcându-și vânt cu pălăria, șoferul i-a deschis portiera din spate. Și gata, au plecat. Trebuie să fie nemaipomenit de grozav să lucrezi la CIA, ai?

– Formidabil, zic, căpătăm haleală pe gratis, și pistoalele ne sunt achitate de cei de la securitatea socială.

– Da, așa am auzit și eu.

Mă întreb ce conduită să adopt deocamdată. Poate că lucrul cel mai urgent ar fi să scotocesc prin camera lui moș Chultenmayer, de vreme ce el e în vizită la mahării fildeșieni, nu?

UN DINTE PE EL

Fermecătoarea micuță care se regulează franțuzește termină de pus totul în ordine. Fredonează pe nas o melopee foarte fainâ, ceea ce îi lasă libere buzele ca să fumeze o țigară.

– Iar ai venit? Oi vrea tu să încerci pe loc amorul parizian, dar eu mai am încă șaisprezece camere de aranjat, și materialul pentru treaba aia îl țin acasă. Cum ai vrea să fac amor parizian fără ulei de palmier și frunze de kokikako?

– Evident că nu vreau, o liniștesc. Am venit doar să-l aștept în cameră pe domnul cel bătrân, așa cum mi-a cerut chiar el; mi s-a spus asta la recepție.

– A, bine, atunci vii la mine diseară?

– Am să fac imposibilul.

– E lângă port, ai să vezi, un loc foarte drăguț.

Își adună materialele fildeșiene de făcut curat, care sunt foarte occidentalizate, și se retrage arătându-mi o superbă limbă extracomestibilă, căreia îi subliniază promițătoarea agilitate făcând-o să execute câteva rotații, cu viteza unei elici acționate de un motor Rolls-Royce.

Îndată ce a plecat, mă pun pe treabă.

Dar eșecul nu întârzie, fiindcă bagajele, destul de subțirele, ale profesorului Chultenmayer nu conțin decât efecte personale a căror modestie e deosebit de revelatoare cu privire la frumosul spirit pe care îl acoperă.

Nici în materie de hârțoage rezultatele nu sunt mai breze. Totul e neutru, trist și lipsit de interes.

Privesc cu ochi hulpavi la telefon, sperând că aparatul va suna precum, în astfel de cazuri, într-o puzderie de romane de soiul ăsta, pentru a prelungi în chip fericit magicul fir conducător; dar poți să te duci să-ți faci un ou cu maioneză! Nothing. Așa că, n-am ce-i zice, de vreme ce bucoavna asta e altfel decât celelalte, mă car fără să fi aflat nimic în plus față de ce știam când am intrat aci.

Și nevastă-sa, simpatica roșcată? Și fiică-sa, văduva asasină? De ce s-au despărțit după sosirea la Abidjan?

Cobor pe scară. Béru îmi lipsește. În ce stare o să-l găsesc, gagicarul meu de la primărie?

Nu știu dacă ai fost vreodată la *Hotel Ivoire*. E una dintre cele mai mișto realizări de soiul ăsta pe care o poți găsi în Africa. Mare, luxos, agreabil, serviciu fără cusur. E grozav să-i degusți climatiul în climatizarea lui plăcută. În stânga holului, cum intri, o scară coboară spre subsolul convertit în magazin de artă indigenă, unde se pot cumpăra nenumărate lucruri stimabile. Îmi spun că ar fi interesant să mă duc să târguiesc un suvenir de calitate (pe englezește *of quality),* pentru Marie-Marie. Așa că mă angajez pe scară ca să.

Și instinctul de copoi funcționându-mi ca uns, iacătă-mă că am impresia de a fi urmărit. Cine va putea vorbi vreodată de apăsarea unei priviri simțite în ceafă? Eu, de bună seamă; am talentul necesar pentru asta, nu crezi? Ei bine, totul se traduce printr-o brutală senzație de neliniște, ca și cum capeți deodată certitudinea că ai uitat să faci nu știu ce important. Neliniștea se preface în stânjeneală. Privirea care se operează în spatele tău are consecințe în parte din față a persoanei tale. Un zid de tăcere se așază între cea din urmă și mediul înconjurător, în vreme ce o sirenă silențioasă – ei da! – începe să urle în subconștientul tău. Saliva capătă gustul sărat al pericolului, și ceafa ți se face fierbinte. Un sfat pentru asemenea cazuri: niciodată să nu te întorci brusc. Firește, volta îți poate îngădui să-ți descoperi observatorul; dar nu totdeauna și, cu siguranță, îi arată acestuia că ești în stare de alertă. Așa că fă-o pe tacticoso-potolitul, fără să te atingi de el fie și numai cu coada pupilelor.

Hotărăsc să cobor la subsol. Locul e bine luminat, și caracterul deosebit al chestiilor indigene prezentate aici îți apare în totalitatea lui. E pe bază de statui și statuete negre, de măști, arme, bijuterii și obiecte uzuale. Iar când e primitiv, tocmai în astea geniul uman îți devine mai evident. Ce de mai simț artistic au tipii ăștia în ei! Ce de mai gust pentru frumos! Câtă nevoie de a-și face mai drăguță viața de zi cu zi! Nenea analfatontul, care se pitește în fundul savanei și care face un spătar pentru scăunelul lui și care împodobește numitul spătar cu gravuri! Și care își umple boreasa cu bijuterii din ce-i cade în labă: lemn, minerale, cochilii. Și care își reproduce în bucăți de trunchi imaginea frustră. Pe scurt, care se instalează în existență, încearcă să se înalțe înfrumusețând-o, spiritualizând-o, căutându-l în ea pe Dumnezeu. Jos pălăria, nepoate! Sunt momente când sunt cât pe-aci să te iert că ești atât de arierat mintal, când te văd atât de inteligent!

Fiindcă e atât de mare, localul e împărțit prin travee. O apuc pe nepusă masă spre cea din dreapta și mă proptesc în fața unui totem aflat în axul scării, ceea ce îmi îngăduie să o supraveghez pe cea din urmă. Deocamdată magazinul nu are în chip de clienți decât o pereche de americani, adică nu mare lucru. Oameni cumsecade, înțoliți ca niște americani de pe chartere, cumpărând obiecte de două parale, aduse condescendent aici pentru unii ca ei, adică o glugă din rafie, cu scoici pictate și care face zdrang-zdrang când o scuturi.

O strașnică vânzătoare, cu pielea întunecată și părul lins și vopsit în cafeniu-roșcat iar rujul roz palid, le confirmă, într-o engleză destul de clasică și aproximativă, că obiectul e foarte frumos și foarte rar, deși *made în Japan* și că, ei bine, bătrâne, asemenea suveniruri n-au toți Johnsonii din Philadelphia.

Cracii unei perechi de pantaloni din stofă pepit se ivesc în capătul de sus al scării. Se precizează. Urmează haina. Apoi un guler de cămașă alb, foarte larg deschis peste un piept negru. Și nu după mult timp mi se oferă un cap de aborigen, oleacă bun de spânzurat, pentru că e împodobit cu niște ochi supraaglomerați de răutate. Maxilarul îi e dezagreabil de proeminent; și pe urmă găsesc că mustața rară a gorobetelui e necomestibilă. Observă că, probabil, n-aș emite cu privire la dumnealui aceste judecăți pernicioase dacă nu l-aș bănui că se interesează prea

ostentativ de persoana mea. Se sprijină de balustradă cu o mână pe care strălucesc două ghiuluri de aur al cărui simbol chimic este „Cu" iar greutatea atomică 63,54.

Coborând, individul de ți l-am semnalat își maschează fizionomia cu niște ochelari enormi, format oglindă. Adică ochelari de soare ca să vizitezi un subsol, ai? Notează că obiectele expuse sunt foarte copios luminate și că nenea are, poate, retina paradită. Totuși, comparați cu lumina care concasează prin exterior, wații din holul expoziției sunt la fel de vehemenți cât o lumânare de om sărac.

Eu, imperturbabil, îmi continui vizita, admirând fiecare obiect, fără să încetez a observa mișcările băiețelului. În fundul prăvăliei, aproape de casă, perechea de philadephieni cumpără cu toptanul. Și iată-i că târguie și niște pălării de piele, cum găsești prin toate piețele din Saint-Ouen, vândute de un arab cu turban, pentru a perpetua noțiunea imperiului nostru colonial de altădată. Îi și văd pe nătărăii ăștia de americheni năvălind în aeroportul de la ei de-acasă, cu chestiile astea pe țeste, zâmbăreți și zgomotoși, ca unii care tocmai ar fi cucerit Polul Sud cu ajutorul unui aparat de sudură.

Mândel se orientează pâș-pâș spre colțul unde sunt expuse bijuterii de fildeș, întru totul indicate pe coasta cu același nume. În vitrine blindate sunt expuse animăluțe, amulete suedeze, pachete de pandantive, un întreg talmeș-balmeș ezitând între un bazar maur și bijuteriile fanteziste din marile mahalale. Bubuind printre fildeșuri, o piatră neagră, firește că în formă de inimă, prevăzută cu o găurică prin care trece un lănțișor de argint, mi se pare potrivită spre a deveni un cadou drăguț pentru Marie-Marie. Hotărâsc să o cumpăr. Prețul ei figurează printre prețurile mele. Ocolesc vitrina, la te uită: negroteiul cu ochelari-oglindă a dispărut. Îl caut cu o privire pe cât de ascuțită, pe atât de circulară: nobody. M-am înșelat în privința lui. Gândurile mele cam prea suculente, probabil.

Încetinesc în fața unui raion împodobit cu dinți de elefant. Nu e vorba de colții faimoși, ci de molari robuști, și dacă vrei un presse-papier nemaivăzut, vino încoa, să-ți ofer unul. Ai putea chiar să te antrenezi cu el la aruncarea greutății. Din curiozitate, îl înșfac pe cel mai baban. Chestia asta atârnă, pe semne, cel puțin două kile. Ce mai spărgător de nuci!

Și trebuie să recunosc că Providența însăși mi-a dat îndemnul să cântăresc în mână respectivul supermolar. Totul se petrece într-un mod atât de fulgerător! Un reflex în vitrina așezată de cealaltă parte a raionului cu fasole de jumbo. Reflexele mele, mai repezi decât pana cu care scriu. Asta-s eu. Mai prompt decât propriile mele gânduri. Doar noțiunea unui mare, mare pericol. Mă întorc ca la Austerlitz, cu molarul ridicat. Și-l plasez la fix în ciocul gorobetelui tuciuriu. Aoleu, leu, leu! I-o fi lipsind chelului tichie de mărgăritar, dar nenea ăsta din fața mea precis că s-a pricopsit cu un dinte în plus și de care n-avea nici o nevoie. L-am otânjit așa de brava, că măseaua i-a intrat în rât ca un topor într-o buturugă. Acum moaca lui nu mai e decât păr ca sârma de parchete, ochi dați peste cap și un dinte de pachiderm. Sărmanul! Pentru a-și repara dinții în urma acestui ireparabil ultragiu va avea nevoie de o grămadă de aplicații. Nu știu unde se face chirugie facială în Coasta de Fildeș, dar dacă serviciul n-a fost creat încă la spitalul din Abidjan, va trebui să nu întârzie prea mult. Dacă nu, bongobongo ăsta riscă să-și sfârșească zilele cu o pâlnie pe post de mască.

Iată-l mușuroi pe parchet. N-a lăsat din mână un soi de cuțit-dagă, cu care se pregătea să-mi frigă inima: o lamă în formă de poanson, înfiptă într-un mâner de bambus și legată ca lumea. De n-ar fi fost vitrina din fața mea, bietul Antonio era acum burtă de crap la protap, fără zgomot și bravuri, măi dagă, dagă și iar dagă! Mamă! La tine mă gândesc, Félicie a mea. Avântul unei inimi încă o dată prezervat. O viață salvată din nou. Ce de vieți mi s-au dat pentru jocurile astea!

În capătul magazinului, foarte departe mi se pare mie, cei doi ameriblegi cumsecade bat din palme pe motiv că au descoperit niște măști al dracului de nostime, provenind din Hong Kong. Iar vânzătoarea, care nu zice nici pâs în fața efigiei lui Washington, când aceasta e reprodusă cu cerneală verde, se preface că le apreciază extra.

Prudența îmi recomandă să uscheală; totuși, înainte să mă autoscot în șuturi, îl scotocesc pe dragul de asasin, să-i găsesc documentele. Scot o legitimație de polițist pe numele de Jean Matheu.

O! Ce nu-mi place chestia asta!

ULTIMUL LOC DE STAT LA TACLALE

– Ce se întâmplă? întreabă Marie-Marie, scoțându-și nasul din paharul cu rozé.

Pe hol, o anume efervescență. Negri în bluze albe cară o targă bine îngreunată. Vin de pe scara ducând la subsol (în sens coborâtor sau la parter, în sens urcător). Clienții hotelului privesc cortegiul cu acel aer fals dezinteresat al oamenilor de un oarecare stanging când asistă la mizeriile vieții.

– Vreo criză cardiacă, sugerez eu cu nerușinare, ori poate vreun picior rupt.

Barul e plin de lume, dar noi am găsit o măsuță discretă. Și uite că mă simt în postura unui îndrăgostit. Am impresia că am venit la un prim randevu, că am optsprezece ani și o mulțime de speranțe, fiindcă am și o mulțime de iluzii. Chestie rară ca senzație. Din ce în ce. Omul se joacă enorm de-a luatul de la capăt. Numai că pică în bot, fiindcă inima nu-i de aceeași părere. Și când inima nu participă, acest soi de performanțe e imposibil. Or, în cazul de față, miracolul se produce. „Se prinde" bine; toate ingredientele au fost reunite, în dozarea perfectă: puștoaica ajunsă domnișoară, depeizarea, o impresie de libertate totală. E atât de greu să încropești o stare de grație! Atât de puțin probabil, atât de fragil...

Îi iau mâna. Zâmbește, stingherită. Acel zâmbet fabulos al adolescentelor, când emoția dragostei le copleșește, și

timiditatea le ține legate. Știi că o iubesc de-a binelea pe fetiș cana asta?

– O, zice ea deodată, pentru a fugi de magia momentului. Știi, tipul de adineauri, cel cu impermeabil verde, mi-am adus aminte unde îl văzusem.

– Da? zic într-o doară.

– Și o să te intereseze povestea.

– Adevărat? zic cu interes.

Fiindcă e adevărat că mă interesează.

Ea se pregătește să-mi spună, dar în viață există imponderabilele, neașteptatul, chestii de-astea, ești la curent cu ele. Ți s-a întâmplat, doar, să târâie teletorționarul tocmai când îți învățai scorpiuța să umble pe motocicletă? Ori să te pricopsești cu angina secolului în dimineața mult așteptatei plecări spre Insulele San Scolamento?

În loc să vorbească, drăgălașa se paralizează. Femeia lui Loth, nu alta! Și privește în spatele meu. Mă întorc așadar; până o să ne monteze niscai ochi în ceafă, trebuie să ne descurcăm cu mijloacele de bord, nu-i așa?

Și chici ce! Ghici cine!

Pinaud!

César Pinaud, cum nu l-am mai văzut niciodată. Frumos de te ia cu ameteli, într-un costum de pânză de culoarea nisipului și cu o cască colonială de dinainte de 1914.

– Crezi că el e? murmură veverița.

Beșleagă tocmai parlamentează cu barmanul. Reclamă o sticlă de muscadet. Vainbursul se scuză că n-are și propune drept înlocuitor un riesling, ceea ce îl indignează pe Pinuche, care s-a separat de viile alsaciene de când era lupul cățel.

– El e, într-adevăr, confirm. El, din plin, el, cum îl vezi și cum îl văd.

Și îmi agit brațul drept, ca să atrag atenția boșorogicului. Deșeu mă zărește, nu dă nici un semn de emoție și se ridică să vină la masa noastră.

– A, bine, exclamă moș Clamă, ai venit mai devreme. Întâlnirea era la douăsprezece, și acum doar unsprezece patruzeci și nouă! completează după o privire spre ceasul digital de care e tare mândru.

Întâlnirea?

Se va spune, și cu deplină îndreptățire de altfel, că afacerea e doldora de peripeții bazate pe surpriză.

Tatamare o mângâie pe obraz pe Marie-Marie.

– Bună, chiștocule! Cum merge școala? Aritmetica, citirea? Văd că unchiul Antoine te-a dus și pe tine. Trebuie să profităm de vacanță, ea reprezintă o supapă de siguranță pentru elev.

Îl întrerup, fiindcă César ăsta, dacă nu-i tai firul, îl derulează pe kilometri întregi, până ce adormi și te trezești iar.

– Știi, César, că de o bună bucată de vreme nu se mai joacă cu păpușile și că a învățat pe dinafară tabla înmulțirii? zic ca să-mi scot din încurcătură micuța prietenă; fiindcă un tăgârță ca Pinuche, când se pune el s-o facă pe bunicul, calcă-n strâchini, mersi frumos!

– Asta e bine. E foarte bine, aprobă Căzăturisimo, am să-ți cumpăr bomboane, drăguță. Și eu eram dotat pentru învățătură. Singurul meu handicap era că am fost foarte distrat.

– Scumpe prietene, intervin din nou, viața ta de școlar aparține Preistoriei; or, nimeni mai mult decât mine nu e chemat să trăiască mai intens prezentul. Explică-ne puțin motivele prezenței tale aici.

T.M. Bellu, cu casca lui colonială și mustața lui cenușie, ai zice că e doctorul Schweitzer deshidratat.

– Ei bine, din cauză de concediu, explică el. Au încercat să mă facă să renunț sub pretextul că anotimpul verii de la noi corespunde celui al ploilor de aici. Firește, aversele sunt frecvente prin partea locului, dar prețurile practicate în sezonul mort sunt, în schimb, atât de joase, încât am riscat să venim, doamna Pinaud și eu însumi, și avem toate motivele să ne felicităm pentru asta. Continentul negru, vezi tu, indiferent sub ce aspecte se...

Oh, bătrânul sifilis purulent! Ah, infectul furuncul abandonat! Știi că logoreizează mai rău ca în Franța, odată ajuns sub soarele fildeșian, puță atârnată ăsta? Ar trebui să i se pună drenuri pentru a-i extrage vorbăria bolnavă tipului ăsta. Să-i resoarbă nițel făcătoarea de minciuni, pentru ca timpanele noastre să-și tragă sufletul, dacă e să zic așa.

– Bravo, bravo, baba și cu tine ați venit în vacanță. Asta pricep. Dar nu înțeleg ce...

Banană mi-o taie:

– Și vacanța asta ne-a prins așa de bine, dar așa de bine! Depeizarea, te prinzi?

– Nu.

– E indispensabilă pentru stabilitatea individului. Are nevoie individul să se confrunte cu alte medii, cu altă lume... Chiar și numai pe plan climateric. Să vegetezi întruna, într-o ambianță constantă...

– Pinaud, rag, dacă nu-mi spui imediat cine ți-a dat întâlnirea în numele meu, te fac să-ți înghiți pălăria asta ridicolă.

– Cum adică în numele tău?

– Da, în numele meu. Fiindcă eu, scumpule Pinaud, eu, comisarul San-Antonio, dotat cu toate facultățile mele mintale și fizice – și ar merita să mi le vezi! – ignoram prezența ta la Abidjan, fapt pentru care nu ți-am putut da nici un randevu.

Beșlegianul ridică borul din față al clopotului său pentru brânză. O șuviță albă și sfărâmicioasă profită de ocazie și-i cade pe fruntea în formă de acordeon, eliberând o drăguță ploaie de mătrețuri. Apoi se întoarce spre Marie-Marie, care, amuzată, asistă la această pasionată dezbatere.

– Comoara mea, se posomorăște el, pentru ce-și bate joc de persoana mea până și pe țărmul Golfului Guineii? Atât de departe de patrie, în Africa asta plină de lumină și spontaneitate, sub soarele ăsta...

– Ave, César! Ai vei, îmi frângi inima. Îți jur pe viața lui Marie-Marie că nu te-am chemat eu.

– Ba da! Tu m-ai chemat! categorizează Vârsta a cincea.

Spânzuratule!

Prisosule!

Corpusculule!

Mumie!

Pârțoagă de lup nemâncat.

Crepusculule!

Sfârșitul comunicării.

Stop.

– Nu, u, u, u! urlu, la un deget – fără o mână – de o criză de nervi.

– Ți-am recunoscut glasul. Vorbeai dintr-un bar, auzeam muzică.

– Nu-nu-nu!

Ba da. Chiar m-ai trezit din somn, că leneveam în scutece. Aici trebuie să dormi până nu mai poți, plus siesta. De-aia și sunt așa în formă.

– În formă de ce? întrebă Marie-Marie.

– Ce oră era? reiau.

– Zece și șaisprezece. Ceasurile astea digitale, cu cristale lichide, te învață exactitatea. Faptul că citești ora până la secundă întărește noțiunea de durată. De când ora ți se dă cu precizie absolută, realizezi mai bine că timpul trece inexorabil. Fiecare dintre secundele care se rostogolesc pe cadran este o fărâmă din viața mea care se duce. Nimic nu e mai fascinant, mai...

– Ai tras la hotelul ăsta?

Plantatorul de brașoave aruncă o privire disprețuitoare spre imitația de brad și mahonul veritabil ce ne înconjoară.

– Cerule mare, nu! Gusturile noastre sunt echilibrate. Scumpa mea soție n-ar rezista nici o oră în acest palace. Am poposit la *Mon Bijou Hôtel,* pe strada Colonel Sabrokler[1], un stabiliment perfect, din toate punctele de vedere. Desigur, cabinetele sunt la parter și nu dispunem decât de o chiuvetă pe etaj, dar atmosfera e primitoare iar masa excelentă; vă spun numai meniul de aseară, ca să vedeți: ton în ulei, friptură cu cartofi prăjiți și sirop de caise.

– Tot ce are Africa mai bun, încuviințează Marie-Marie.

Pinaud se pune iar în mișcare. Îl abandonez, provizoriu, viciului său. Ce harababură, nu? Te regăsești în ea, mototolule? Chultenmayer debarcă la *Hôtel Ivoire* fără cele două femei. O mașină oficială vine să-l caute. Un caraliu încearcă să mă croșeteze pe la spate, și eu fac figura cu molarul gigantic, un

---

[1] *Sabre au clair – sabrer* (arg.) – a poseda sexual; au *clair* – fără ascunzișuri, ziua în amiaza mare (n. tr.).

rând la toată lumea, din partea casei. Și tembelul de moș Bătătură, care a primit un televorbitor din partea mea...

– César!

Tocmai îi înșiră tot felul de chestii plicticoase drăguței mele Marie-Marie. Mă uit după oră; nu la ticăitoarea lui filosofică, ci la a mea, care se mulțumește cu două ace pivotante. Douăsprezece fix. În sfârșit, aproape... Nostimada cu ceasurile tradiționale e că îți conferă un strop de libertate în interpretarea a ceea ce îți povestesc ele.

– César! repet.

– Ce? Ești palid tot.

– Vino!

– Unde?

– Să ne grăbim!

– Vă urmez, hotărăște Marie-Marie. Doar nu-ți închipui că o să mucegăiesc în camera aia până dă zăpada!

Să vină!

Esențialul e să nu ajungem prea târziu.

MÂNA SOȚIEI LUI

Să ajungeți prea târziu unde? mă vei întreba.

Păi la *Mon Bijou Hôtel,* firește. Îți dai seama că, dacă i s-a cerut lui Pinaudeață să vină să mă întâlnească, la douăspe ziua, la *Hôtel Ivoire,* e fiindcă cineva are niște planuri. Iar aceste planuri – pariez cu tine pe frunza de viță a maicii Eva contra unei sticle de Julienas a lui taica Adam – o privesc pe doamna Pinaud. Stimabilul ei soț a încetat, în fine, să mai vorbească, învins de neliniștea mea. Buzele continuă să i se miște, desigur, dar în gol. Fac solfegii, așteptând să profereze noi dobitocii sentențioase.

Într-adevăr, stabilimentul zugrăvit de Fosilizat e modest. Trei etaje văxuite în alb, cu obloane verzi; un balcon circular la fiecare nivel, prevăzut cu o balustradă de fier ruginit. Câteva bibiliuri smălțuite străjuiesc intrarea, decernate de obscure organizații gastronomice-turistice.

Holul e suficient de mare încât trei-băieți-din-lumea-bună-să-și-poată-strânge-mâinile și miroase a rasol de bivol. O fotografie reprezentând Pont-des-Arts plin de zăpadă îi conferă un ceva parizian. În spatele tejghelei de la recepție șade un bătrân gras, care își oploșește ciroza hepatică. Poartă o cămașă fără guler, cum erau odată cum nu mai există azi decât la Marché Biron sau în Teritoriile de peste Mări de dinaintea celui de-al doilea război. Fața lui verzuie, părul de un alb gălbui,

ochii roșiatici și mâinile alburii îl fac să semene cu un exhumat din motive de autopsie. Se prenumește, după toate probabilitățile, Valentin, fiindcă Pinuche i se adresează cu domnule Valentin.

– Domnule Valentin, doamna Pinaud, soția mea, e aici?

Iar răspunsul îi e bombardat de o voce meșterită de o agonie numărând douăzeci de ani.

– A plecat către dumneavoastră.

Sărmanul moșneag e străbătut de un fior de-a lungul întregii șiri a spinării, fior care cade pe jos alcătuind o băltoacă galbenă. E dărâmarea completă a unui soț bătrân incapabil să supraviețuiască brancardei lui. Văzându-se, ziua în amiaza mare, rămas fără nevastă, César se slobozește prin, cum se zice în Elveția.

Intervin:

– Când, cum, domnule Valentin?

Omul-hazna își aranjează dantura cu ajutorul policarului diafan. De când i-a fost montat concasorul, gingiile i s-au sfrijit primitorului de la *Mon Bijou,* iar panoplia lui de 32 de piese își face bagajul.

– Nu-s nici trei minute de atunci.

Maica ta, Hristache! Mereu există câte „nici trei minute" în ancheta mea anexată prezentei. Nici trei minute de când doamna Mudas a plecat de la domiciliul ei, de când papá Chultenmayer și-a luat zborul, de când maica Pinuță și-a părăsit palace-ul păduchios.

– A primit vreun telefon?

– A venit cineva s-o caute din partea soțului, după câte mi s-a spus, pentru a lua dejunul la *Hôtel Ivoire,* cu un prieten.

– Cine a venit?

– Un șofer în livrea. Am crezut că era mașina hotelului. Una mare, americană, decapotabilă.

Scot un fluierat ușor, ca în toate filmele și romanele de serie B, când copoiul e izbit de o concomitență, un detaliu deosebit, sau în tărtăcuță pe când traversează un coridor.

Iarăși javra aia de mașină oficială! Aceeași, după toate aparențele, care s-a dus să-l încarce și pe profesor de la *Ivoire*.

O mașină oficială. Un polițist care voia să mă îmbrace în lemn de esențe rare pe aici. N-ar trebui să iau legătura cu Bătrânul, acasă, pentru a-i cere lămuriri de la cel mai înalt nivel? Că stânjenesc pe cineva sau că sosirea mea inoportunează e neîndoielnic. Acel cineva se teme că voi compromite nu știu ce operațiune în curs de desfășurare, e clar.

Pinuche bâzâie în tăcere. Și sunt al naibii de patetice, știi, lacrimile acestea cenușii pe obrazul lui cenușiu. S-ar zice că e o lumânare veche pe cale de a se topi.

Soneria behăitoare a unui telefon mural care nu se mai ține decât într-un fir, cel bun, răsună asemeni zgomotului durerii pinaudiene. Mister Ciroză (dar deloc roză) întinde spre receptor o mână umflată de apa din masticile supte de când i-a fost prematur smuls biberonul cu lapte Nestlé.

– Cine-i? întreabă.

Surpriza lui e cumplită la vedere, fiindcă, în mod evident, îl epuizează.

– Comisarul cine? N-avem sana pe-aici.

– Ho cu nenea! zic, înhățând aparatul din palma lui moartă.

În sfârșit, poate voi obține ceva concret.

– San-Antonio la telefon.

Uite-așa, trosc, fără înfloriturі și ciubucării. O tăcere, dar nu una adevărată, fiindcă aud limpede o respirație zgomotoasă. Nu o răsuflare de intelectual, nu, ci o hârâială aspră, împiedicată. Există niște scuipați în suspensie în bureții interlocutorului meu. De ce îmi trece prin minte că e gras? Că e alb? Că e prost? Doar dintr-o respirație, te prinzi, trebuie să ai o căpiță de perspicacitate ca să ajungi la o atare performanță, cu condiția ca presupunerile mele să fie juste, of course.

– Ai urcat o scară, Grasule? îl chestionez răbdător.

Băiatul se decide. E născut dintr-un tată și o mamă necunoscuți bombonelul ăsta, fiindcă dispune de o voce de eunuc conformă tututror așteptărilor. Nu știu de ce, mă face să mă gândesc la un specialist în mutări mobilier populație, pe care

l-am surprins într-o zi când își stropea roata din spate a camionului (fără îndoială, ca să-i stea lemnul umflat). Omul măsura aproape doi metri în înălțime și cântărea mai bine de două sute de livre, dar folosea pentru operația mai sus amintită un mătiguș mai puțin voluminos decât degetul meu cel mic, o chestie atât de miniaturizată, încât nu reușeai să pricepi din primul foc despre ce-i vorba.

– Ascultă, zice. Uite ce-i...

Înghite în sec.

– În seara asta pleacă un avion spre Paris, la ora 22 fix. Sunt rezervate în el trei locuri: unul pentru dumneata, unul pentru puicuța dumitale și încă unul pentru ramolitul care locuiește la *Mon Bijou.* Dacă luați frumușel diligența asta, baba va veni și ea după voi, cu primul avion de mâine seară. Dacă nu vă luați valea, veți primi mâine mâna ei la micul dejun, laolaltă cu cornurile. Salut!

– Mersi, îi spun recepționistului cirotic, predându-i șubrezitura care îl leagă de lumea exterioară.

– Era vorba despre scumpa mea Geneviève? nădăjduiește Pinaud.

– Nu, zic. Un amic întâlnit la hotel mi-a dat adresa unui restaurant bun.

– Era și cazul, după tot ce i s-a întâmplat bietei mele Geneviève! se plânge Tăgârțache. Dacă vrei să știi, mâine se împlinesc treizeci și doi de ani bătuți pe muchie de când i-am cerut mâna.

– Poate că o s-o mai capeți o dată, zic ca să fie zis, fiindcă nu trebuie să scapi nici o ocazie ca s-o faci pe șmecherul.

Cu o ocheadă peremptorie, Marie-Marie mă trage deoparte. Proprietarul cel gras, cu ciroză încorporată, ficatul din galatit veritabil, rinichi necrozați cu tambur, filtru cu obstrucție definitivă, pancreas dislocat, ateroscleroză indexată și celelalte, îi pune lui Pinuche întrebări la care acesta se străduiește să răspundă, cu toate că nu dispune de suficiente elemente.

– Care-i baiul? o întreb pe Marie bis.

– Telefonul a fost de la cei care au răpit-o, nu?

– Ba da.

– Și ce-au cerut?

– Să luăm avionul de astă-seară de la ora 22; dacă nu, o taie în bucăți pe maica Pinaud.

– Ar face-o?

– Ce vrei să-ți spun? Nu știu nimic despre indivizii ăștia.

– Și ce hotărăști?

– Hotărăsc că e douăsprezece și douăzeci și că mai avem înaintea noastră zece ceasuri. Ne vom duce să ne eliberăm camerele de la cele două hoteluri, ca și cum am pleca.

– Și vom pleca?

– Nu dacă n-am rezolvat afacerea. Era șantajului, la dracu! Era ostaticilor, la re-dracu! Nu există decât un fel de a te arăta al dracului: să ai curaj.

– Așadar rămânem?

– Yes, miss.

– Și dacă mama ta ar fi fost răpită în locul doamnei Pinaud?

Mă smiorcăi. Îmi pun întrebarea în sinea mea.

– Aș face la fel, puicuțo. În sfârșit... așa cred.

Zâmbește cu subînțelesuri, ca o femeie care știe multe chestii de-astea despre sufletul omenesc. Fețișoara îi e iluminată de o vioiciune surprinzătoare.

– Tonio, adineauri, apariția lui moș Tăgârță m-a împiedicat să-ți spun despre tipul în impermeabil, pe care am crezut că-l recunosc. L-am văzut în compania lui Aldebert Mudas, săptămâna trecută.

Ce de mai conexiuni face San-Antonio!

– Povestește!

– Îmi terminasem lecția și mă pregăteam să plec. Mudas venise de acum acasă. A sunat telefonul. El a răspuns. O convorbire foarte scurtă. I-a spus soției că, din nebăgare de seamă, luase cu el cheile unui fișet de la magazin, fișet unde patronul voia să umble și că trebuia să meargă să-l deschidă. Am coborât împreună. Părea îngrijorat. Ajunși în stradă, un tip aproape că s-a aruncat asupra noastră. Mudas a tresărit. Apoi i-a strâns mâna individului. Și acesta m-a privit cu răutate, fără să scoată o vorbă, până ce m-am depărtat.

– Cum arăta gorobetele?

– Purta tocmai impermeabilul verde. E un tip gras, blond, trecut de prima tinerețe, poartă ochelari.

– Cu ramă de aur?

– La naiba, ai și aflat? se minunează ea.

Domnul Sterny! Bărbatul zugrăvit de Boujus cel cumsecade și care îl vizita pe Chultenmayer în Fundătura Raiului. Mergeau împreună să halească măruntaie la bistroul de alături.

– Da, așa cred... Va să zică, toată lumea se află la Abidjan. Bine, hai să-i zicem bonjur domnului Sterny.

DRAGII NOȘTRI DISPĂRUȚI

– Cu domnul Sterny, vă rog.

Persoana căreia mă adresez, după ce am avut mult de furcă până să regăsesc palace-ul preconizat de tânărul nostru șofer de taxi de azi-dimineață, e o bătrână și grasă doamnă negresă, îmbrăcată în culori vii. Spală rufe de un violet somptuos într-o albie plină de spumă. Fumează dintr-o pipă mică, având mușțiucul retezat, care miroase a toamnă în crângurile noastre, când se arde mărăcinișul. Dar mireasma tutunului nu o ascunde pe aceea a fumătoarei (dacă mă pot exprima astfel) și, continuând să mă adresez celei din urmă, potrivesc distanța care se cuvine să ne despartă pentru ca simțul meu olfactiv și relațiile noastre să se armonizeze. Un pas înapoi restabilește situația.

Scumpa doamnă redresează cincizeci de kilograme de țâțilici acum neproductive, îmi zâmbește, fără să-mi trezească nici cel mai mic interes pentru marca pastei sale de dinți, și scoate un râgâit atât de violent, încât dacă fiica ta ar face așa ceva, ai expedia-o la un pension de mânăstire ori ai obliga-o să citească bucoavnele lui Paul Guth.

– Ce zici tu? întreabă.

Limba, de un roz foarte drăguț, îi iese din cavitatea bucală atunci când pălăvrăgește, lăsând de fiecare dată în colțul buzelor un soi de mâl alb.

– Vreau să vorbesc cu domnul Sterny, mamaie, repet zicându-mi că joc într-un rimeik al *Colibei unchiului Tom.*

– Și cine-i Sterny ăsta? se interesează bătrâna a cărei dantură, când dânsa tace, seamănă cu doi limacși acuplați.

– Un domn gras, cu ochelari de aur și cu părul blond. Pe timp de ploaie, poartă un impermeabil verde.

Gazda își șterge de jupon mâinile ude.

– A, da, știu. Dar nu știam cum îl cheamă. E domnul care vine să-l vadă pe domnul Beanjamin?

– Cu siguranță.

– Atunci nu știam cum îl cheamă. E foarte cumsecade. De fiecare dată îmi lasă pe tejghea o bancnotă, pentru deranj spune el, deși nu mă deranjează.

Acest amănunt mă convinge până la capăt că e vorba chiar de omul despre care mi-a povestit Boujus.

– E acum aici, mamaie?

– Nu știu. Eu nu știu nimic, eu spăl. Stai puțin...

Se duce să facă cercetări la o masă cu picioarele strâmbe, plină de ustensile diverse și câteva hârțoage unsuroase.

– A, da, e încă aici, fiindcă nu mi-a lăsat mica bancnotă la plecare și a venit încoace de dimineață.

– Unde e camera domnului Benjamin, mamaie?

– În spatele bucătăriei. Ușa a doua, cu numărul 8.

– Și domnul Benjamin ce face, mamaie?

– Ce să facă? Nimic.

– De câte zile a tras la hotelul dumitale?

– De șase ani.

– Și n-are nici o ocupație?

– Nu știu. Vine pleacă, iese, se întoarce, pricepi?

– E alb sau negru?

– Negru.

– Locuiește singur aici?

– Da, numai că seara vine cu câte o boarfă. Dar i-o trage în găoază, așa că aia, când scapă, fuge mâncând pământul, uneori goală cum a făcut-o mă-sa, râdem de nu mai putem.

Pe deplin lămurit din această descriere cu privire la domnul Benjamin și năravurile lui, pun cap compas spre apartamentele sale, după ce i-am poruncit lui Marie-Marie să mă aștepte în

exterior. Pinuche a rămas la hotelul lui, sperând în vești de la răpitori și întremându-se cu Ricard sec, conform obiceiului stabilit de patronul lui (al cărui ficat a fost cea mai frumoasă cucerire a lui Ricard!).

Nu știu dacă ești de părerea mea, dar nu există surpriză adevărată atunci când aceasta e precedată de anunțuri. Așa încât, ușa numărului 8 neavând broască, hotărăsc să intru fără să bat ori să strig păzea. La ce bun să creez un climat de stai. cine-i?

Mă prezint deci la domnul Benjamin ca la o privată neocupată. Camera e un soi de celulă urât mirositoare, mobilată mișto, cu un fel de rogojină, cu două scaune și un cuier de care atârnă umerașe de sârmă. Umerașele se dau mari cu niște costume a-ntâia, crem, albe cu dungulițe negre și albastre cu dungulițe roșii, pricepi? Într-o ladă așezată vertical și prevăzută cu rafturi poți descoperi niște cămăși uluitoare, dintre care cea mai sobră e împodobită, pe toată suprafața, cu turnul Eiffel.

Nimeni nu se năpustește văzându-mă că intru, dat fiind că domnul Benjamin e riguros absent, iar domnul Sterny extrem de mort, de pe urma unei centuri din piele de cămilă, mult prea strâns înnodată în jurul gâtului său. Ochelarii de aur i-au căzut în timp ce era strangulat, și ochii i-au ajuns cât niște pumni de boxer. Pe lângă toate astea, buzele îi sunt mai violacee decât așternuturile curățate de doamna Pipă.

După ce m-am înclinat, cum se cuvine, în fața rămășițelor pământești ale personajului, îi scotocesc hanțele. Dar a fost buzunărit înainte de venirea mea, și nu descopăr asupra lui decât o scobitoare care deja a scobit, ca și niscai mărunțiș, atât de mărunt, încât nu excită lăcomia.

Camera e într-un asemenea hal, că sunt determinat să cred că nimeni n-a mai făcut curat prin ea din ziua în care a fost inaugurat acest palace. Deci, dacă vreau să câștig timp, e cazul să adăpostesc cadavrul sub rogojină, apoi, la plecare, să pun o bumașcă pe tejgheaua bătrânei edentate, ca s-o fac să creadă că Sterny și-a luat tălpășița. Nu se pune problema să-mi ridic curcănărimea în cap în viitorul foarte apropiat, după cât rodeo am înfruntat până acum, nu? Ceea ce oricum se va întâmpla

când, descoperind crima, bătrâna le va povesti domnilor sticleți despre vizita noastră.

*
* *

– Ar trebui să vă străduiți, dom' Pinaud, îl sfătuiește Marie-Marie.

Deșeul își plimbă calamitatea de mustață pe deasupra feliei de friptură de vițel.

– Nu mă trage inima să mănânc.

– Încercați cel puțin să vă folosiți stomacul, îl încurajează micuța mea tovarășă.

Își strecoară mâna sub brațul meu.

– Parcă ne-am fi întors de la o înmormântare, mă asigură. Nu așa îmi închipuiam desfășurarea unei anchete.

Îi zâmbesc și-i spun, bătându-mă peste cerebel:

– Există momente când treaba se operează aici.

– În morișca păcălelilor?

– Da.

Apoi adaug, frapat de evidența gândului care mă fulgeră:

– E important să te afli aici, puicuțo.

– Adevărat, îți face plăcere?

– Firește, și mai e faptul că ai avut privilegiul să cunoști o parte dintre protagoniștii acestei bizaroide afaceri.

Iat-o că se aricește de te trec fiorii, înfipta. Ochii i s-au preschimbat în două săgeți.

– A, bine, mai ales asta te interesează!

– Ai terminat cu veșnicele tale cârcoteli? Drace, ai o fire bună de înlocuit oțetul.

Își lasă baltă resentimentele, le învăluie într-un grațios, într-un radios, într-un inocent surâs. Nu vrea să treacă drept o soțioară dominatoare veverița. E cazul să menajeze perspectivele de viitor.

Timp de o clipă, rămânem fiecare cufundați în gândurile noastre. Pinuche o evocă pe scumpa lui jumătate kidnapată; Marie-Marie cântărește șansele de a se mărita cu mine într-o

bună zi; eu, ireductibil celibatar, și messire Mändel, totdeauna profesionist până la Dumnezeu, demontez în gând mecanismul acestei povești. O pereche (alde Mudas) care dădea impresia că e fericită. El avea o slujbă ca lumea în industria automoto; ea un post sigur de profă de germană. Erau îndestulați, dar deloc foarte bogați, de vreme ce doamna mai dădea și lecții particulare. Toate astea, văzute din exterior, aveau un aer impecabil, alb ca laptele. Totuși Aldebert ducea și o viață marginală, dezvăluită de corespondența episodică primită din Elveția și de oamenii care îl așteptau. În plus, probabil fără știrea soției, avea contacte cu profesorul, socrul lui. Îl vizita pe acesta din urmă și, conform spuselor numitului Boujus, a avut o serioasă altercație cu Chultenmayer. Alt punct comun celor doi bărbați: acel Sterny pe care îl frecventau și unul și altul... Iar într-o zi, iată drama: Aldebert Mudas se sinucide. De o manieră teatrală, în plin Champs-Élysées și după ce mă invitase să asist la trecerea lui în neființă.

– De fapt, din pricina ta s-a sinucis sub ochii mei, mormăi.

– Crezi? preia ea din voleu.

– Fiindcă i-ai vorbit de mine în termeni pe care îi bănuiesc măgulitori. Mudas a avut un necaz cumplit. Genul de afacere atât de țeapănă, încât el a hotărât să nu-i supraviețuiască. Numai că a dorit o anchetă. N-a vrut s-o declanșeze în mod deliberat, pentru un motiv care-mi scapă. Nu, a lăsat-o în voia mea, de fapt a întâmplării. Și-a zis că acel sticlete de excepție zugrăvit de entuziasta elevă a soției lui va reacționa cum se cuvine. Că va dori cu orice preț să înțeleagă ce s-a întâmplat și, în consecință, va cerceta. O sinucidere pe furiș ar fi pusă în seama unei depresiuni nervoase. Dar un sfârșit de mare montare, dimpotrivă, va da de bănuit că ascunde un mister. Mister pe care un copoi demn de vocația lui se va face forte să-l dezlege. O sinucidere-testament, ca să rezum lucrurile, înțelegi? Glonțul trimis în bostănel nu însemna doar o eliberare. Era și împușcătura unui starter dând semnalul de pornire a unei anchete.

Marie-Marie are privirea fremătătoare a unei căprioare căreia un vânător mărinimos i-ar cruța viața după ce a ținut-o în bătaia puștii.

– Da. Daaaa! zice. Așa e, exact așa. Și pe urmă?

Trecută prin sita agerimii mele (mersi, nu-mi fac decât datoria), aventura capătă un aspect nou.

Pinaud își mănâncă, în sfârșit, friptura. După o mare durere, ba chiar în timpul ei, în cele din urmă începem iar să mâncăm. Natura își urmează drumul. N-o poți lăsa s-o întindă fără tine, așa că, după un răstimp de incoerență, începi iar să galopezi alături de ea. Viteza te salvează, fiindcă viteza e o formă de echilibru. Moșul mănâncă, dă de gustul halelii, adaugă un strop de piper ca s-o facă și mai bună, mai intens conformă gustului său.

– Hai, Tonio, mai spune! repetă fetița cea mare.

– Ăsta a fost primul capitol al afacerii. Al doilea capitol: doamna Mudas. Se află la ea acasă. Îți predă o lecție: *Kartofel, nach Dank, Wie geht es Ihnen* etc. Și bum! Țigla îi cade pe coafură: omul ei tocmai s-a sinucis. Se îmbracă, plină de curaj, în propria durere. În singurătate. Dar... Dar la căderea nopții cineva apare la domiciliul ei. Cineva venit să caute un document sau un obiect, nu știu, deținute de răposatul Mudas. Intrusul o amenință. O maltratează poate, tot căutând cu de-amănuntul prin apartament. Profitând de o mișcare greșită a torționarului, blânda Rose-Marie înhață pistolul acestuia și-l ucide. Rămâne apoi împietrită. Ce să facă? Să se predea poliției? Tipul rostise probabil câteva fraze care au lămurit-o pe proaspăta văduvă asupra activităților secrete ale soțului ei, poate și asupra celor ale tatălui. Se teme să nu provoace o nouă catastrofă. Înnebunită, în criză de timp, îi telefonează, în toiul nopții, babacului. E ultimul refugiu. Să ia el o hotărâre. Atunci Chultenmayer hotărăște într-adevăr; și urmează uscheala grăbită spre Coasta de Fildeș. Pleacă întovărășit de fiica lui și de Margarette, nevastă-sa.

– E clar și pasionant! mă asigură Marie-Marie încântată.

– Al treilea capitol, continui imperturbabil; Coasta de Fildeș. Nu întâmplător, doar fiindcă un avion se pregătea să decoleze într-acoace, Chultenmayer a ales această țară. Bătrânul e în legătură cu niște oameni de aici. Dovadă că acest Sterny, una dintre relațiile lui, se afla aici de mai multe zile. Fără îndoială, profesorul a decis să vină ca să-l întâlnească. Ce motiv bizar îl atrage la Abidjan? Fapt este că, abia debarcați, Chultenmayerii se despart – femeile deoparte, el de alta. Chestie de neînțeles, fiindcă e ilogică. Să fie vorba de o măsură de precauție? Ori au fost despărțiți de cineva?

– Vrei să spui că e posibil ca femeile să fi fost răpite pentru șantajarea lui Chultenmayer? întrebă Marie-Marie.

– O ipoteză.

– Absolut valabilă, convine micuța.

– La rândul nostru, am fost și noi reperați îndată după sosire, ca și Pinaud. Dar, în cazul lui, efectul a fost retroactiv; vreau să spun că, la început, apariția lui aici împreună cu soția n-a deranjat pe nimeni. Numai după ce eu am pus piciorul în Coasta de Fildeș „asociații" lui Chultenmayer au socotit că trebuia să dea prezenței amicului nostru o semnificație legată de meseria lui. Cert este că venirea noastră face mai mult tapaj decât intrarea unei vulpi într-un coteț cu păsări. Într-adevăr, se decide fără șovăire să fiu trimis pe lumea cealaltă. Și cine e ucigașul? Un membru al poliției! Atentatul eșuează. În loc să recidiveze, domnii cei răi recurg la un alt mijloc, așa că o răpesc pe nevinovata doamnă Pinaud.

– Probabil că suntem vegheați ca laptele aflat pe foc, nu? murmură veverița privind, mașinal, în jur.

– Mie-mi spui? Ceea ce mă pune iarăși pe gânduri e schimbarea în maniera de a acționa a dușmanilor noștri. În loc să clocească împotriva mea un nou atentat, uzează de presiunea psihologică. Trebuie să existe un motiv pentru asta, păi nu?

Pinuche, pierdut în durerea lui și în felia de vițel friptă, nu mă ascultă. Rade, cu înghițituri episcopale, un Gevrey-Chambertin care s-a lăsat africanizat fără prea multe pagube. Marie-Marie a renunțat la bivolul ei înăbușit, în sos Kumberland. Fetele de vârsta domnișoarei mele fie se îndoapă și devin cât caltaboșii, fie regimizează și ajung manechine pentru marile case de modă. Și-a sprijinit coatele de masă, bărbia drăgălașă în mâinile împreunate, și privirea îi rătăcește pe cărările nebuloase ale visării.

Mandea se ridică să meargă să întrebe dacă Chultenmayer s-a întors, la care i se răspunde că nu, ceea ce nu-mi domolește frământările. Revin la masă (pe englezește *to the table),* cu gândul la mâna dreaptă a maicii Pinaud. Nu mi-o amintesc prea bine (nu pe cumătra Pinaud, ci caraba ei), dar îmi dau seama că-i e de mare folos, în afară de cazul când nevasta lui moș Tremurici ar fi stângace. Mâna dreaptă, vrei să-ți spun ceva? E

de neînlocuit, și domnul Yehudi Menuhin n-o să mă poată contrazice.

– Am o idee, mă anunță căprioara de mahala, cu ochi mai strălucitori decât oricând.

– În legătură cu ce?

– Cu schimbarea de comportament a dușmanilor tăi de aici, care nu mai încearcă să te lichideze, ci pur și simplu să te facă să pleci cât mai repede.

– Spune-o.

– Ei bine, cred că totul se datorează faptului că ți-ai cam masacrat agresorul. Nu pretind că ei te socotesc invincibil, cred însă că sticletele tău, Jean Mathieu, era un disident. N-a acționat pe seama guvernului fildeșian, așa că poliția face o anchetă pentru a încerca să afle ce i s-a întâmplat. Pretenarii noștri nu vor să fii și tu implicat, fiindcă, prin declarațiile tale, ai provoca ratarea a ceea ce pun ei la cale. Pe de altă parte, dacă te-ar lichida acum, noi cei din jurul tău am fi în măsură să povestim despre primul atentat și...

– Genial fetițo!

Un val de roșeață îi urcă mai sus decât pometii.

– Ce grozavă pereche de detectivi o să facem *atunci,* nu? Ca în serialele de televiziune...

Își împinge farfuria.

– Ce mai ardem gazul pe-aici, când ne așteaptă o grămadă de treburi?

Ei nu, uite că acum încearcă să mă și rușineze, nerușinata! Culmea! O să vezi că acuși-acuși o să mă învețe și cum să-mi fac meseria.

Ceea ce nu ne împiedică s-o tulim, lăsându-l pe Pinoche în tête-à-tête cu o încărcătură de profiteroale.

UN EFECT TRĂSNITOR

– Ce proiecte ai, scumpa mea?

– Să mă închid la mine în cameră, cu cartea de telefon, răspunde Marie-Marie.

– Ca să?

– Ca să telefonez la toate hotelurile din Abidjan și din regiune pentru a mă asigura că damele Chultenmayer nu se află în nici unul dintre ele. Fiindcă dacă nu se află, înseamnă că au fost răpite și ținute ostatice în scopul manipulării bătrânului.

– Dacă nu cumva au tras pe la niscai prieteni.

– În cazul ăsta, de ce ele da și babacul nu?

– Nu-ți dai seama că ne învârtim după coadă?

Ridică din umeri.

– Trebuie să știi cum să scapi de forța centrifugă, amice.

Se ridică pe vârful picioarelor și-mi țocăie un sărut pe gât. Apoi, speriată de îndrăzneală, se năpustește spre ascensoare.

Îndată ce ea a dispărut, simt din nou (și, lucru curios, în același loc) impresia de a fi scrutat pe le spate. Mă întorc. Da: cineva se benoclează la mine bine mersi. E camerista încântătoare de azi-dimineață, cea care se regulează franțuzește. Ascunsă parcă la cotitura scării. Se bucură la întoarcerea mea, fiindcă fața i se luminează, dacă îmi îngădui această imagine (în

negativ); și îmi adresează o chemare imperioasă, mai întâi cu capul, apoi, ca să întărească mesajul mut, cu arătătorul și mijlociul făcute cârlig.

Așa că abordez scara, cu tot curajul. Inima cutezătoare nu știe ce-i imposibilul. Fata face stânga-împrejur și se cațără idem în fața mea, asigurându-se că o urmez și ațâțându-mă cu zâmbete frecvente. Străbate coridorul și dispare pe o ușă pe care scrie „Oficiu", dar pe care nu o închide de tot, întrucât nu l-a citit pe Musset, și asta cu scopul de a-mi arăta că mă nădăjduiește dincolo de batantă. Mă supun, intrigat la culme. Șmechera și-a descheiat doi naturi de sus ai halatului. Sânii i se joacă de-a v-ați ascunselea (ceea ce îmi induce mii de wați prin locurile ascunse).

– Vrei să-mi vorbești, frumusețeo?

– Da, vreau. Te mai interesează bătrânul de la 148?

– Firește.

– Ți-ar plăcea să-ți spun ceva despre el?

– Mult.

Îți zgâlțâie bustul, și zbang! Ceea ce trebuia să se întâmple iată că țâșnește (trebuia să zic țâțânește) afară: o grenadă tare ca pumnul drept al lui Carlos Monzon, cu gust ciudat, venit de aiurea. A evadat, ticăloasa. Un sfârc violet, de toată frumusețea, o încununează, baban precum degetul meu mare. Auzi, ca să reziști unui asemenea truc trebuie să ai nervi de oțel și cocoșel de cremă caramel.

– Ce-mi dai dacă-ți spun ce știu?

Vâr mâna în poznar, gata să dau de-azvârlita cu ce-i pe-acolo. În civilizația noastră în curs de, nu poți evita să-ți risipești mangoții precum boabele de orez la nunțile americane. Cu pumnii. În toate părțile. Pentru a face să se vorbească, pentru a face să se tacă, pentru a cumpăra pâine, pută, conștiințe, timp și veșnica pomenire.

– Nu, nu, zice ea, nu-mi da bani. Dă-mi mai degrabă un regulat franțuzesc.

Să fie mai economic? În sfârșit, dacă ăsta e prețul ei! Are buze mari și frumoase, de o senzualitate delirantă. Singura chestie care nu te înnebunește e rujul deloc roșu cu care le mânjește (din greșeală). Aș trece cu dragă inimă peste asta. Dinții

însă, dimpotrivă, i-ar îmbogăți pe tipii de la Colgate, Gibbs sau Fluocaryl.

Îi iau vagabondul la plimbare pentru a pune mult liant în periculosul exercițiu care urmează și-i ventuzez un sărut sincer și copleșitor, cum nici într-o duzină de filme porno nu vei găsi unul să-i semene. Ce lacomă e! Ce fierbinte! Arzoaică! Năvalnică! Uite-mă cu picioarele încolăcite de ale ei. Și mâinile sale peste tot în același timp. O beție artificieră, iepurașule. Mare înfulecare a flencilor, genul de-ți înlocuiește globulele roșii cu scântei. Când operăm disjuncția, zgomotul te-ar face să crezi că am destupat o sticloanță de Dom Pérignon.

– Tu, tu trebuie să vii să mă regulezi franțuzește, zice ea cu ochii ca două găurici invecinate.

– Am să vin! promit ca să nu se deschidă și o a treia.

Apoi, cu chiu cu vai, nu-i așa, adaug:

– Ce vreai să-mi spui despre bătrân?

– A, da, în urmă cu o clipă m-am dus la el în cameră să-i schimb coșul cu fructe. A sunat telefonul. Am răspuns. Un domn l-a cerut. I-am zis că nu e acolo. Atunci el mi-a zis să-i fac un comision, precum că, dacă bătrânul vrea să vorbească cu doamna lui, trebuie să fie în cameră la ora șase seara fix. Pe urmă a închis. Așa că uite, să-mi scrii un bilețel ca să-l las pe masa bătrânului când se va întoarce, având în vedere că eu nu știu să scriu toate cuvintele, doar numele meu, pentru care pun o cruce, și alta pentru prenume, care e Murielle. Și nu mă pot duce să cer la recepție să-mi scrie biletul, fiindcă nu avem dreptul să răspundem la telefoanele clienților, înțelegi?

Scoate un mic blocnotes cu antetul hotelului, ca și un creion, ca să pot întocmi mesajul.

Dacă mi-ai lega o pensulă de mânerul pe care-l știi, aș putea scrie și pe pereți, fir-ar al dracului, în așa fel m-a adus ticăloasa.

– Să știi, îmi spune ea în chip de mulțumesc, că îmi termin serviciul peste zece minute. Dacă vrei să vii la mine, am acolo ulei de palmier și frunze de kakikoku pentru regulatul franțuzesc. Și azi nu mai vine nimeni să mă vadă. Și-o să fie foarte, foarte bine, ca la Paris.

*
* *

Astă-seară, la șase.

Bun, am destul timp înainte. Și chiar pe de lături. Fiindcă, de fapt, ce e viața? Această încoțopeneală monstră de care nu mai reușesc să scap și care mi-ar permite să rămân la verticală chiar dacă creierul mi-ar face figura. Parcă aș fi un trepied de fotograf, pe cuvânt! Ce-o avea borfelina asta în măruntaie, dacă dintr-un sărut, unul singur, mi l-a întins pe Gogu precum o coardă de arc?

Mă străduiesc să-mi îndrept gândurile spre anchetă. Sterny a fost asasinat, după toate probabilitățile, de domnul Benjamin. Din ce motiv? Și mașina aceea oficială care a servit la răpirea Pinaudierei și vehiocularea lui Chultenmayer... Și copoiul, Jean Mathieu (care nu mai posedă decât un dinte, dar impresionant) și care era gata să mă înțepe ca pe o gâză în insectar, javra. Fără preaviz și ceremonie. Fulgerător.

Deocamdată nu dețin nimic concret. Nu ca inspectorul Mathieu! Dacă l-aș avea cel puțin pe moș Chultenmayer, pentru conversație la cel mai înalt nivel! Dar îți dai seama că „ei" n-or să mi-l lase la dispoziție... Se va mai întoarce vreodată din plimbarea cu mașina? Un singur indiciu că da: apelul acela telefonic care ar urma să intervină la ora șase. Va fi prezent la apel Antonio, aveți încredere într-însul!

Dar... tensiunea fizică devine mai puternică decât cea morală. Să fie climatul african cel căruia îi datorez această supradimensionare a bibilicii? Îmi zic că o să rămân așa, breaz, toată ziua. Va trebui să încui cuibul ăsta în cuibul cui s-o nimeri, și asta cât mai la iuțeală (fiindcă mă mai ia și cu iuțeală prin cuierul-pom, de plop, de mi-o ia în galop). Altfel o să violez pe careva, atât de abitir îmi fâlfâie port-drapelul prin pânza de drapel. De nesuportat. Un caz! O maladie!

Oh, ce mi se înnoadă! O să fac coadă la Murielle, să mă termine ea o dată pentru totdeauna.

*
* *

Ei bine, cotețul ei nu e deloc vizuina pe care mi-o închipuisem. Nu e soios, nu pute a bârlog. Nu, e vorba de un delicios apartament supraîmpodobit cu mobile furniruite cu simili-acaju; cu țesături africane; cu statuete reprezentând turnul Eiffel, Sacré-Coeur și peștera de la Luordes, iar alături de ea' delicata Bernadette, verișoara lui Paul Guth, cum am avut ocazia să nu-ți dezvălui ceva mai devreme. Lucruri de bun gust, după cum poți verifica. Ba chiar o canapea-divan stil cosy-corner din anii nebuni și care a supraviețuit umidității din partea locului.

Miss Murielle mă primește cu un zâmbet mare cât o felie de pepene verde. Știa că o să vin. Nu marchează în nici un fel orgoliul victoriei. Ochii ei experți (despre care pot spune că privesc cât patru) se îndreaptă la fix asupra vectorului de sub șlițul meu. Violenta umflătură ce se manifestă acolo vorbește despre starea sănătății mele mai mult decât un bilanț clinic semnat de o somitate medicală.

– Te așteptam, ciripește donzela. Nu mai puteai rezista mult timp, fiindcă știi de ce? Mi-am dat pe buze, înainte să te sărut, cu praf de capernaum și cu praf de pe picioarele luate la spinare. Și atunci când guști așa ceva, domnule, ți se face cât gogoașa înfuriată. Și ca să ți-o dezumfli, dacă nu vrei să te regulezi fanțuzește sau altfel, poftim!

Își plimbă muchia palmei pe sub bărbie, într-un gest cât se poate de sugestiv.

– Ești o adevărată putoreșniță! mă înfurii eu.

Tare aș mai vrea să-i întorc spatele, dar cazul meu de forță majoră mă oprește. Unde să mă duc? Deja în taxi și cât am traversat strada a trebuit să-mi protejez decența cu ajutorul lui *Abidjan Soir!* Nu, pe bune, e cap de linie. Clipa vercingetorixiană când trebuie să-mi depun la picioarele Caesarinei arma cu repetiție sau măcar s-o depozitez în păsărica ei. După aceea mi se vor mai limpezi ideile și-mi va fi mai la îndemână să-i spun ce cred despre procedeul ei machiafalic.

– Vrei o ședință ca lumea, franceză, sau numai o rasoleală ivoriană, dragule? întreabă parașuta.

Uite ce-i, îți jur, a făcut mare păcat că și-a abandonat precedenta profesie. Pusul la bătaie al găuricilor i se potrivea de minune, aproape mai bine decât președinția Republicii Franceze domnului Giscard Destin, dacă-ți zic! Deși mă grăbesc în draci să-mi exting incendiul, fiind curios din fire, mă interesez de diferența dintre tehnici. Ea mă învață:

– Păi regulatul ivorian înseamnă doar o ciocangeală și pe urmă fâța-fâța unul peste altul. Regulatul franțuzesc îl știi: ulei de palmier și frunze de...

O întrerup:

– Să rămânem francezi, zic cu sobrietate, ca un adevărat patriot ce sunt.

EXTAZUL

Ce-i drept e drept, ședință memorabilă.

Degeaba vom zice și vom face câte și de toate; degeaba vom sta strâmb ca să judecăm drept; ne vom cufunda în crize de conștiință adânci ca niște tomberoane; ne vom zice că ulciorul merge la ochi până ce crapă; vom încerca să despărțim grâul de nebună; și chiar, da, chiar zadarnic am fi fost ori n-am fi fost: *suntem.*

Și fiindcă suntem, suntem ceea ce suntem, adică, dacă vrei părerea mea, niște scârbe gata oricând la orice pentru plăcerea noastră, dând alarma pe gratis, ejaculând cu precauție, halind în prima urgență păsărici și pâinea noastră albă, lăsând pe poimâine ce-ar fi trebuit să facem ieri și începând de o sută de ori să realizăm câte ceva fără să reușim vreodată să terminăm. Slăbiciunea noastră e atât de tare, încât ne slujește drept tărie. Drama noastră a tuturora e că avem în chip uimitor forța slăbiciunii și că ne iertăm ofensele aduse altora fără să le iertăm pe ale altcuiva. Destinul nostru e să emitem cecuri fără acoperire, să înfulecăm slănină atunci când avem 4,5 indicele trigliceridelor, să ne rugăm Domnului să ne ierte că nu ne rugăm Lui, să sărutăm în lung și, cel mai adesea, în curmeziș, oameni pe care îi cunoaștem prost *înainte* și nu-i mai recunoaștem *după;* să facem copii din nebăgare de seamă, să mințim pentru (și cu) un da și niște nu; să ne bucurăm de plăceri contrare bunului simț;

să vomităm cu gura plină; să credem că știm; să împiedicăm să se facă; să ne străduim să ascundem; să presărăm sare pe rănile aproapelui nostru și mai ales să ne îmbălsămăm pe noi înșine cu propriile lucruri de rușine, pentru a ne păstra în starea de descompunere în care ne aflăm îndată după naștere și care, după trecerea crizei de puritate, ne extaziază. Am fost pești, asta am și rămas. Privește la filiformitatea noastră admirabilă: orificiu bucal, tub digestiv, anus, coadă. Punct și de la capăt. Pești îți zic. Și cvasireptile. Țiparul, mama noastră a tuturor. A, păi da: reptile. Și mai mult ofidieni decât saurieni. Târându-ne până la mocirlă, cu pântecul plin de miasme. Și Sfântul Bișfar? Toți vor muri de pe urma lui, fiindcă toți sunt contaminați. O, monștri ticăloși (fiindcă ați fost cu duiumul), secături, căcăreze, imbecili nemernici, necurățenii împrăștiate, extract de puroi! Fii poate că nu, dar cu siguranță tați de târfe.

Astfel mă agonizez printre injurii cu îndemânare generalizate, întinse asupra imensității aproapelui precum cerul deasupra capului de sculă de mortăciune de aproape al meu, prea aproape de mine ca să mai pot fi eu însumi cinstit! Fiindcă nu poți să aparții acestei chestii și să fii exceptat de la ea. Să te naști în claoaca asta și să semeni cu oxigenul unei dimineți forestiere. Aflat la adăpostul numărului, îmi blestem slăbiciunea, pornirea de a profita de plăcerile vieții, despre care tocmai tu vorbeai, mareșalul Vinșieu, tu care aveai puritatea neputinței.

Da, zvârcolindu-mă de voluptate pe canapeaua teribil de divan a negrei și infernalei Murielle, îmi reproșez ce am între picioare, mai rău decât Victor Hugo care într-un alexandrin ar fi înfipt de treisprezece ori problema asta, Alexandrin cel Mare cum era. El care avansa mereu și niciodată pe degeaba.

Dar, în sfârșit, remușcări sau nu, rușine sau mi se îndoaie, mă slobozesc fabulos, fratele meu. Trebuie să fii de acord cu mine. Deșertare intensă. A fi sau a nu mai fi. Spiritul îmi deraiază. Mi se înnoptează sub năvala simțurilor sublimate. Trăiască Mișu! Încă un rând la băiatul, până nu se răcește tuslamaua: pariezi că mă țin baierile punguței? Gogul și Magogul meu e sceptrul înălțat al materiei triumfătoare. Gândirea e trecută în parcul rece. Va fi servită mai încolo, mai târziu, zămislitoare și ea, dar de necazuri.

Nu sunt genul lăudăros în ale amorului. Am pudoarea exercițiilor mele. Dar o rafală de asemenea anvergură e mare cât o suferință. Mă rup în bucăți (citește stropi). Dacă nici asta nu e explozie, atunci ce-i explozia?

Mă rostogolesc, pe jumătate groggy, pe cvasicornerul domnișoarei. Și iată întrebarea rituală, în funcțiune pe toate latitudinile și cea mai mare parte dintre longitudini:

– A fost bine, scumpule?

Scumpul binecuvântează cu mâna lui de prealat. Monseniorul se blegește! Ea izbucnește în râs.

– Pun pariu că acum îți e sete.

– Sahara e printre rudele mele.

– Vrei alcool sau ceai de mankoboboko?

– Amândouă, fifty-jumătate, te rog!

Ea ciripește ca o volieră exotică, apoi se retrage în colțul cu bucătărioara.

– Cu glasoane?

Îți dai seama cât e de bine utilată zeița ivoriană?

– Poți să-mi arunci în pahar jumătate din Polul Sud. Cealaltă jumătate s-o păstrezi pentru al doilea pahar pe care-l voi bea.

Ce-i drept, sunt deshidratat mai rău decât creierul domnului Gerald Ford, care ar fi putut ajunge președinte al Statelor Unite dacă n-ar fi avut un uscător de păr în loc de cerebel. Ea face cristalele să clincăne și apare cu un pahar plin cu un lichid maroniu.

– În ce constă, micuțo, ceaiul de mankoboboko? mă neliniștesc *in extremis*, amintindu-mi ședința cu rujul afrodisiac.

– Taie setea și te destinde complet. E bun, bea!

Îmi scutur capul, cu ce mi-a mai rămas din energie.

– Sunt deja turtit ca precum cauciucul unui turist traversând ținutul Gard în timpul unei manifestații a viticultorilor italofobi, așa că mersi pentru calmant. Am treabă, puștoaico. Adu-mi mai degrabă niște whisky pur.

– Te înșeli, râde papagalița mea. Te înșeli amarnic. Chiar nu vrei să încerci?

– Nu insista.

– Păcat.

– De ce?

– Ai fi scăpat de asta...

Își țuguie buzele în formă de lalea și scoate un chiot de să-ți prefacă timpanul în buhai. Ca prin farmec, ușa adorabilei sale locuințe se deschide, foarte brutal, trebuie s-o spun, și trei gealați intră cu un aer hotărât.

Hotărât să ce? Aici e toată întrebarea.

Unul poartă un blug devastat și un tee-shirt preconizând Coca-Cola, altul un costum de pânză albă plin de pete de toate soiurile, doar al treilea are o înfățișare respectabilă, fiindcă e vetustă. Părul îi e alb, și insul păstrează o zvelțețe de invidiat, într-o ținută de șofer la un stăpân dintre cei mai pricopsiți.

Primii doi dețin fiecare câte o bâtă lungă de un metru cincizeci și cu un diametru superior încheieturii mâinilor lui Béru.

Vor să pună în scenă Marioara și Vasilache?

Da.

Necazul e că mă iau drept jăndarul. Așa că matahalele încep să mă croiască, alternativ și din toate puterile, cum se bătea odinioară grâul, înainte de nașterea domnului Mac Cormish. Încerc să mă ridic, să mă năpustesc, dar lucrul ăsta mi-e imposibil, atât de violentă e grindina de lovituri ce se abate asupra carcasei mele oricum surmenate de manipulațiile sodomizatei de Murielle.

Cel mai bun e s-o fac pe ariciul.

Așa încât mă fac covrig, cu genunchii sub mine, cu spatele cocoșat și cu brațele înnodate pe ceafă.

LOVITURI ȘI LOVITURĂ DE TEATRU, PLUS O GRĂMADĂ DE RĂNI

Nu-ți poți închipui câte mi-au aplicat...

De altfel nici eu, atâtea au fost! Le știu doar pe cele mai babane, mai dureroase; dar în afară de bușiturile feroce, absolut martirizante, am încasat și pleoscăieli mai mult sau mai puțin avortate, trase piezișș și care îți derapează pe spinare. Le uiți îndată ce le-ai primit.

A, da, de halit am halit cu furca! De cele care te umplu de sânge, de cele seci, de cele zguduitoare, de-ți răsună până în găoz, ca un pârț de măicuță într-o catedrală. Grindină deasă. Ca oul de struț. Măgădăii nu mai osteneau să tot lovească. Mormăiau ca niște plantigrade private de miere. Mai și gemeau de plăcere; juisează omul cum poate. Unii înșurubând băieței cumințiș, alții colecționând mărci poștale, alții scriind misive anonime sau ducându-se să verifice cât au plătit impozit vecinii lor. Mereu a fost și va mai fi câte o bucată de pâine de mâncat, până la judecata de apoi. Dar și ce proces monstru o să fie ăla de la judecata de apoi. *Mamma mia!* Va trebui să existe un Dumnezeu de prima calitate ca să se descurce în toată grămada aia de nemernici! Să pedepsească în cunoștință de cauză și să ierte la fel. E o sinecură nostimă pedepsirea atunci când nu ești un vicios. Când îi contemplu pe toți, atât de pierduți, pieriți, căzuți pe burtă îndată ce-i ia cineva în primire: culcat! Îmi vine frig pe spinare. Teroare panică, ascultă la mine.

Dar eu n-o să mă mai sinchisesc de supunerea lor. Gata, e prea târziu. Îmi vor fi otrăvit viața, nenorociții. În toate direcțiile. Atât de proști, atât de nimicuri, atât de convinși că sunt cineva acești nuli și neaveniți! Lamentabili până la a-și zgândări rănile cu un ciob de la oala de noapte. Până la a-i auzi strigând „piua", din stânga, din dreapta, din toate părțile. Încât e de ajuns o nimica toată pentru a-i alinia în șiruri perfecte, cu degetul mic lipit de cusătura veniturilor lor. Un săptămânal te cheamă, îți cere lista bunurilor, și mintenaș te și spovedești: casa lui tata mare, ulcica chinezească a mătușii Hortense, pensia ta, totul, la cerere, hop! Ca să demonstrezi că tu ești un posedant rezonabil și că hogeacul tău nu face nici cât o ceapă degerată, că l-ai câștigat la tombolă, că ești gata să-l cedezi, pentru cinci franci și cinci parale, unui vânzător de vechituri. Scoaterea la iveală a rufelor curate, pentru a le ascunde pe cele murdare. Bineînțeles că a avea este imoral când te gândești la planetă, rămasă aceeași, dar supraaglomerată de bipezi într-o proliferare nebună. Bineînțeles, bineînțeles, dar eu îți vorbesc de procedeul de renunțare din lașitate. De frica asta de a nu fi bine aliniat, de a trece drept... de a nu fi ca... Firește că bunurile acestei lumi vor lua sfârșit și că, în curând, fiecare va mai avea doar posibilitatea să composteze pe câte una-altul, și punct și de la capăt. Firește că nu există nici o altă cale de a scăpa, și că nici asta nu-i decât o trecere către eșecul inevitabil care va fi aruncarea afară din viață. Ceea ce nu-i împiedică pe oameni să nu știe ce fac cu libertatea. Veacuri la rând au luptat să o cucerească, doar că n-au știut să se slujească de ea. De aici, totul se dă peste cap. Lipsa lor de experiență, absolut totală, în materie. Să cucerești libertatea e frumos, e măreț, e nobil, deci ușor. S-o folosești devine o constrângere. Solicită calități pe care le ignorăm. Pentru a utiliza libertatea, trebuie să fii iepure, rândunică sau pir.

Dacă ești om, abține-te.

Și pe urmă ne îndepărtează de povestea noastră, desigur. Dar ce ni s-a mai fâlfâit de ea, ce zici? Asta e, întrucâtva, libertatea? Să oprești totul, ca să treci dincolo?

Nu te șucări, frate Lemeu: uite că mă întorc la realitate.

Bumbăceala formidabilă mă sfărâmă fără ca, totuși, să mă facă să-mi pierd cunoștința. Mi se pare, în cursul trecerii prin

piuă. că aud râsul sadic al maicii Murielle. Ah, boarfa! Ce m-a mai tras de gâlci. Cameristă? Puța! Era acolo ca să-l opereze pe Chultenmayer. Să-l supravegheze, să-i scotocească odaia și bagajele. Și pe mandea în același timp.

La un moment dat, omul cu plete albe oftează:

– Bine, opriți-vă. Benjamin, du-te și ia din furgonetă cufărul de răchită.

Benjamin, i-auzi, i-auzi. Presupusul ucigaș al domnului Sterny. Încerc să mă benoclez la el printre gogoșile și alte tumefieri care mi-au crescut la ochi. Benjamin e tipul în costum de pânză albă plin de scârboșenii. Pleacă. Bătrânul șofer în livrea își aprinde o țigară lungă, mentolată. Se sticlește și el, la mine, fără mânie și patimă. Își face slujba și nimic altceva. E, chiar, mai degrabă simpatic, pricepi?

În ciuda caftului recepționat, am puterea să mai vorbesc:

– Auzi, tăticu, pot afla motivele acestei cotonogeli memorabile?

Scoate prin nările dilatate un jet de fum al naibii de rectiliniu.

– E de dorit să bați bine carnea înainte de-a o mânca.

– Sunteți încă antropofagi în familia voastră, tăticu?

– Ni se mai întâmplă, la sărbători.

– Și aveți de gând să mă înfulecați de viu sau gătit?

– Crud, îmi răspunde cu seninătate omul. Sub formă de biftec tartar.

Acolitul lui se hlizește. Ca un tâmpit. Cu adevărat ca un tâmpit. Un râset de animal, fără căldură, fără mobil real.

– Ce v-am făcut?

– Tocmai că nimic. Încă. Rolul nostru e să prevenim.

– E inutil, cred, să vă întreb în contul cui acționați?

– Nu în contul cuiva, ci a ceva.

– Care este?

– O cauză.

Încerc o mișcare ce-mi smulge un strigăt de suferință.

– Cauză mică, efecte mari, rânjesc totuși. Nu prea cred în cauze care să necesite lovituri de bâtă. Ești foarte sigur că asta a voastră e una bună, tăticu?

– Dacă n-ar fi fost așa, nu eram aici, nici unul, nici altul. Dar de ce dracu îmi spui tăticu? Dacă eram tatăl dumitale, nu semănai acum cu un cadavru.

– Din respect pentru părul dumitale alb.

– Dacă și fața mi-ar fi fost așa, te-ai fi mulțumit să-mi spui domnule.

În fond, nu se înșală tipul. Rasismul e cumplit de ereditar, fie că te ferești de el, fie că nu...

Vine și muhaiaua de-afară, purtând pe umerii ei benjaminieni o coșarcă de răchită, pe jumătate ferfeniță și scârțâind mai ceva ca bicicleta unui popă.

*

* *

După care m-au legat, m-au pus în coșarcă și m-au luat cu ei. Iar transportul, biet al meu prieten, tot ce pot să-ți spun despre el e doar atât: aolică! La cele mai mici legănări simțeam cum mi se smulge carnea de pe oase. Eram crăpat peste tot, prefăcut în zdrențe, firimituri, tocătură... Zdrobit, totuși ciudat de puternic, de parcă tărbaca turbată prin care trecusem trezise ceva în mine. Mă eliberase de o moleșeală interioară, secretă, nemărturisită, care îmi juca feste de la începutul întregii afaceri, îmi cufunda sufletul într-o dulce osteneală. Cred că mi se trăsese de la sărutul schimbat cu Marie-Marie pe scara profei ei. Clipa aceea aparte care dăduse nas în nas cu noi, la o cotitură a vieții. Crease o vrajă sau, dacă preferi, un soi de descântec. Nu mai eram foarte eu însumi. Iar acum, această sprintenă burdușeală, aceste lovituri josnice, dar aplicate în chip posomorât și cu mai mare posomorală primite, m-au smuls din vechea stare de spirit.

Mi s-a acrit să mă prefac că acționez și să bat apa-n piuă. Mi-a ajuns totul până la sprâncene. Acțiunea îl face să freamăte pe războinicul de tip mandea, ești la curent cu asta?

Bine.

Am ajuns la capătul drumului. Un drum foarte prost, care probabil că nu slujește la practicarea jocului cu bile. Și mi s-a părut destul de lung. Căldura a încetat brusc, și ploaia musonică a început din nou să scuipe din abundență. Să te minunezi, nu

alta, cât de repede i-au apucat pandaliile pe cei de sus. Picăturile au bătut darabana pe acoperișul furgonetei – un adevărat tam-tam.

Apoi ne-am oprit.

Indivizii din față au coborât și i-am auzit galopând sub trombele de apă. Rămân singur cu domnul Benjamin. Care mestecă nu știu ce, șezând pe o ladă goală. Ține în mână un pistol cu butoiaș, îl învârtește pe deget, stil western, dar atât de stângaci, încât îl scapă întruna și, dacă n-aș fi legat, ar fi floare la ureche pentru mine să i-l prind din zbor. Numai că javrele astea m-au strâns în frânghii.

Privirile ni se întâlnesc.

– Cum e, Benjamin, merge? îl întreb.

Își înclină capul.

– Da, patroane, merge.

Să mori de râs, nu?, că mă face patron în postura mea.

– Știi ce-au de gând să-mi facă? zic.

– Nu, nu știu.

– Să mă ucidă?

– Probabil că poate da.

– Și tu?

– Cum adică și eu, patroane?

– Tu de ce l-ai ucis pe Sterny?

Păcatele mele! Ce mai schimbare la scenă deschisă! Curios efect să vezi un negru pălind. Fața îi devine cenușie, ochii galbeni, buzele vinete. Ai crede că poartă o greutate prea copioasă pentru mușchii lui.

– Nu l-am ucis pe Sterny! protestează, dar pe un ton atât de ipocrit, încât mă face să mă gândesc la Toinet al nostru când se repede la mama, cu picioarele depărtate, asigurând-o că servitoarea spaniolă s-a scăpat în scutecele lui.

– Ba l-ai ucis în camera ta, sugrumându-l, bătrâne Benjamin. Și cadavrul e tot acolo.

O să mă crezi numai dacă o să vrei, cum zise Béru al meu, dar nătărăul ăsta castanietează din proteză. Iar eu, șmecherul de Santa, căruia nimic din ce-i omenesc nu-i e străin, cum se zice în paginile roz din enciclopedia Larousse, la litera „O", mă gândesc în mare iuțeală. Spaima asta cumplită, neagră cum s-ar

spune, îmi arată limpede – în ciuda condițiilor – că băiatul nu i-a făcut de petrecanie burduhănosului amic al lui Chultenmayer ascultând de un ordin, ci din proprie inițiativă. Și întrezăresc o posibilă ameliorare a situației.

– Ascultă, Benjamin, ești de acod că, dacă povestesc despre asta pretenarilor tăi și ăștia se duc să dea o raită la tine în cameră, o să iasă nasulie mare pentru mata?

Un solo de baterie îmi răspunde, interpretat de cele treizeci și două de lopățele ale lui Benjy. Și acum văd gugumănia pe care am comis-o. Omul o să mă sfredelească pentru a mă reduce la tăcere. Încă nu se gândește la asta, dar se va. Iată: privirea îi devine fixă, iar fruntea i se încrețește. Trebuie să comand „mașină stop". Să opresc stricăciunile.

– Nu, Benjamin, n-ar servi la nimic să mă omori, fiindcă am anunțat descoperirea mea, și numai eu te pot pune la adăpost de consecințe. Dar pentru asta trebuie să rămân în viață și să fiu liber. Așa că povestește-mi în viteză tot ce știi, iar în vremea asta îmi desfaci legăturile, după care îți trag o castană în nasometru, ca să poți pretinde că am evadat. Înțelegi cum devine?

– O, da, patroane.

– Atunci dezleagă-mă și vorbește.

*
* *

Sunt zile când norocul e de partea ta.

Și zile când, dimpotrivă, îți dă cu tifla. Degeaba te străduiești cât poți, dacă e să dai de dracu, dai de dracu.

Cum se întâmplă și în cazul meu aici de față. Iată că am găsit *in extremis,* și într-un mod total neașteptat, un mijloc de a ieși din budă. Benjamin îmi bâiguie ceea ce știe, și știe multe, numai că degetele neîndemânatice îi tremură prin căpița de noduri care îmi închid legăturile.

– Taie-le, taie-le! îl îndemn.

El protestează cum că nu, că să le taie va însemna că a participat la evadarea mea, în vremea ce dezlegatul, ei bine, ar putea fi luat drept opera mea, la o adică. Așa că ține să le

dezlege ca la carte. Iar emoția adăugându-i-se la stângăcie, îl împiedică să-i dea bice, nătărul dracului! Nu e dotat pentru broderie, ce mai la deal la vale. Nu-l văd în rolul Penelopei pe neica ăsta.

– Grăbește-te, pentru Dumnezeu.

– Stai, patroane, că s-a înțepenit. Sunt prea multe noduri.

Și nu apucă să spună mai mult, că uite: marțafoii se întorc, în pas alergător. Unul a urcat în cabina droaștei.

– Taie! orăcăi.

– Nu, patroane. Dacă tai, or să mă omoare. Trebuie să pară ceva natural.

Cabrioleta începe să facă marșarier. Nu prea mult. Ne oprim. Alți pași. Cele două uși ale furgonetei se deschid. Un puternic și înțepător miros de humus mă descumpănește. Țipete de păsări. Recunosc chemarea tucanilor și pe aceea a cacatoilor. Ploaia se îndepărtează brusc, așa cum slăbește apoi moare impetuos un jet de stropeală atunci când închizi robinetul. În imensa natură se simte un soi de descurajare. Văd cum cerul redevine albastru. Cum soarele se întoarce.

Negrul cu păr alb supraveghează manipularea mea. Benjamin și acolitul lui mă cară precum: o legătură cu rufe murdare, un balot (dacă ești tradiționalist); sau precum: un balon de sondă meteorologică, o sabie a lui Damocles, o epidemie de ciumă bubonică (dacă ești suprarealist). Străbatem o distanță scurtă, câțiva metri, nu mai mult, pe o suprafață pardosită cu dale. Și pătrundem într-o clădire uriașă, ce slujește drept hangar mai multor avioane de turism. Există aici un *Chaudron-Grenier* monomotor, un *Skyzofrène 23* bimotor și un *Katrine Arlev*[1] de toată frumusețea, care e cluul acestei mici flotile de aeroclub. Opt locuri, climatizare parfumată, aripi sustensibile, centuri de securitate ameliorate pentru castitate; e un aparat superlux, cu rază mare de acțiune, în stare să te ducă sus și departe.

Spre bijuteria în cauză sunt târât. Întrucât, pentru a urca la bord, trebuie să pui un picior pe marginea cauciucată a aripii din dreapta față, mi se scot legăturile inferioare. De data asta,

[1] Chaudron – ceaun, *grenier* – hambar, *arlo* (arg) – obiect lipsit de valoare (n. tr.).

cât ai zice peşte, şi – o, ironie a soartei! – tocmai mister Benjamin e însărcinat să mi le secţioneze.

Pilotul se află de acum la postul lui. Un alb, dar în Africa, adică are ciroză şi oleacă de paludism. Poartă numai cămaşă, şi nasul lui pare o hartă a Franţei înfăţişând căile de navigaţie, în asemenea măsură e întreţesut de parcursuri trasate cu albastru şi roşu, ba chiar şi violet. Ochii mari şi roşii, ca într-un desen de Frolon, îi servesc, probabil, drept lumini de poziţie în caz de pană.

Dar să-l lăsăm pe pilot, hai mai bine să-ţi vorbesc despre ceilalţi pasageri, fiindcă merită osteneala. Benjamin nu participă la voiaj, ceea ce regret, fiindcă în cazul meu un aliat nu e deloc de neglijat. Îl înlocuieşte o gorilă care ai jura că e Amin Dada sau gorila lui geamănă. Individul şade pe cel de-al doilea scaun de pe traveea paralelă cu cea a pilotului. Stai să-ţi explic mai cu de-amănuntul. Într-un avion mic există două rânduri de scaune. La babord: pilotul. La tribord, un scaun liber pe care mă instalez eu. Mă urmăreşti atent? Mersi. Deci în spatele meu se află sosia lui Amin. În spatele pilotului e un alt negru, cu cap de împărat roman bronzat de moarte pe plaja din Ostia, cu un costum mişto, ochelari pe care şi-i pune şi şi-i scoate fără încetare, un început de calviţie frontală care îngăduie să-i apreciezi profilul în pantă dulce al dovleacului şi nişte buci proptite în nişte guşi susţinute la rându-le de cute de grăsime, fiindcă băiatul e obez din toată inima, ceea ce croitorul lui nici nu ascunde. Mi se pare că-l recunosc. Pe semne că nu neapărat l-am întâlnit, dar i-am văzut mutra pe undeva. Aşa că îmi scotocesc prin albumul cu amintiri, şi în cele din urmă un nume prinde contur: Linduré! Sauveur Linduré, unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai preşedintelui celui cumsecade, Houphouët-Boigny[11]. Important personaj fildeşian. Frecvente călătorii în Franţa şi prin mai e state; cam aşa ceva şi aşa mai departe. Ce face pe-aici nenea ăsta? Pe el să-l fi numit Benjamin, în cursul recentelor lui confidenţe, „marele patron"?

Fir-ar să fie, cum se spunea odinioară pentru a se evita să se strige „shit, shit, shit", ceea ce e mult mai echilibrat ca

[11] *Fouctter* (arg.) – a puţi; *aignes* (arg.) – picioare, *aignon* (arg.) – anus (n. tr.).

exclamație, în fine, așa cred eu, și fiecare cu părerea lui. Fir-ar să fie, afacerea capătă o afurisită de coloratură politică!

Bun, va să zică îți recapitulez pasagerii enumerați până aici: pilotul. Amin bis – gorila, Sauveur Linduré ministru al nu-știu-ce, dar ce contează. Pe urmă încă o gorilă, în fundul aparatului: îmbrăcat într-un costum alb cu ferigi imprimate cu negru: și ca să termin cu încărcătura: domnul Chultenmayer, soția și fiica lui.

Cred că n-am uitat pe nimeni. Și de altfel cine și unde să mai fie, dacă avionul nu deține decât opt locuri? Mai ales când cele două gorile cântăresc, probabil, cât o vacă, îți dai seama ce mai suprasarcină, păi nu? Ai tot interesul să-ți golești buzunarele și vezica înainte de a pofti la bord!

PROFEȚIA BĂTRÂNULUI ȘOFER

– Ce întâmplare, scumpă doamnă Mudas! mă adresez celei în cauză.

Văduvioara face o mutră jalnică. Și babaca-său idem, asemeni și maștera. I-ai crede pe toți trei dindărătul convoiului funebru al soțului. Întristați, îndoliați, înnegurați. De un tragism absolut deloc comic. Frumoasa Rose-Mary îmi adresează o drăgălașă de privire sfârșită. O privire lipsită de speranță, înfrântă, pierdută. Gen ultima, de câine în agonie care îți spune adio cu coada ochiului, încredințându-se, fără spaimă nici durere, morții invadatoare. Lucrul cel mai trist de privit este resemnarea. Când te afli în prezența unei ființe resemnate, simți nevoia să te așezi în fața ei cu picioarele încrucișate și să te abandonezi la rându-ți destinului.

– Faceți niște mutre cu toții! îi iau peste picior. Încântat să vă cunosc, domnule profesor. Am avut ocazia să apreciez întinderea geniului dumneavoastră și știu cât e de vast.

Și el rămâne abătut, lipsit de reacție.

Pilotul gâdilă comenzile, apoi face semn gorobeților care se străduiesc alternativ asupra elicelor. Se aude un sforăit la babord, pe urmă la tribord. Katrine Arley începe să ruleze pe cimentul hangarului, fără zdruncinături, ușurel. Iese în pârjolul reînnoit de afară. Cerul are nuanțe indigo, vestitoare ale amurgului. Pista a fost construită în marginea pădurii. E plină

de iarbă. Am ajuns în capătul ei, în sens contrar fâlfâitului marelui caltaboș roșu cu dungi albe.

Vecinul meu bagă gaz. Aparatul se ridică dinspre coadă, ca un sex plin de dorințe. Gata să se înfigă în gol. Pilotul dă brânci motoarelor, și începem să rulăm, din ce în ce mai repede. Devenim aproape ușori, pierdem contactul cu solul, ne despărțim hotărâți pentru a ne îndrepta către enormele frunzișuri ale pădurii ce ne închide orizontul. Îți vine să crezi că ne vom înfige, bine mersi, în colosala verdeață. Dar taxiul își ridică în chip splendid botul rasat, și iată că arborii deși alcătuiesc sub noi o mare de nori verzi. Descopăr, cât vezi cu ochii, imensitatea vegetației. În dreapta mea, o mare deschidere râioasă, cu sângerări de pământ roșu, și doi elefanței, panicați de rafalele motoarelor noastre, fugind țepeni, cu urechile lipite de cap și trompa la orizontală. Ce frumoase ar fi toate astea, în alte împrejurări.

Renunțând să mai leg vreo conversație cu familia Chultenmayer, mă întorc spre Linduré, politicianul gras, cu ochelari de baga cu schimbător de viteze. Curioasă mania asta gaulliană a lui de a-și scoate și pune alternativ bicicletele. O atitudine? L-a văzut odinioară pe bătrânul Charley făcând asta și și-a zis că trebuie să fie culmea finețurilor. Că gestul ăsta de august al politicii îl intelectualizează pe om.

– Ei bine, excelență, îi zic, unde ne duceți? La reședința dumnevoastră de vară sau la un safari?

Își scoate, sever, ochelarii.

– Mai curând la safari, domnule comisar.

Apoi își slăbește nițel centura, ca să se poată suci spre Chultenmayer, și-i aruncă acestuia din urmă:

– Dragă profesore, deoarece am subscris dorințelor dumitale, cer să subscrii și dumneata celor ale mele. Refuzul dumitale încăpățânat de-a o face mi-a devenit insuportabil, așa că îți voi administra dovada faptului că sunt un om hotărât.

Îl bate pe umăr pe pilotul aflat în fața lui – țin să-ți amintesc:

– Domnule Bradley, zice, la ce altitudine zburăm în clipa de față?

Interpelatul râgâie un parfum de bourbon, își consultă altimetrul și răspunde?

– Ceva mai mult de o mie de metri.

– Ceva mai mult de o mie de metri, repetă Linduré; când te gândești că oamenii își frâng gâtul căzând doar de pe picioarele lor, rămâi pe gânduri, nu?

Își pune iar ochelarii, își sprijină una dintre cele paisprezece bărbii de spătarul propriului scaun și începe să se sticlească la Sfânta familie Chultenmayer. Se dorește oare șarpe-hipnotizator? Crede în magnetismul lentilelor lui cu dublu focar? Trece o vreme în care nu auzim decât zumzetul solid al motoarelor bine dozate și deloc surmenate. Apoi:

– Domnule profesor, se va petrece următorul lucru: ne veți spune, în vreme ce continuăm să zburăm, unde se află obiectul. Îndată ce veți furniza informația, noi o vom comunica prin radio unei echipe care o așteaptă. Această echipă o va primi prin telefon sau printr-un curier. Și va face verificări. Dacă indicația dumitale e corectă, totul se va sfârși cu bine. Dacă e falsă, le vom arunca din avion întâi pe una, apoi și pe cealaltă dintre doamnele care vă însoțesc. M-am făcut înțeles? Ca să pricepi că nu e vorba de nici o glumă, îl vom azvârli afară imediat pe comisarul San-Antonio.

Pocnește din degete.

Pilotul manevrează bilibonul de deschidere, și ușa de lângă mine culisează. Gazul a fost redus, și bimotorul plutește ca un vultur benoclându-se la o turmă de oi de pe pășune. Mirosul pădurii urcă până la noi.

În spatele meu, Amin Dada s-a ridicat. Vine în fața mea, să mă înhațe de gât.

– Domnule Chultenmayer, zic, cu o voce care încearcă să facă onorurile situației, dacă ați hotărât să dați satisfacție excelenței sale, poate că ar fi bine să vă grăbiți?

Linduré își apucă ochelarii cu amândouă mâinile și îi ridică teatral.

– Hotărârea profesorului nu va schimba cu nimic soarta dumitale, domnule comisar. Să spunem că ai trecut dincolo de puntea de unde nu mai există întoarcere. Sunt obligat să mă despart de dumneata. Hai, dă-i drumul, Banko!

Mă ghemui în mine însumi, decis să-mi vând pielea la prețul cel mai bun. Am picioarele libere și sunt al dracului de pornit să

fac ravagii prin hărăbaie înainte de a mă lăsa expulzat. Dar matahala cu mutră de hipopotam își dă seama de combativitatea mea. S-a prins îndată că nu fac parte din neamul celor supuși. Și atunci știi ce-mi face?

În cazul ăsta explică-mi și mie, fiindcă n-am prea avut timp să văd.

Înainte de a ajunge cu totul în fața mea, pe când încă se mai află pe intervalul dintre scaune, îmi trage o lovitură cu muchia palmei în mărul lui Adam, ceea ce îmi lasă impresia că ochii mi-ar țâșni afară din cap, laolaltă cu limba și chiar gogoșile din mătase. O asfixie paralizantă. Iată-mă inert ca o față de masă slinoasă pe care o scoți după un banchet. Băiatului nu-i mai rămâne decât să mă înșface de legături. Mă dezlipește de scaun, biată păpușă de rumeguș, cum ai scrie și tu, firește, dacă ai fi în locul meu (în care caz eu m-aș păzi ca de foc să fiu într-al tău, și încă cum!) și mă împinge spre golul somptuos, violet, albastru intens, cu verdele întunecat care urcă spre cer și păsări colorate, deasupra acestui verde, asemeni unor flori într-o prerie vălurită. Doamne, cât e de frumos!

Mușcătura aerului mă reînsuflețește. Îmi regăsesc influxul. Mă zvârcolesc cu disperare, ca să încerc să-i trag un șut pe dedesubt lui Amin Dada Banko; să-i dau un gol în ultima secundă. Tălpile mi se lovesc de o suprafață prea dură ca să fie vreo parte de corp omenesc, și a cărei rezonanță, de altfel, e metalică. Drace, era fuselajul avionului! Nu fac altceva decât să mă îndepărtez de aparat.

Ale mele sunt natura sălbatică, pădurea mai mult sau mai puțin virgină, cu elefanții ei, papagalii și alte maimuțe. Acum înțeleg istețimea bătrânului șofer în livrea, care mă asigurase că voi fi deghizat în biftec tartar.

Bine, am flecărit destul.

Nu cumva cad? Drace, dar nu suntem într-un desen animat!

ȘI DACĂ IISUS...

De câte ori, de-a lungul vieții, oamenii nu m-au sfătuit „s-o las să pice"!

Dar eu n-o lăsam niciodată să pice.

Deși acum o fac.

Și ce las să pice? Pe cine?

Pe mine!

Pe mine, Santonio, numit mult iubitul, ca Ludovic XV. Mai abitir decât Ludovic XV, fiindcă Parc-aux-Cerfs al meu e pavat cu mult mai multe târtițe frumoase și mai multe intenții bune. Semăn cu un Ludovic al XV-lea care ar fi propriul lui Voltaire și nu l-ar iubi decât pe Ludovic al XIII-lea.

Așa că, în chip fatal, las totul să pice.

Va fi pentru ultima oară, fiindcă o înălțime de o mie două sute de metri îți dimensionează viitorul la răstimpul cât te duci la vale. Lucru de necrezut, în loc să mă înfricoșez, încerc să-mi aduc aminte care e viteza maximă atinsă de o greutate în cădere. Știu că, începând de la o anumită distanță, această viteză rămâne constantă. Îmi etalez brațele și picioarele, jucându-mă de-a frunza uscată, pentru a încerca să-mi frânez prăbușirea. Și am, efectiv, senzația că planez. Dar nu ignor deloc că e parțial iluzorie, că moliciunea în care alunec e implacabilă. Și că, de fapt, cad ca un pietroi. Și că mă voi face afiș pe pământul gălbui

sau mă voi dezmembra în încrengăturile copacilor, acolo, jos. Oricum, voi exploda, într-un *scratch* cumplit, de benzi desenate.

Cu o miliardime de secundă înainte de a percuta, voi fi același ca în această clipă, intact, perfect pus la punct, admirabilă mașinărie omenească născută de-a lungul unor întregi ere îngrămădite de-a valma. Apoi va veni impactul, și, instantaneu, totul va înceta să existe. Perspectiva asta mă dopează. N-am să simt nimic. O asemenea storcoșire nu mai lasă loc nici unui grăunte de suferință. Toată greutatea Pământului îmi va cădea în cap. Fiindcă Pământul cade pe mine și nu eu pe el. Și se va sfârși. Totul, cu desăvârșire. În amintirea lui Tonio al dumitale, scumpă doamnă, va rămâne o pată colorată. Băiatul care te croșeta în ajun atât de frumos, cu ardoarea pe care ți-o amintești poate, scoțând numai puțin nasul afară, și repede dând buzna iar înăuntru! Popâc! Dat prin răzătoare! Gata! S-a zis cu Sana! Păsărelele, o clipă deranjate, vor începe din nou să zboare de colo-colo, să pălăvrăgească, să țopăie.

E frumoasă pădurea din Africa. Maiestuoasă. Ce nuanțe de verde! Și dâra aceea de culoarea șofranului! Un râu cu debit nesigur și care se încolăcește pe solul însetat?

Pământul îmi iese în întâmpinare, dar fără sălbăticie, ci cu o mișcare amplă și superbă, irezistibilă. Încât îmi interpretez în minte *Dunărea albastră,* ca în *2001, Odisee spațială.*

Mă rotesc, alunec pe o parte, mă duc de-a berbeleacul...

Cap de linie, peste cât timp? Drace, lungă mi se mai pare coborârea asta! Nu sunt chiar nerăbdător, dar aproape. Oare vreo tentație necurată se adaugă forței de atracție terestre, pentru a mă duce la pierzanie? O asemenea senzație, amice, nici la circul Barnum n-ai să găsești. Marea vegetală se precizează, se umflă. Nuanțele i se schimbă. Verdele capătă fâșii mai întunecate, pete mari, aproape negre.

Îmi continui călătoria pe verticală. Iată-mă al tău, o, bunule pământ roditor, care m-ai făcut și mă iei înapoi pentru a-mi da alte întrebuințări, a-mi încredința alte funcții...

Bun, va să zică voi plonja printre copaci, e lucru hotărât. Fără îndoială, voi fi tras în țeapă. Dar perspectiva unei salvări confuze mă copleșește deodată, irezistibilă, stricându-mi seninătatea. O dată cu nedeslușita speranță de a scăpa, mă cuprinde

și oroarea față de situația în care mă aflu. Era prea frumos, prea bine, prea ușor. Aveam să dau de dracu fără prea multe complicații. Ce mi-o fi venit să-mi zic că grosimea ramurilor și a frunzelor...

Dar, pentru Dumnezeu, o mie și ceva de metri nu sunt puțin lucru! Așa ceva te transformă în meteorit. Nu crengile mă vor intercepta, ci eu voi face o gaură monstră în frunzișuri! Voi fi rupt în bucăți, sfârtecat ca de o râșniță fantastică.

Așa că redu-ți la tăcere instinctul de conservare, Antoine. Spune la revedere domnilor și doamnelor. Fă-ți reverența...

Finito!

Hai, închide ochii. Nu? Atunci uită-ți aripile false și du-ți mâinile la față, ca să nu mai vezi nimic. Da, fiule, chiar așa! Nu cumva însă faci asta mai degrabă ca să-ți pui la adăpost moaca drăgălașă, de seducător pe la nunți și banchete? Hai, fii sincer!

Aș vrea să mă mai gândesc, dar un infernal fior de spaimă mă blochează. O să crăp de frică înainte să explodez? N-ar fi prea grozav. Nimeni n-ar ști, dar pe mine m-ar face de ocară. Și nu-i doresc nimănui să moară nemulțumit de sine însuși.

Și atunci simt o harababură internă. Nu ceva extrem de dureros. Firește, e vorba de o oarecare zdruncinătură a subsemnatului; dar o zdruncinătură „moale". O palmă țeapănă pe toată suprafața. Apoi căderea mi se încetinește până la un anume punct mort, și uite că mi se face un brânci în direcția opusă, adică de jos în sus, așa cum dopul pe care l-ai scufundat într-o oală cu apă se grăbește să se ridice fiindcă l-a citit pe Arhimede. Tot astfel urc și eu. Drăguț, nu?

Îmi zic „Alo, Santonio, asta să însemne că moartea și-a îndeplinit fără greș lucrarea și că Domnul Nostru Iisus Hristos te și cheamă la Sine?". Mă propulsez în sens invers celui din care am venit. Dar nu prea mult, întrucât am și început să cobor din nou. Pe urmă pleosc, o nouă palmă, mai molcută. Un nou început de urcare. Și un freamăt. Mă simt deodată aproape imobilizat, mortal de bine. O biutiful siestă. Mă aflu într-un hamac?

O muzică răsună prin codru. Beethoven, îmi pun timpanele în foc că asta-i. E plin de frumoase „pup pum, pup pum, tam tam". Încerc să mă mișc. Abia-abia reușesc, fiindcă orice

veleitate de mișcare e parcă încleiată. În cele din urmă, îmi degajez palmele din fața ochilor care vrăjesc atât de repede servitoarele și femeile de lume.

Iar ceea ce văd, într-adevăr, nu e paradisul pe care tu, cândva, ai să-l găsești. Sunt suspendat deasupra unui mic luminiș. Sub mine, la cel puțin trei metri, un moșneguț chel, cu o barbă mare, ochelari de fier, șort kaki și espadrile, întinde pumnul spre mine și mă invectivează. Doi zdrahoni de negri, cu șorturi albe, mă privesc și ei, cu gura atât de tare căscată, încât nu cred să mă înșel afirmând că celui mai înalt îi văd marele colon; cum s-au mai schimbat timpurile, nu?

Bătrânul gnom l-ar putea înlocui pe Supărăciosul într-un rimeik al *Albei ca Zăpada*. Înjurăturile lui care îmi parvin au ceva derizoriu, străvechi, hazliu. Omulețul urlă niște chestii precum: mârlan, țopârlan, mocârțan etc. Păi îți dai seama?

Negroteii se prosternează din cauză de mandea, cum că am căzut din cer, și strigă „Iisus! Iisus!", ceea ce îți dovedește că bătrânii noștri misionari de altădată n-au venit prin sector doar ca să înfulece manioc și păsărici de doamne pigmee.

De bine de rău, reușesc să mă rostogolesc pe plasa întinsă pe deasupra pădurii. Aceasta alcătuiește un buzunar în locul impactului meu. Ca să ies, mi-ar trebui un cuțit. Neavându-l, mă folosesc de mijloacele de bord și, ajutându-mă de tălpi și de degete ca să mă agăț, mă cațăr până la imensa ruptură produsă de greutatea mea. Să mă extrag din capcana asta e o treabă al naibii de complicată. Dar și eu sunt un tip al naibii, fără a vrea să rostesc cuvinte care îmi convin și mă califică și mai bine.

Pe scurt, după zece minute de eforturi lăudabile, aterizez în fața cheliosului în delir. Printre orăcăielile lui, mă prind la tot ce s-a întâmplat: piticuțul e ornitolog la Facultatea din Bruxelles și a pus să fie întinse imensele plase pe deasupra copacilor pentru a încerca să captureze o specie, pe cale de dispariție, a unei păsări cățărătoare: marele tucan Tamon, care seamănă cu dropia de Dijon, dar e mai galben, iar penele de la coadă îi sunt cârlionțate, nu-i așa? Tocmai încercuise în năvoadele lui imense o pereche de tucani Tamon, poate ultima de pe pământ; când iată că eu dau buzna, rup plasele, iar javrele de tucani Tamon o șterg spre alte zări de soare pline.

Zice că o să moară de inimă rea, profesorul Van Desmouhle[1]. O viață de căutări. O expediție navlosită pe bani grei și încă în franci belgieni! Îi prinsese pe cei doi tucani. Nu-i mai rămânea decât să strângă plasa din ce în ce mai mult și pe urmă să-i prindă. Și, drace, atunci apar eu, nu se știe de unde. Iar plasa crapă ca norii Brestului în Prévert. Iar cele două păsărele profită de ocazie ca să fâlfâie aiurea.

Bun, întrucât mi-a mai interpretat acest cântec, cu aceleași cuvinte, mai înainte cu cincisprezece secunde, hotărăsc să nu-l mai las să trișeze și încep să galopez spre Range-Roverul, de culoarea nisipului, staționat între trunchiurile copacilor. Ambreiez, demarez. Auxiliarii negri mă privesc cărându-mă și se închină în două exemplare, cu un deplin acord pe chipurile lor cumsecade. O singură chestie: habar n-aveau că Iisus știe să șofeze. Asta îi surprinde nițel; dar, la dracu, dacă nici Dumnezeu n-ar ști să driveze o hodoroagă, atunci cine și-ar mai merita permisul de conducere?

[1] *Moule* (arg.) – sexul femeii (n. tr.).

FLECUȘTEȚUL ESENȚIAL

Ornitologul nu vâna numai tucanul Tamon. Vehiculul e ticsit de colivii. Iar acestea sunt pline de păsări în culori aprinse. Există păsări elizeene tricolore, mari-duci de Gérolstein, păuni cu fluier, palavragii André, colibri cu minijupă, cazuari Cinq-Sirs, tetra Logii, milanezi San-Remo și altele, multe altele, cărora nu mi le amintesc numele. Păsărelele, dacă mă întrebi pe mine, sunt drăguțe, dar prea zbiară. Ai putea să juri că Range-Roverul e o manifestație a ligii sufragetelor. Se cip-ciripește, uguie, guguștiucește, pitpalacește, bibilicește, piu-piuiește de-ți pulverizează clăpăugele.

Dar în cele din urmă uit acest concert, îmi înalț sufletul și-i mulțumesc călduros Providenței. Care mi-a acordat un miracol, nu poți nega. Să fii expulzat dintr-un avion și să te trezești într-o plasă, în vreme ce, uneori, la circ, până și acrobații experimentați cad alături de fileul de protecție, dacă asta nu-i o milostenie a Providenței, eu sunt gata să-ți achit cutia cu pilule a servitoarei portugheze.

Un drumeag șerpuiește în magnifica pădure ivoriană. Și cum ziua se duce mai iute decât sănătatea ta, nu mai văd nimic. Avionul trebuie să se fi întors la bază. Le-or fi azvârlit pe femeile lui moș Chultenmayer, cum îl amenințau? Ori bătrânul a cedat, după severa demonstrație pe pielea mea?

Probabil că a cedat. Cine ar putea rezista unei asemenea amenințări? să-ți vezi soția, fiica, de altfel pe oricine, aruncate de la

un kilometru altitudine! Căzând și rotindu-se ca o frunză uscată, care cel puțin are privilegiul de a fi murit înainte de a cădea!

Bine, să admitem că a cedat. Și atunci?

Un fior lejer îmi străbate șira spinării.

Dacă așa s-a întâmplat, mâine... Dar nu e cazul. Eu, San-Antonio, de asta sunt aici – ca să împiedic treaba cu pricina.

Ba chiar ca să...

*
* *

Mamaia își pregătește potolul, pisând într-o piuliță, la fel de curată ca o umblătoare dintr-o gară afgană, banane verzi, manioc și ignamă. Și cum exercițiul o surmenează, se ușurează slobozind niște râgâieli tunătoare, ce scuturã perdeaua de mărgele care îi desparte de exterior vizuina.

– Iarăși tu? mă întreabă cu frumosul ei râs gingival, care îi pune superb în valoare ultimul dinte negru.

– Aș vrea să știu dacă l-ai mai văzut pe Benjamin, mamaie.

Își accentuează râsul radios, și-i zăresc amigdalele alburii, reprimându-mi un incoercibil fior, cum se scria în romanele doamnelor de altădată.

– Tocmai a venit, cu un cufăr mare, îmi răspunde ea. Și a trimis după Bokono, să-l ajute să ducă bagajele până la mașina de colo de pe stradă.

Știi cum am căzut? Nu la pisc. La țanc.

Chestia pitorească e că bătrâna grăsană, care cunoaște camera locatarului și precaritatea țoalelor acestuia, nu se miră că omul are cu ce umple un cufăr și nevoie de ajutor pentru a-l cãra mai apoi. Dar așa e. Ba chiar așa și-așa!

– Spune-i lui Bokono să nu se mai deranjeze. O să-l ajut eu pe Benjamin.

Și o iau către odaia băiatului. Băiat care nici măcar n-a blocat ușa, atâta încredere are în inerția ambiantă. Îngrămădește cadavrul lui Sterny într-o străveche valiză de răchită, hârtănită toată, asudând și gâfâind din pricina greutății defunctului.

– Așteaptă, fiule, vin să te ajut.

Abia dacă tresare dobitocul. Apariția mea îl suprinde în treacăt. Ce-i drept, n-a asistat la parașutarea expresă a lui mandea, și-și poate deci imagina o eventuală eliberare.

Îmi zice mersi. Îi răspund: „n-ai de ce", fiindcă ăsta-i adevărul: n-are de ce, ce mai! Dacă nu ne-am face niște servicii mărunte unii altora...

Când capacul e pus deasupra, îi declar amicului că bine, mortul e băgat la cutie, dar pentru moment îi vom lăsa pe loc sicriul de răchită. El răspunde că ba nici pomeneală, vrea să se ducă să-l arunce în mare. Eu reafirm că nu. El insistă că ba da. Și, fatalmente, încasează pumnul lui mandea în plină crăticioară. Vedeai tu o altă soluție?

Ochii i se învârtesc precum cadranul de la *Cifre și Litere*. Și iese 88. Altfel spus, niște priviri încețoșate. Cade. Îl buzunăresc dacă are vreo armă. Posedă două, plus o chestie bizară. Armele sunt: un pumnal fildeșian, de genul celui pe care sticletele dorea să mi-l planteze în omoplat, și un revolver vechi, cu nichelul julit pe ici pe colo, dar convenabil garnisit. Cât despre chestia bizară, aceasta e din oțel – brunat, în ceea ce-l privește. În mijloc cu o lentilă groasă de șase centimetri, ciudat șlefuită. În formă de echer, posedă un petafinor iudeo-masonic de convexie moldovenească, plus, la bază, un clivor bisextil cu tăbăcire neutră. Te prinzi la figură? Toată piesa nefiind mai mare decât un glutomol mijlociu.

Gânditor, vâr în buzunar obiectul. Ca și suma, rotunjoară, de un milion de franci elvețieni (cei mai buni).

Benjamin a pierdut totul, în afară de cunoștință. Pe asta o recuperează. Dar nu mai mult. Îi arăt spilblick-ul.

– Era la Sterny, nu-i așa?

– Da, patroane.

– Și tu trebuie s-o dai grupului „Panterele albastre", despre care mi-ai vorbit în furgonetă?

– Da, patroane.

– Iar Sauveur Linduré crede că Chultenmayer n-a vrut să-i pună mașinăria la dispoziție?

– Cu siguranță, patroane.

Ce mizerie! Atunci femeile au fost, firește, aruncate din avion. Chultenmayer nu putea oferi acest inestimabil flecușteț, fiindcă nu-l avea și nu știa ce se întâmplase cu el. Crudul Linduré n-a

ezitat, sunt sigur de asta. Mă gândesc din nou la Margarette, la Rose-Mary... Cele două tinere atât de drăguțe, atât de scumpe. Îmi închipui căderea lor, având pentru așa ceva toate elementele.

– Gunoiule, tu ești răspunzător de moartea cucoanelor. Care-i adresa grupului „Panterele albastre"?

– Într-o casă nouă, pe strada Pierre Grimblat, patroane. Singura casă nouă. La parter. Pe ușă e o inscripție cu liniuță între Import și Export.

– Sper că ai adus niște frânghii ca să legăm cufărul?

– Nu, patroane, sârmă.

– Asta e și mai bine, îl asigur trăgându-i între ochi lovitura de berbec a secolului.

Să tot ai de ce te pricopsi cu o migrenă. Personal, văd o mie de lumânări, dintre care unele – poate fiindcă sunt catolic – mi se par romane.

De data asta, pretenarul meu s-a dus pe apa sâmbetei. O să-ți dai seama că e statornic în reacții Benjamin (de altfel se prenumește Adolphe)*.

Îl închid în cufăr împreună cu victima, după ce l-am legat. E nevoie de dreptate, nu? Altfel unde ne-am trezi?

*
* *

Taxi.

Un ziar rătăcit în el: *Abidjan Soir*. Pe pagina întâi, câteva mănșete despre rușinile internaționale. Plus un editorial al amicului meu Jean Dutour cu privire la înțelepciunea președintelui Houpouët-Boigny care a știut să facă din țara lui ceea ce știm cu toții. În interior, pe pagina a treia, se anunță că mâine dimineață, în zori, la ceasul când muntele devine alb, ministrul Sauveur Linduré va inaugura noul baraj de la Rhâmina-Grobi's.

I-se-rupe-de-moarte frânează cu înverșunare în fața unei case noi, cu trei etaje.

– Gata! spune.

E rândul tău, San-Antonio!

---

* Ca să pricepi chestia asta, trebuie să ai certificat de studii (n. a.).

O SĂ SE TERMINE

Îmi deschide un grăsan năuc, cu șosete mov rupte în coate. Are fața roză a produselor Cochonou, păr blond care strălucește în soare și ochii expresivi ai unui înecat pus pe masa de disecție.

– Ce vrei? mă chestionează cu asprime individul.

Ușa se deschide direct spre o cameră mare și plină de fum, mobilată cu o masă lungă, de consilii, la capătul căreia se află un pachet de cincizeci și două de cărți de joc, o sticlă de mastică groasă, două pahare, o carafă cu apă, o scrumieră fumegândă și un omuleț colțuros, cu mutră de obsedat sexual. Acesta din urmă e îmbrăcat doar cu o pereche de blugi și o medalie pioasă reprezentând o anume idee despre Sfânta Fecioară. Fac cu ochiul către camaradul „Tout-pour-Olida".

– Am adus ce știi, zic extrăgând din buzunar flecuștețul prelevat de la Benjamin.

Homunculul cu pieptul gol, scobit dar păros, se ridică.

– Așadar bătrânul a scuipat totul?

– Dovada.

Mister Pârțachi îmi înșfacă obiectul și-l cântărește în palmă cum ar face cu propriile corcodușe, după o baie. Pe urmă se îndreaptă spre un aparat ciudat către care eu m-am și chiombit și care se înalță, pe trei picioare telescopice, în fundul încăperii.

Hogeacul duhnește a menajerie în grevă. Paturi de campanie sunt instalate de o parte și de alta a unui mic frigider supraîncărcat cu sticle de bere. Totul seamănă cu refugiul unor emigranți fără documente în regulă. Miasme de clămpău avariat domină mirosurile de gaibarace neglijate și de vânturi învechite. O chiuvetă plină de veselă murdară, o pubelă debordândă de cutii de conserve prost deschise și două valize extenuate completează decorul punctului de comandă al „Panterelor albastre".

Pârțiguș robotește la un soi de aparat optic prevăzut cu tubulaturi cromate și tirbușonice. Îl deșurubează, atașează la corpul numitului aparat flecuștețul pe care abia i l-am adus și începe să fluiere de mai mare dragul, printre dinții nicotinizați.

– La fix. Suntem pregătiți, nu ne mai rămâne decît să așteptăm ordinele.

– Vi le-am adus tot eu, zic liniștit.

Mă măsoară din ochi, de parcă doar acum m-a zărit.

– Cine ești tu?

Există momente cruciale când, de pildă, pus cu umerii la podea, ești constrâns să brodezi cu îndemânare de maestru ca să poți să scapi. Să spui orice, dar cu dezinvoltură și în chip firesc. Să-ți privești pașnic interlocutorul, fără a exagera.

– Să spunem că eu acopăr sectorul Senegal-Coasta de Fildeș, răspund cât ai clipi.

Lucru ciudat de curios sau curios de ciudat, omul pare de-a dreptul fermecat de această explicație a cărei evazivitate nu scapă totuși nimănui.

– A, bine, dumneata ești? se grăbește el să schimbe, nu fără respect, formula de adresare.

– În persoană.

– Atunci înseamnă că l-ai înlocuit pe bietul Fritzmann?

Achtung! Pericol! Vă rog să luați seama la ciripitoare!

Îmi înnegurez la maximum privirile.

– Dacă-mi dai voie, băiete, prefer să nu vorbesc cu tine despre cei absenți; nu ne aflăm aici ca să suflăm în borșul cuiva.

Tonul și fața mea gravă îl impresionează. Aprobă cu o înclinare a capului. Atunci mister mândel se grăbește să continue.

– Treaba pentru mâine dimineață.

– Unde, când, cum și mai ales pe cine? întreabă slăbănogul cu cap de șoim autentificat.

Clipa solemnă a venit. Cea în care trebuie să-ți conservi propriul self, să nu-ți tremure nici un păr, nici un măr, nici un fir de trandafir, să dai dovadă că. Curaj, Sana!

– Domnul acesta, în timpul ceremoniei pe care o va prezida.

Pârțolea, care nu mai pârțâie nici pâs, se strâmbă o țârucă.

– Credeam că trebuie să ochim mai sus, zice.

Și râde:

– Dacă pot vorbi despre „ochit"!

– Ei bine, nu trebuie să crezi niciodată nimic când execuți un contract, băiețică. Hai, pregătiți materialul, că o tăiem...

– Unde?

– La fața locului, drace, la Râmina-Grôbi's, inaugurarea va avea loc în zori, din cauza căldurii, și drumurile care duc într-acolo vor mișuna de polițiști înainte să se crape de ziuă, nu e cazul să ne asumăm nici un risc. Ne vom descurca s-o horăim în sector.

Micuțul stafidit, cu poză de obsedat nedomolit, scoate un oftat care ar expedia până la mijlocul Atlanticului un amator de *windsurfing*.

– Hai, Borțosule, la muncă! îl îndemnă pe mătăhălosul chel.

Îi privesc dând din brațe și mă rog, plin de energie, către sfântul meu patron ca nimeni să nu-și arate mutra pe-aici înainte de cărăbăneala noastră. Acum, că-i țin în labă pe mocofanii mei, nu se pune problema să-i mai părăsesc înainte de îndeplinirea „misiunii" pe care le-am încredințat-o...

*

* *

Și acum, cititor drăguț, animal gânditor (pe sponci), tandru sărăcuț cu duhul, arierat cumsecade, beșleagă sclerozată, și acum da, acum, îmi vei face imensa plăcere de a închide această carte zguduitoare, pentru a o deschide din nou la prima pagină tipărită și a citi iarăși începutul ei, o, bucurie a vieții mele, izvor al veniturilor mele, prieten din copilărie al

fabulațiilor mele. Treci în diagonală peste acel soi de capitol întâi, intitulat diabolic „Ca să-ți intre mai ușor la dovleac cele ce urmează...".

După asemenea prologuri se măsoară măiestria unui autor.

Da, recitește-l, și după ce-l vei fi recitit, recitește și această operă fenomenală, care merită tot atâta osteneală cât capul lui Danton, ce a fost rotunjit la ghilotină cel dintâi. În vreme ce tu citești, eu te aștept, cum le-am așteptat și pe cele două mazete pe o cărare, nu departe de mașina lor.

Iar când caraghioșii s-au întors după ce-i făcuseră japiței de Sauveur Linduré figura cu uită-mă-dragostea-mea, le-am poruncit să închidă în portbagajul rablei aparatul lui papă Chultenmayer. Și am apucat-o pe un drum ce trecea printr-o pădure doar o leacă mai cu puțin virgină decât o grădiniță de la Saint-Ouen. Iar ajunși aici, sub pretextul unui pipi, i-am abandonat în chip laș, pentru a mă repatria, fuga-fuga (și îmi cântăresc „fu"-urile), la Abidjan. De la *Hôtel Ivoire,* unde i-am băgat în viteză pe toți, via Bătrânul, am obținut o audiență la bunul președinte Hophouët-Boigny și apoi, foarte repede, i-am povestit eminentului bărbat ce punea la cale, împotriva lui, abjectul Linduré: să-l priveze de memorie pentru a-l face inapt de guvernare și astfel a-i șmangli fotoliul prezidențial – sărăcuțul! după tot ce-a făcut pentru țara lui și pentru aceea a noastră!

Și atunci președintele, după ce m-a ascultat, m-a strâns cu ambele mâini deodată, noroc că sunt voinic. L-a chemat pe șeful poliției, un om cum nu se poate mai sigur, și am efectuat o descindere-fulger la Linduré.

Îți relatez totul cam în grabă, fiindcă am depășit și-așa al naibii de mult calibrul autorizat pentru romanul de față. În felul ăsta, va trebui ca editorii mei, cei de la *Fleuve,* să adauge un caiet suplimentar, de 32 de pagini, fără a putea majora prețul de vânzare – îți dai seama ce porcărie le fac? Le dau foc amărâtului ăla de profit, tot sporovăind și înșirându-ți la verzi și uscate pe seama bănuților tăi pentru acadele, iepurașule. Așa că, dacă mă mai las mult luat de apă, va apărea și un al doilea caiet de 32 de pagini – iar de atunci încolo casa de editură își pune cheia sub

preșul de la ușă. *Fluviul*[1] seacă. Autorii, noi toți, dăm fuga să ne înscriem la șomaj. Ori la Gallimard, care plătește încă și mai prost. Iar *Fluviul*, lipsit de apa lui (de ploaie) se transformă în autostradă, drace! Încă una. Cu plată, natürlich.

În sfârșit, să-ți explic motivele acțiunii mele.

Deci descindere la Linduré. Îl găsim pe messire ministrul în fotoliu, cu o pungă cu gheață pe frează și cu șoferul-om de încredere în fața lui, strofocându-se să-i redea un strop de memorie – cucu! –, în vreme ce un doctor explică precum că trebuie să-i fi făcut fâs un vas-fantomă pe când sporovăia lângă baraj, că altitudinea – trosc!, i-a venit de hac, având în vedere că Sauveurul nostru e hipertensiv.

Iar micile vase din care suntem țesuți nu trebuie să le luăm prea ușor. Oricare dintre ele poate să dea bâca, și mister nenea e „out". Din chestia asta îți dai seama de fleac de nimica vieții noastre care ne ia, ne lasă, tranc, uite-așa, netrebnica. Și nici un mijloc de a premoniționa. Te trezești la fund, înecat, mai neînsemnat decât un fâs într-un uragan. Să ne facem rugăciunea, fraților, sau să ne punem capră, ceea ce nici asta nu-i de neglijat.

Sauveurul face gât pe sub glasoanele la fel de precare ca și moaca lui. Bălăngăne dovleacul, zice că nu știe, nu mai știe. Da, Sauveur Linduré, asta da, îi amintește de ceva. Ministru? De acord. Există niște rămășițe de amintiri scurse printre meandrele sale cervicale. Nevastă-sa, cele șaisprezece țiitoare (fiindcă în Coasta de Fildeș e monogamie), cei patruzeci și trei de copii? Simple licăriri. Și mai ce?

Și-ți închipui cum apărem noi, șeful poliției, forțele cu același nume și eu. Sauveur își risipește ultimele licăriri ale frumoasei lui luciditâți. Am impresia că băieții de la „Panterele albastre" nu s-au zgârcit cu porția. Omul a primit absolut toată încărcătura. O încărcătură de elefant! Vzzzzumm! Drept în bubă. Cu toptanul! Irecuperabil.

Dar trec peste asta, de teama celui de-al doilea caiet suplimentar și ca să nu-ți trântească niște litere atât de subdimensionate,

---

[1] *Le Fleuve Noir* – „Fluviul Negru", editura care a publicat toate romanele lui San-Antonio (n. tr.).

încât să trebuiască să mă citești la microscop, lupa nemaifiind de ajuns.

Cotrobăim prin baracă. Și găsim, într-un fel de cușcă amenajată nu în pivniță, e prea banal, ci în pod, ceea ce e culmea! Găsim, ziceam, un bătrân Chultenmayer făcut marmeladă moralmente, o fată a acestuia, Rose-Mary, văduva Mudas și – ce bucurie! – o maică Pinuche în perfectă stare de funcționare. Întrucât avea andrelele în geantă când a fost răpită, bătrâna doamnă penelopește un fular pentru Césarul ei, în vederea unei ierni viitoare. Un drăguț boa de lână gri, cu o dungă de maro-căcăniu prin mijloc, ca să fie mai ochios.

Doamna lui Chultenmayer a fost debarcată din avion pe urmele mele, și atunci, din adâncul disperării lui, bietul savant și-a urlat ignoranța în materie de flecușteț al aparatului, de o asemenea manieră, cu accente atât de puternice, atât de cu adevărat veridic, încât Linduré l-a crezut! S-a prins că moșneagul nu putea da la iveală componenta în cauză, fiindcă obiectul se afla în posesia domnului Sterny, agentul lui, cum s-ar zice omul însărcinat să se ocupe de toate aspectele materiale: brevete, finanțare și așa mai departe. Prin urmare, s-au întors. Și iată-l pe scumpul de el în plină dezagregare, văduv al unei doamne atât de drăguțe și tinere, colaboratoare emerită! Mâna lui dreaptă, ce mai! În fine, să zicem mâna stângă, ar fi mai corect, având în vedere că dreapta ne slujește ca să ne ușurăm.

Interogator al bătrânului șofer-secretar. Care deșartă tot sacul. Ce altceva să facă? Ținând seama de datele problemei, cum spunea odată bunul Georges Bidault, care avea cărare pe mijloc și plosca, reglementar, în bandulieră. Ne spune totul, ceea ce, adăugat la ce știu eu și anexat la ce ghicesc, plus declarațiilor doamnei Mudas (compoziția se prelucrează în mixerul impetuos al creierului meu), îmi oferă o minunată vedere de ansamblu asupra adevărului.

Îi îmbarcăm pe savant, pe fiica lui și pe Pinaudieră, pentru a-i căra spre locuri mai ospitaliere. Și tocmai când să ne luăm valea, o tornadă întunecată se repede la mine. Știi cine-i?

Uluitoarea Murielle, ale cărei sărutări ți-l deghizează pe Gogu în rangă de crom-vanadiu. Înainte de a urca în dubă în compania lui Linduré și a clicii acestuia, vrea să-și ceară iertare. Zice că până la sfârșitul zilelor ei își va aduce aminte de ședința noastră de amor. După părerea ei, eu sunt un amant de neuitat. Și are nevoie de un ultim sărut de foc pentru a ne despărți în perfectă armonie; fie ca zeii tribului ei ancestral, plus Domnul Nostru Iisus, venit în ajutorul lor, să-i ierte infamiile.

Un sărut.

Gura cărnoasă îi seamănă cu o floare, cred că ți-am mai zis asta, iar dacă n-am făcut-o aveam mințile aiurea. Cele două buze magistrale, feerice, și tot ce-i primprejur mă fascinează. Îi prezint batista mea.

– Ia-o, puștoaico, începe prin a-ți șterge rujul.

Ea se execută, freacă energic, își dezgolește, dacă mă pot încumenta să vorbesc astfel, gura superbă, de zeiță.

– Bravo, o felicit, și acuma dă-mi, puică, microbii tăi!

Sărutul fiind ultim, e lung ca într-un final de film.

SE TERMINĂ!

Știi că nu există prea mare lucru de văzut, care să fie frumos, în afară de o pereche de bătrâni ce se iubesc? Cu excepția unei perechi de tineri, firește.

Pinauzii regăsiți, restituiți, reacuplați, reîncepuți sunt o chestie superbă. Felul cum s-au așezat pe o canapea, cum babornița îl cuprinde în brațe pe țapul ei, îl strânge la piept, inimă pe inimă, își trece degetele prin părul din nasul lui, bâiguindu-i cuvinte neînțelese, fraze mișcător neterminate... Își reconstată lungimile de undă, se încălzesc fiecare la căldura celuilalt, se reciprocizează ușurel, copăcel, savurând picătură cu picătură voluptatea de a trăi din nou alături.

– Sunt drăguți, nu ți se pare? șușotează Marie-Marie.

– Emoționați, da. Nimic nu e mai sublim decât o pereche, fie că e vorba de cai, de pedale, de oameni sau de Pinauzi.

Ne aflăm în balcon, ca un cuplu princiar, cu diferența că nici un zdrențăros nu ne aplaudă din stradă. Îi fac puștoaicei un rezumat al odiseii mele. Fabuloasa rostogolire prin cerul ivorian și miraculoasa receptare în plasele unui ornitolog. Mutrița ei dulce se lungește la auzul povestirii. Îmi strânge brațul și-și lipește fruntea de bicepsul meu ca pentru a mă face să mă simt mai bine sub raport olfactiv și carnal.

Când, mai apoi, îi anunț faptul că soția lui Chultenmayer a avut parte de marele plonjon, izbucnește în lacrimi. Atunci o

liniștesc, îi explic beția anesteziantă a spaimei și felul cum insuportabilul este perfect tolerat de ființa omenească. Dar ea continuă să plângă cu sughițuri, ce vrei! Atunci, pentru a-i distrage atenția, revin la latura polițistă a afacerii. Îi spun domnișoarei că, la urma urmei, și micuța ei profă ar fi putut fi scoasă pe ușa avionului. Și că văduvă-văduvă, dar a rămas în viață, nu? Ucigașă-ucigașă, dar în legitimă apărare. Va rămâne aici, unde i se acordă permisiunea de ședere pe termen nelimitat. Îi va învăța carte pe micuții negri. Va face, într-o zi, cunoștință cu un coleg simpatic sau cu un industriaș, ba chiar cu un negrotei dat naibii, cu măciulie feroce; și, cum zic personajele de comedie, își va reface viața. Pe soț îl va uita, cu atât mai mult cu cât tembelul ăla a fost la originea tuturor nenorocirilor clanului Chultenmayer. Ce figură și băiatul ăsta! Observă că, probabil, nu era un neisprăvit, dar în sfârșit, în pedigriul lui se afla ceva nu prea bine mirositor.

– Povestește, povestește iute! mă imploră veverița.

– Știi, e încă o ipoteză, dar ipoteza asta e jalonată de fapte sigure, care ne îngăduie s-o socotim drept valabilă.

Tovarășa mea se depărtează de mine, ca să mă poată privi mai în voie. Acest plan american o lasă perplexă.

– Ce ți-a venit să faci preambuluri, Tonio? Nu cumva începi să te prostești, la vârsta ta?

Rânjesc:

– Vezi, dacă m-aș însura cu tine, într-o zi ai ajunge să mă tratezi drept idiot bătrân.

Clatină din cap:

– Să admitem; dar până atunci, Tonio? Hm, până atunci? Și pe urmă, știi, un bărbat, ca să ajungă idiot bătrân, nu e suficient să fie bătrân, trebuie să mai fie și idiot.

Râdem oleacă; ea cu veselie, eu galben. Apoi ne îmbrățișăm. Frica și încrederea strângându-se în brațe: basorelief alegoric dedicat mizeriei neamului omenesc. Îmi spun că un „până atunci" vine, în cele din urmă, foarte repede. După ce ai înțeles mecanismul, simți nevoia să-ți faci ceasul chisăliță și să uiți ce oră e.

– Ce ziceai despre Mudas?

– Pe când își făcea armata în Algeria, a cunoscut niște indivizi cam săriți de pe fix, un soi de războinici mai mult

sau mai puțin de dreapta care, mai apoi, trebuie să fi alcătuit organizația „Panterele albastre". Acest grup de mercenari lucrează în Africa, pentru toți dictatorii aflați la putere și care mișună pe continent. Organizează lovituri de teatru sau de stat, deturnează avioane sau fonduri. Totul e pe gustul lor. Un gust al aventurii, mai puternic chiar decât cupiditatea la acești marginali ai vieții. Mudas, cetățean francez cinstit, cu un curriculum ireproșabil și bucurându-se de o situație de mijloc, dar solidă, devine, de-a lungul anilor, omul de încredere al organizației. Contra unui procentaj rezonabil, centraliza fondurile expediate din Africa și, situația lui determinându-l să efectueze deplasări, mergea să plaseze banii în Elveția, într-un cont cu număr.

Tânăra mă întrerupe:

– Ce-i aia un cont cu număr?

– Dacă ai fi un P.D.G. francez ai ști asta, puicuțo!

Curiozitatea îi e atât de mare, încât uită să se mai răzvrătească împotriva apelativului.

– Un cont cu număr este un cont secret, la care identitatea depunătorului nu figurează. I se atribuie un număr, și el îl înscrie în documente, în loc de semnătură. Nevăzut, necunoscut, prinde orbul scoate-i ochii.

– Grozav! Dar atunci nu se poate face și o procură?

– Ba da, ca pentru orice cont curent. În cazul de față, procura era stabilită pe numele șefului organizației, un anume Fritzmann. Deci totul mergea ca pe roate. Mudas făcea parale, vânzând în vremea asta și mașini și drăgostindu-și nevasta cea drăgălașă. Fără îndoială, lucrurile ar fi continuat astfel încă mult timp, dacă amicii de la „Panterele albastre" nu căpătau de știre despre uimitoarea invenție a lui Chultenmayer, despre care știau că e socrul omului lor. Lucrurile astea transpiră mai dihai decât șvaițerul, vara, în prăvăliile sărace. Drăgălașii de prieteni ai băiețelului Mudas au vrut ca Chultenmayer să-și pună descoperirea la dispoziția lor, pentru a servi la ștergerea memoriei anumitor personaje importante, printre care, pentru început, aceea a președintelui Houphouët-Boigny. Operațiunea cu pricina trebuia să favorizeze preluarea puterii de către Sauveur Linduré și era comanditată chiar de acesta.

– Nu, César, doar nu suntem singuri! behăie maica Pinuche, pe care căzătura ei o smotocește cam prea de tot, date fiind împrejurările.

Marie-Marie ridică din umeri. A văzut ea altele și mai și, la unchiul Béru. Povestirea mea o captivează cu mult mai mult decât tușeurile tremurătoare ale lui Beșleagă asupra brancardei lui.

– Și?

– Aldebert a marșat la combinație. S-a dus la bătrânul. Chultenmayer suferea că nu-și poate vedea fiica, aceasta întrerupând relațiile cu el de când bătrânul se recăsătorise, luând o soție de aceeași vârstă cu Rose-Mary. La început, vizita ginerelui l-a încântat. Dar când a aflat despre adevăratul motiv al acestei vizite, a fost cuprins de o furie fără margini. Pe deasupra s-a dat de ceasul morții și când a înțeles că scumpa lui fată era nevasta unui tâlhar afiliat grupurilor fasciste. Atunci...

– Am priceput, zice veverița. I-a făcut figura cu Raza Uitării, pentru a-l determina să-și piardă amintirile despre oamenii aceia?

– Exact, fetițo, bravo ție! Fără să-și dea seama, Mudas a fost supus unei ședințe ușoare. De la o clipă la alta, a rămas fără trecut. N-a mai avut nici rutina prezentului: căminul, munca... Tot restul – salut! Dacă ar fi fost complet neutralizat în materie de memorie, l-ar fi spitalizat, cum a fost cazul cu unchiul tău. Dar așa, s-a acționat cu jumătăți de măsură. Își continuă felul de viață, dar era golit de cea mai mare parte a trecutului lui. Iar când ceilalți au revenit la atac, el nu i-a mai recunoscut. Te prinzi ce mai coșmar? Tipii îi vorbeau despre niște trucuri care pentru el nu însemnau nimic. Crezând că-i duce cu preșul, băieții i-au cerut marafeții din contul cu număr. Dar vai, omul nostru nu știa despre ce i se vorbește. S-a trecut la amenințări cu chestii dintre cele mai nasoale: nevastă-sa, el însuși, n-am habar... Și el nu putea riposta nimic, nu putea încerca nimic. Singurul lucru de care era conștient a fost că reprezintă nucleul unei înspăimântătoare catastrofe. Vreme de mai multe săptămâni a trăit un soi de agonie indicibilă. Ceilalți erau cu atât mai înnebuniți, cu cât Fritzmann fusese ucis în Zair, în cursul unei ambuscade. Deci numai Mudas putea accede la comoara din Elveția. Atunci.

întrucât această situație atroce i se părea fără ieșire, bietul Aldebert a hotărât să-și ia zilele. Moartea era o evaziune pentru el și o șansă de salvare pentru soția lui mult iubită. Numai că să mori din pricina unei enigme sporește tristețea sinuciderii. Tu îi împuiaseși urechile tipului cu performanțele mele. Mă descriseseși ca pe un Sherlock la puterea o mie. Aldebert a decis să se omoare sub ochii mei. Îmi lăsa moștenire întregul lui mister, așa cum îl purtase el însuși, asta am înțeles-o îndată. Știa că reacția mea va fi aceea de a afla rezultatele unui sfârșit atât de bizar, atât de nebunesc. Pe scurt, m-a făcut legatarul testamentar al necazurilor lui. Frumoasă formulă, nu găsești?

Marie-Marie găsește. Dovadă că mă îmbrățișează cât cuprinde. Auzi, alunecă iute reacțiile noastre. E pericol de polei în ceea ce ne privește. Până ce-am s-o smulg din starea ei de față...

Haide, San-Antonio! Haide, o dată, ești bărbat, nu?

Ei bine, da; tocmai;

*
* *

Urmează o clipă magică.

César Pinaud și-a târât bombonica în odaia de alături, pentru a-i interpreta marea arie a fluieratului în pușculiță. La vârsta lor, revederea răscolește simțurile. Trebuie s-o concretizezi toată-ziua-bună-ziua. Marie-Marie e vârâtă toată în San-Antonio. Miroase bine și e fierbinte ca o porumbiță pe care aș fi ascuns-o în deschiderea cămășii. În depărtare se vede peninsula, cu marile ei buildinguri acoperite cu sticlă și foarte albe. Marea, mai albastră decât ar fi nevoie. Vapoare. Cerul... Ne iubim.

– Cum explici că l-am văzut pe Sterny în tovărășia lui Mudas? o ia de la început nesătula.

– Probabil că moș Chultenmayer a vrut să afle cât de tare se înfundase ginerele lui, și l-a trimis pe grăsan să afle noutăți. Dacă nu cumva...

– Dacă nu cumva ce, Tonio?

– Poate încă îmi scapă unele lucruri. Poate că băieții din „Panterele albastre" l-au contactat pe Sterny, știind ce rol joacă pe lângă Chultenmayer. Toate astea se vor decanta cu timpul. Va trebui să stau mult de vorbă cu bătrânul savant. Deocamdată, e în plină dramă... Dar voi descoperi totul. Ceea ce e limpede deja e că Sterny le-a cedat băieților de pe-aici, fiindcă se afla la Abidjan înainte de petrecerea tragediei. Deci pentru niște motive mai mult sau mai puțin „x", cum zice unchiul tău, se prea poate să fi căzut la înțelegere cu panterele.

– Și să fi adus materialul cerut?

– Da, cu excepția unei piese care îl făcea inutilizabil și pe care probabil că bătrânul o ascundea într-un cufăr. Trebuie că Sterny i-a lansat, de aici, un S.O.S. lui Chultenmayer, pentru a-i cere să i-o trimită. Bătrânul ne va confirma presupunerea asta. Dar la primirea mesajului a făcut-o pe prostul. Numai că lucrurile s-au precipitat al naibii. Mudas s-a împușcat. Imediat cum au aflat vestea, băieții din organzație s-au dus la el acasă, puși pe rele. Voiau, cu orice preț să găsească hârtiile referitoare la contul elvețian, pentru a încerca, printr-un fals, să-și recupereze mălaiul. Și atunci a avut loc scena aceea cu Rose-Mary. Și deznodământul pe care-l știm. În fața unei asemenea drame, înțelegând că soțul ei nu era deloc omul pe care-l crezuse, profa a apelat la bătrânul papá. Încă nu știu ce și-au vorbit, dar Chultenmayer, înnebunit, a hotărât să vină, cu flecuștețul la el, în Coasta de Fildeș. I-a telefonat lui Sterny să-și anunțe sosirea. Credea că în schimbul lansatorului de raze va obține sprijinul necesar pentru ca fiica lui să scape de tracasările poliției, fiindcă, deși s-ar fi putut dovedi legitima apărare, era sigur că sticleții vor descoperi trecutul fezandat al lui Mudas și ar fi socotit-o pe profă complice a soțului.

Un țipăt puternic și gângurit răsună din camera mea:

– Césaaaaaaar! Ajunge!

Pe legea mea, se întrece pe sine Bănănăitul! Desțelenește pe viață și pe moarte. Își zbiară cântecul de lebădă. Face dulceață din vremea cireșelor.

Tușesc, stânjenit. Însă Marie-Marie, chiar dacă ar asista în direct la coitul Pilnucian, ar rămâne imperturbabilă, prea temătoare pentru noi și grozava noastră povestioară. O adevărată și

cumplită aventură trăită în doi, atât de departe de casă, atât de frenetic...

– Ei bine, și?

– Știi, pisicuțo, avem tot timpul să mai vorbim despre asta. Fie și doar în avion, la noapte.

– În avion, la noapte, prefer să vorbim despre altceva. Spuneai că Chultenmayerii au venit aici val-vârtej. Și după asta?

– Sterny îi aștepta, escortat de un fals polițist. Nu păreau să fie împreună. După formalitățile vamale, sticletele l-a interpelat pe Chultenmayer. l-a scotocit bagajele, a luat pe șest aparatul descris de Sterny. După care au ieșit cu toții din aeroport. Aici, alte vicisitudini pentru noii sosiți: oamenii lui Sauveur le-au umflat pe cele două femei. Aceștia – polițiști adevărați, dar în solda lui Linduré. Toate astea s-au petrecut fără ca Chultenmayer sau șeptelul lui să opună vreo rezistență. De unde putem înțelege că, o dată ieșit din laboratorul lui, orice savant nu mai știe pe ce lume se află. Pe urmă, lunga călătorie cu de-a sila, venind după cele două morți violente, aproape anesteziase voința celor trei pasageri. Pe scurt, era floare la ureche să-i manipulezi.

Marie-Marie scutură din cap:

– Bietul bătrân genial! Când s-a pomenit singur-singurel și incapabil să mai dea de aparat, ce descumpănit trebuie să fi fost!

– Trădat de Sterny, nu mai însemna nimic în tot acel angrenaj. Între curcanii „paraleli" ai lui Linduré și banda „Panterelor albastre", era terminat dinainte. Dacă n-ar fi existat lăcomia lui Benjamin care, descoperind că Sterny avea o saltea de mangoți, l-a aranjat și l-a curățat de tot ce era asupra lui...

– Pot să mă duc să văd pe profă? întreabă deodată Marie-Marie.

– Mai bine nu. Un doctor le-a administrat un sedativ foarte puternic fiicei și tatălui. Sunt atât de șocați! Știi cine i-a traumatizat cel mai mult? Eu! Să mă vadă viu și nevătămat, după ce fusesem azvârlit de la o mie două sute de metri, asta i-a făcut să sară de pe fix.

Fetișcana murmură:

– Auzi, Tonio, crezi că unchiul Béru mai are vreo șansă?

– Îți dai seama că despre el am vorbit mai întâi cu savantul.

– Și ce ți-a zis?

– Ceva care ține de ironia soartei, scumpo. Închipuie-ți că efectul Razelor Uitării se estompează după o lună și dispare total după două.

Domnișoara îmi sare de gât.

Cu frenezie.

Și atunci...

Ei bine, nu știu dacă de la utimul sărut al lui Murielle mi se trage, dar să avem iertare, doamnelor, Goguță mi se transformă în Podul Londrei! Ah, ce mai stinghie pentru papagali, tanti Louise! Să se tot instaleze vreo doisprezece cacatoeși adulți, cu progenitura lor!

– Ascultă, Marie-Marie! bâigui. La urma urmei, nu mi se pare o idee prea rea să te duci s-o vizitezi pe Rose-Mary Mudas.

ȘI ÎNCĂ NIȚEL

– Poate fi văzut? o întrebă pe măicuță.

Adevărat zdrahon sora Thérèse a Constipațiunii. O matroană mustăcioasă, mușchiuloasă, bucălăcioasă.

– Ar fi nefericit să nu poată fi văzut, ripostează dânsa, că e destul de gras scârbosul ăsta.

Bun, va să zică Béru nu se simte din cale afară de rău.

Intru. La moment, amicul vârâ sub cearșaf o sticloanță de Côtes du Rhône, ciobită rău la interior.

– A, drace, tu ești?

O bucurie luminoasă mă umple de neoane din creștet până-n tălpi. Mamutul n-a trebuit să aștepte o lună ca să-și recapete ceea ce îi ține loc de minți.

– Așadar ți-ai regăsit memoria, nenicule?

Privește peste umăr, neliniștit să nu mai fie careva pe-acolo.

– Ești singur, Sana?

– Da. De ce?

Îmi face semn să-mi aplec urechea preferată până în dreptul pâlniei lui de transvazat alcooluri.

– Auzi, iepuroiule, îmi zice, recuperasem în aceeași seară, dar vreau să mai rămân încă nițel s-o fac pe glumețul, ca să mă odihnesc cât de cât de Berthe. Cu timpul, un soț simte nevoia să-i poată zice din nou matracucei lui doamnă. De ani de zile îmi trebuia o vacanță adevărată.

SFÂRȘIT